

Prostor između

Benko, Lucija

Master's thesis / Diplomski rad

2023

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj:

University of Split, Faculty of Civil Engineering, Architecture and Geodesy / Sveučilište u Splitu, Fakultet građevinarstva, arhitekture i geodezije

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:123:042785>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-03-25**

Repository / Repozitorij:

[FCEAG Repository - Repository of the Faculty of Civil Engineering, Architecture and Geodesy, University of Split](#)

UNIVERSITY OF SPLIT

Fakultet Građevinarstva, Arhitekture i Geodezije
Diplomski sveučilišni studij / diplomski rad
ak.god. 2022./2023.

URBANA REDEFINICIJA

studentica: Lucija Benko
mentorica: doc.art. Ana Krstulović
komentor: dr.sc. Hrvoje Bartulović
mentor za konstrukciju: dr.sc. Ivica Boko

komentorski rad

URBANA (RE)DEFINICIJA
(Prostor između)

SADRŽAJ

Uvod

O lokaciji

/ Geografske značajke / Povijest stubičkog kraja /

Pitanje prostora

/ Ruralno vs. gradsko /

Spojnica

/ Prostorne datosti / Sukob i podjela stanovništva /

Prostor između

/ Čovjek i eko sustav /

Postojeće vs. planirano

/ Planirana intervencija / Tvrtka / postojeći sadržaj i procesi

Fotografija stubičkog kraja

uvod

Odabrani obuhvat smješten je na području Donje Stubice, malog grada smještenog u južnom dijelu Krapinsko-Zagorske županije. Na odabranom obuhvatu smještena je peradarska farma.

Teme obrađene u komentorskom radu odnose se na suvremenu problematiku urbanih i ruralnih područja. Analiziraju se kvalitete i nedostaci tih prostora te se traži suživot u suvremenom kontekstu. Posebno se nalažira prostorni kontekst kao što je Donja Stubica - prostor koji je između gradskog i ruralnog. Stubičko područje, specifično obuhvat Donje Stubice, po olfaktivnim i vizualnim svojstvima je ruralno a po karakteristikim urbano područje.

TEME KOMENTORSKOG RADA

URBANA REDEFINICIJA PROSTORA

- Može li ovakav sadržaj (farma) u ispreplitanju s drugim javnim sadržajem utvrditi / redefinirati prostor?
- Važnost sadržaja za užu i širu okolinu?
- Povijest: formiranje gradova oko proizvodnih objekata -> hoće li to i danas biti moguće s obzirom na promjenu u gradovima (potrošački i zabavljački trend).
- Na području je smješten niz objekata raznih proizvodnih procesa-> može li to biti plodno područje za nastanak formalnog, urbanog prostora?
- Što čini urbani prostor uspješnim?
- Mogućnost nastanka nove vrste grada na poljoprivrednoj bazi umjesto na industrijskoj.
- Sve veći interes za zdraviji način života otvara mogućnost za nastanak nove vrste urbanih područja.
- Hipotetski nastanak zajednice čiji se princip života zasniva na tradicionalnim vrijednostima.

EDUKACIJA / PROIZVODNJA

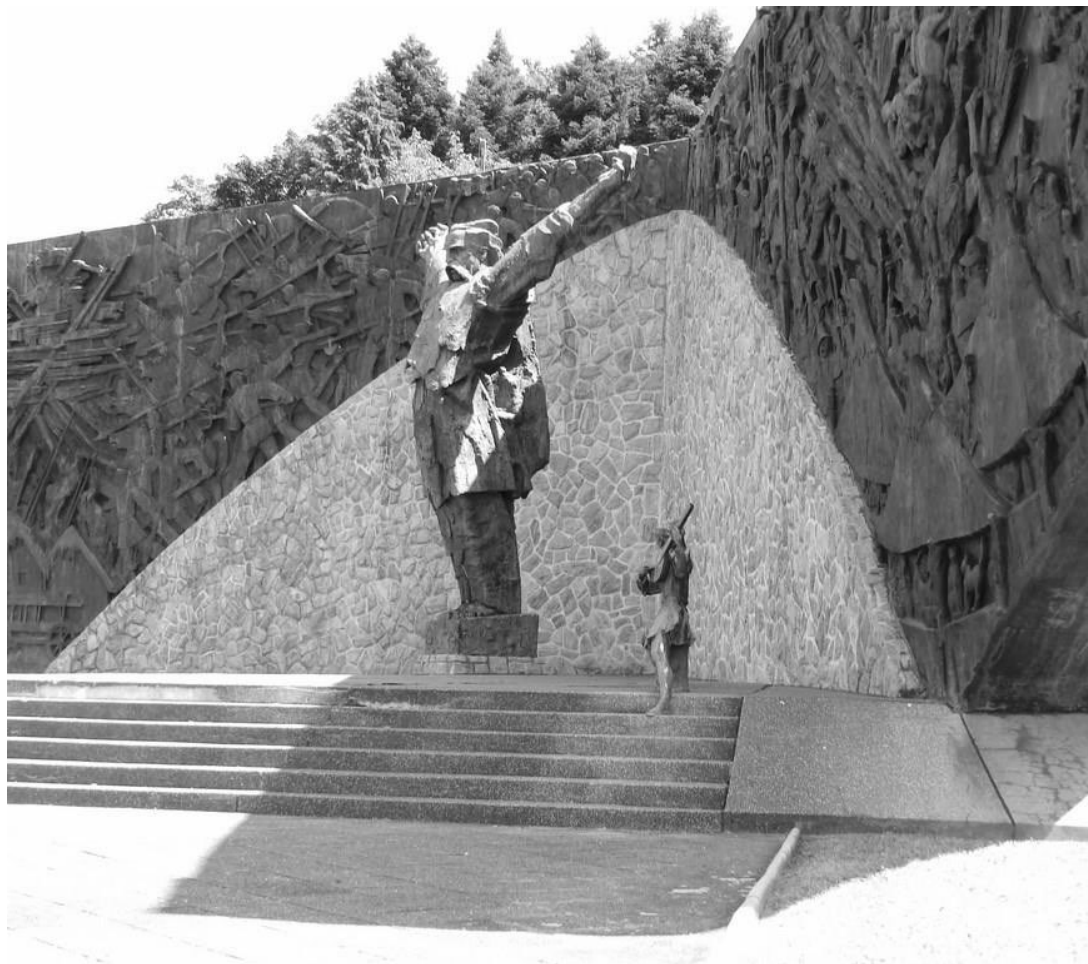
- Tipologija obrazovnih ustanova miješana je sa srodnim sadržajem -> koje su prednosti i mane tog pristupa.
- Analiza tipologije peradarske / stočarske farme i usporedna analiza obrazovne ustanove.
- Postoji li mogućnost prenamjene ove tipologije?
- Kako primijeniti tradicijske vrijednosti u suvremenom svijetu?

LOKALNO / TRADICIJA

- Tradicija nije definirana u objektima izgrađenim renovacijom.
- Pronalazak tradicionalnog uzorka analizom niza starijih objekata (materijal, oblik, način građenja) -> uvođenje pronađenog uzorka u odabranu tipologiju.
- Kako primijeniti tradicionalno u suvremenom ili industrijskom postrojenju? -> postrojenje je suvremeno, posao je tradicionalan.

o lokaciji

/povijest stubičkog kraja/

Spomenik Matiji Gupcu

Donja Stubica spada u niz gradova koji su svoju potvrdu dobili već 1209. godine. U povelji se potvrđuje vlasništvo posjeda i određuju se međe koje pripadaju županu Vratislavu.

Početkom 14. stoljeća kastrum i podgrađe pripadaju velikom stubičkom vlastelinstvu. Zbog svog strateškog položaja i pojačane kolonizacije, postaje novo upravno središte tog dijela posjeda.

U 16. st. bilo je kaotično razdoblje za susjedgradsko-stubičko vlastelinstvo poznato pod nazivom "seljačka buna". Česte promjene vlasnika, sukobi Henningovaca i Tahyja uzrokuju osiromašivanje kmetova, što je izazvalo njihove nemire i izbijanje bune 1573. godine pod vodstvom Matije Gupca.

Buna je ugušena 1573. godine, na polju kod Stubice. U buni oštećeni feudalni kastrum gubi značaj, pa se sjedište posjeda premješta u obližnji burg Golubovec, kasnije pregrađen u dvorac. Odabrani obuhvat smješten je neposredno uz Dvorac Golubovec.

Početkom 19 st. dolazak zagrebačkog biskupa Maksimilijana Vrhovca, značio je novi poticaj u duhovnom i gospodarskom životu Donje Stubice. Vrhovac obnavlja dvorac Golubovec i širi gospodarstvo.

U 19. st. Stubica dobiva svoj današnji izgled manjeg urbanog naselja. Stubica je kao središte distrikta ili kotara bila upravno središte s 11 sučija (općina).

Između 1906. i 1916. g. izgrađena je željeznička pruga na relaciji Zabok – Gornja Stubica, čime je omogućen jači gospodarski razvoj stubičkog kraja.

Nakon Drugog svjetskog rata, Donja Stubica doživljava stagnaciju, izuzev razvoja novih centara gdje nastaju industrijske zone. Za vrijeme SFRJ, u Donjoj Stubici se razvijala metalna i drvna industrija.

Za vrijeme Domovinskog rata, 1993. g. ustanovljen je novi teritorijalni ustroj, prema kojem je općina Donja Stubica pripala novouspostavljenoj Krapinsko-zagorskoj županiji. Donja Stubica je dobila status grada 1997. godine.

karta značajnih lokacija za odabrani obuhvat (x-oznaka PERFA-e)

/geografske značajke/

Stubičko područje

Stubičko područje nalazi se u podsljemenskoj zoni sa sjeverne strane. Donja Stubica nalazi se u južnom dijelu županije i prostire se na 44 km². Smještena je u centralnom dijelu sjevernih padina Medvednice.

Odabrani obuhvat nalazi se u Donjoj Stubici koja svojim južnim dijelom obuhvaća šume Parka prirode Medvednica, a sjeverno se prostire prema dolini rijeke Krapine. Na zapadnoj i jugozapadnoj strani graniči s Općinom Stubičke Toplice, na jugu s Gradom Zagrebom, a na istoku s Općinom Gornja Stubica.

Kada se govori o stubičkom području referira se na Gornju i Donju Stubicu. Parcela peradarske farme koja je odabrana za temu ovog diplomskog rada nalazi se na samoj granici ta dva područja. Stanovnici oba ta kraja u sukobu su još od završetka Seljačke bune, samim time odabrana lokacija kao "mjesto između" postaje mjesto pomirenja za ta dva kraja.

Stubičkim područjem niže se obilje kulturnih spomenika što mu daje važnost i snažno uporište za razvitak.

PERFA / peradarska farma /

Odabrani obuhvat peradarske farme smješten je neposredno uz dvorac Golubovec za koji je planirana (te je u procesu izvedbe) izgradnja kulturno-znanstvenog centra, te se otvara se pitanje daljnjeg razvitka.

Peradarska farma, koja se nalazi uz dvorac, neobičan je, ali logičan izbor za iduću točku koja pruža mogućnost za kulturni razvitak mještana, osim toga se pruža mogućnost za drugačije planiranu zajednicu "smještenu" između urbanog i ruralnog.

pitanje prostora / ruralno vs. gradsko /

Komentorski rad obrađuje definicije i značajke prostora koje u kontekstu odabrane lokacije preispituju temu "između" gradskog i ruralnog te odnos neprirodnog s prirodnim.

urbán prid_

1. gradski
2. koji sadrži svojstva kulturnog, socijaliziranog i organiziranog života grada

(<https://jezikoslovac.com/word/clwp>,
Jezikoslovac - pregledano: 4.11.2022.)

Urbanizam je studija na temelju interakcije stanovnika s naseljenim područjem odnosno s izgrađenom okolinom. Postoji značajna razlika u interakciji pojedinaca s urbanom ili pak ruralnom okolinom. Svjesnost interakcije s okolinom znatno je veća u ruralnim područjima, pojedinci urbane sredine žive užurbanim tempom i nisu toliko povezani s okolinom. Kritični faktor koji utječe na svjesnost o okolini jest utjecaj raznih vanjskih podražaja (buka, dinamični reklamni izlozi i sl.).

Prostor (od latinskog spatiuma.)

Nastavak koji sadrži postojeću materiju, dio koji zauzima osjetljivi objekt i kapacitet terena. Pojam, u svakom slučaju, ima mnogo drugih značenja.

Urbani prostor je prostor koji se odnosi na niz urbanističkih područja i njihov zajednički međuprostor koji ih povezuje u cjelinu. Urbano područje koje se sastoji od samo jednog urbanog prostora je monocentrično.

city noun, often attributiv

/ si-tě /

1a : an inhabited place of greater size, population, or importance than a town or village

(<https://www.merriam-webster.com/dictionary/cit>,
Wikipedia - pregledano: 5.11.2022.)

Grad:

Relativno veliko i stalno urbano naselje u kojem većina populacije živi od industrije, trgovine i servisnih djelatnosti, za razliku od sela gdje je većina ekonomskih aktivnosti zasnovana oko poljoprivrede.

(<https://hr.wikipedia.org/wiki/Grad>,
Wikipedia - pregledano: 5.11.2022.)

/ ruralno vs. gradsko /

ruralan prid.:

koji je vezan za život na zemlji i obrađivanje zemlje, za selo, koji se odnosi na selo, koji pripada selu; seoski, opr. urban

(https://hjp.znanje.hr/index.php?show=search_by_id&id=dlhgUBA=, Hrvatski jezični portal - pregledano: 5.11.2022.).

Kada govorimo o odabranoj lokaciji projekta, Donja Stubica je po kriterijima Zakona o lokalnoj i područnoj samoupravi grad iako, vodeći se po tvrdnjama iz prethodno navedene definicije, za Donju Stubicu ni jedna od ovih tvrdnji nije istinita. Stubičko područje istodobno sadrži karakteristike sela i grada

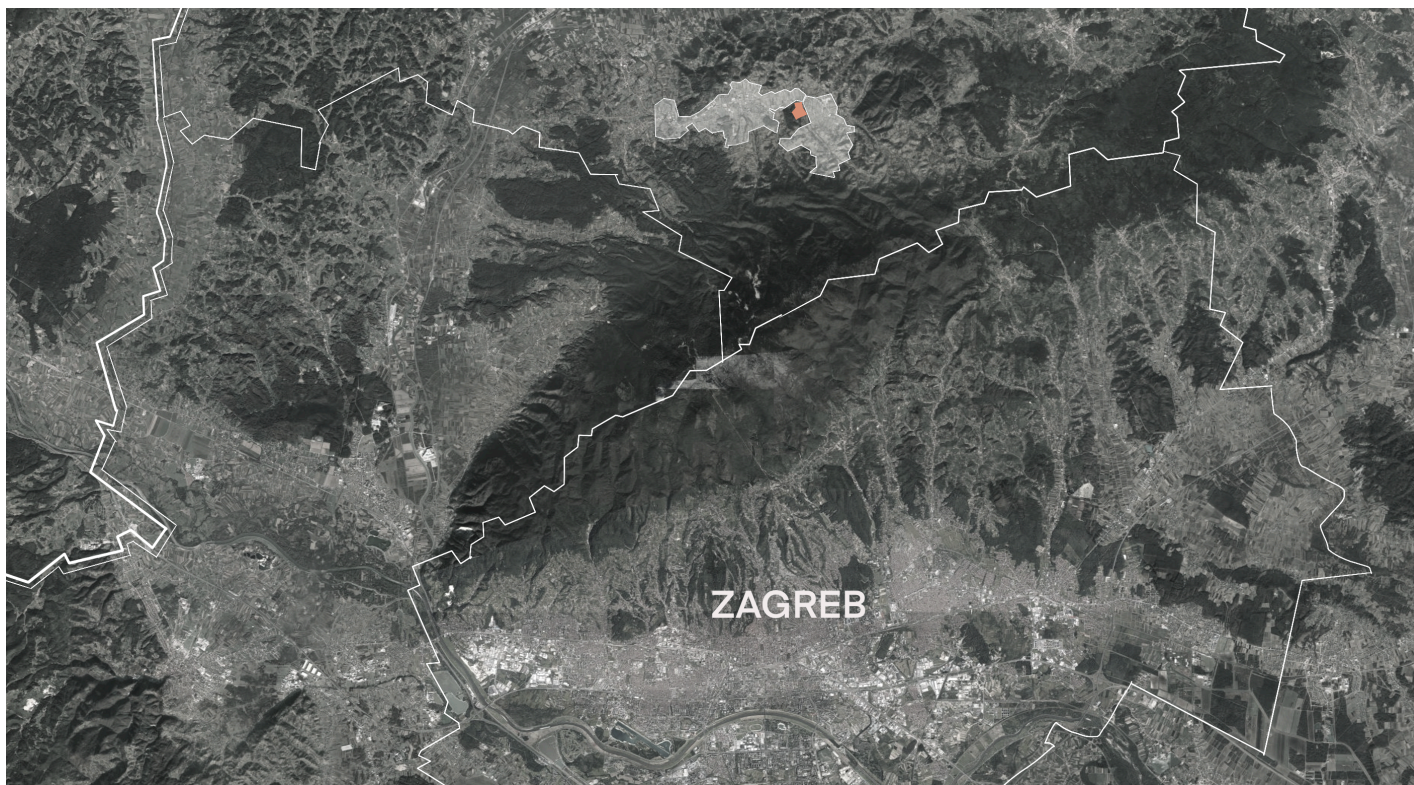
Za razvoj odabranog projekta, značajan je odnos Zagreb-Zagorje (gradsko-ruralno), odnosno stubičko područje u kojem se nalazi odabrana lokacija. Na prvi pogled jasne su razlike, kako vizualno tako i u karakteru sustava i karakteru životnog stila stanovnika. Iako ispunjava osnovne uvjete za status grada, njen karakter slika drugačiju sliku. Inicijalna slika koju ljudi imaju kad se spomene grad je nešto sličnije npr. gradu Zagrebu.

Iako je stubičko područje pretežito ruralno i nije službeno planirano, Donja Stubica ispunjava sve kvote za status grada te pokazuje veliki potencijal za ostvarenjem drugačijeg, novog gradskog prostora. U primjerima kao što je stubički prostor pruža se mogućnost za testiranjem novog pristupa planiranju i projektiranju, pristup u kojem se usklađuje život raznih jedinica eko sustava.

Ruralno područje koje prepoznamo iz definicije, kao selo, više gotovo i ne postoji. Industrijalizacijom i promjenom u načinu života suvremenog čovjeka izumire kultura poljoprivrednih djelatnosti. Jasno je kako se način projektiranja gradova i način življenja zbog niza negativnih utjecaja, kako na pojedinca tako i na globalnu razinu, treba promijeniti. Pitanje koje se nameće je: Kako se promijeniti?

Potpuno isključenje i izolacija od suvremenog načina života te potpuno vraćanje seoskom životu i tradicionalnim vrijednostima nije moguće, barem ne u ovom trenutku i u ovim uvjetima. Potrebno je nešto "između", nova definicija grada/sela kako bismo ljudima svih dobnih skupina, koji se bave agrikulturnim djelatnostima i biraju život na selu, omogućili gotovo jednake mogućnosti kao u velikom gradskom središtu.

/ Ruralno vs. gradsko /

Selo se pod utjecajem industrijalizacije i urbanizacije mijenja i gubi svoje tradicionalne karakteristike. Zbog preseljavanja u gradove broj seoskih stanovnika stalno se smanjuje...Znatan broj seoskih stanovnika zapošljava se u nepoljoprivrednim djelatnostima, ali ostaje živjeti na selu. Zbog toga je selo u socijalno- profesionalnom smislu postalo heterogeno pa u njemu poljoprivrednici čine tek neznatnu većinu, a može se pretpostaviti da će uskoro biti manjina stanovništva. God. 1971. u Hrvatskoj je bilo 1 211 999 poljoprivrednih stanovnika (29,1%), a 2001. god. samo 246 089 st. (5,5%).

(<https://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=55307>, Hrvatska enciklopedija - pregledano: 8.11.2022)

spojnica

/ prostorne datosti /

Donja Stubica definira se kao grad. Rijeka, Zagreb, Split i ostali veliki gradovi također su definirani kao grad, no postoji bitna razlika.

Krajobraznu posebnost mjestu Donja Stubica daju veliki pejzažni prostori - vrtovi, voćnjaci, gajevi, livade i još uvijek obrađivane oranice gotovo u središtu mjesta, kao i autohtona vegetacija uz potoke.

(<https://www.bib.irb.hr/632362>, Crosbi - 8.11.2022.)

Odabrana lokacija smještena je na sjevernoj strani u podsljemenskoj zoni, na granici dva mjesta, Donje Stubice (grad) i Gornje Stubice (općina). Oba mjesta razvijena su linearno, uz glavnu prometnicu, na koju se poput grana nadovezuju manje prometnice s manjim naseljima.

prostor između */ čovjek i eko sustav /*

Urbanizacijom se često istisnu životinje iz zahvaćenog prostora djelovanja, tada se u tom prostoru nastanjuju samo ljudi. Čovjek u tom trenutku postaje odvojen od drugih živih bića koja obično nastanjuju prostor u kojem živimo.

Osim otuđenosti od prirodnog okruženja u gradovima se regularno ističe otuđenost od zajednice. Ta otuđenost često je puno veći problem nego što se na prvu čini.

Pri planiranju novih prostora bitno je uzeti u obzir pitanje o bitnosti interakcije čovjeka s drugim živim bićima i prirodnom okolinom. U 21. stoljeću veliki broj pojedinaca pati od nekog oblika mentalne bolesti za koje se često kao rješenje predlaže "terapeutska životinja", odnosno kućni ljubimac, kako bi se umanjio osjećaj usamljenosti, ili pak aktivnosti i boravak u prirodnom okruženju.

Projekt obrađen diplomskim radom se odnosi na obuhvat koji zahvaća niz različitih sustava i funkcija te niz različitih organizama. Nastoji se preispitati odnos ljudi i ljudi te ljudi i životinja. Cilj je stvoriti interakciju različitih, često odvajanih funkcija a potrebnih suvremenom čovjeku.

Težnja projekta je sagledati drugačije pristupe i drugačije načine planiranju i organizaciji koja bi promovirala suživot svih pojedinaca eko sustava. Spajanje funkcija, karakteristika i kvaliteta urbanog života pojedinca, s onima koje su mu potrebne iz ruralnog života.

Riješenjem se teži stvaranju zajednice, pojam zajednice ne treba shvatiti kao tipologiju već kao interakciju. Zajednica ne samo ljudi već svega što ih okružuje.

Odabrani sadržaj ne možemo okarakterizirati ruralnim ni urbanim, njegov prostor je "nešto" između, onaj koji još kao takav nije definiran ali je prepoznat. Projekt predstavlja prostor na kojem se nastoje pomiriti proizvodni sustav, obrazovni sustav, ljudska nastamba i životinjska nastamba u jedinstven sustav u kojem se međusobnim nadopunjavanjem nastoji stvoriti kvalitetan suživot.

postojeće vs. planirano

/ tvrtka /

PERFA (Peradarska farma) je obiteljska tvrtka koja posluje dugi niz godina te se bavi proizvodnjom rasplodnih jaja, uzgojem peradi lake linije te valjenjem jednodnevne peradi teške linije. Na odabranoj lokaciji smješteno je sjedište tvrtke s upravom, mješaona za proizvodnju hrane nesilica te primaran izvor proizvodnje rasplodnih jaja. Proizvodnja uključuje peradarnike s kaveznim, slobodnim i bio uzgojem.

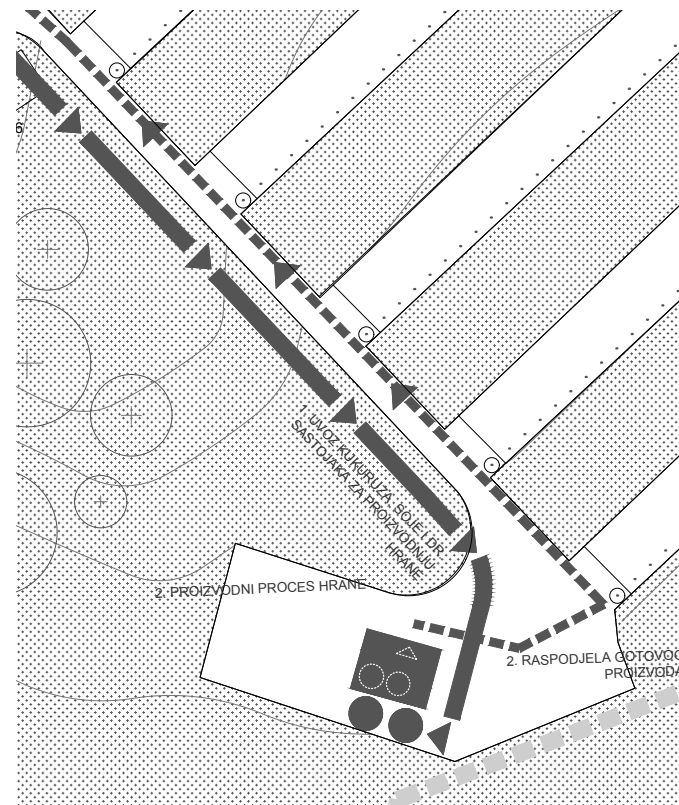
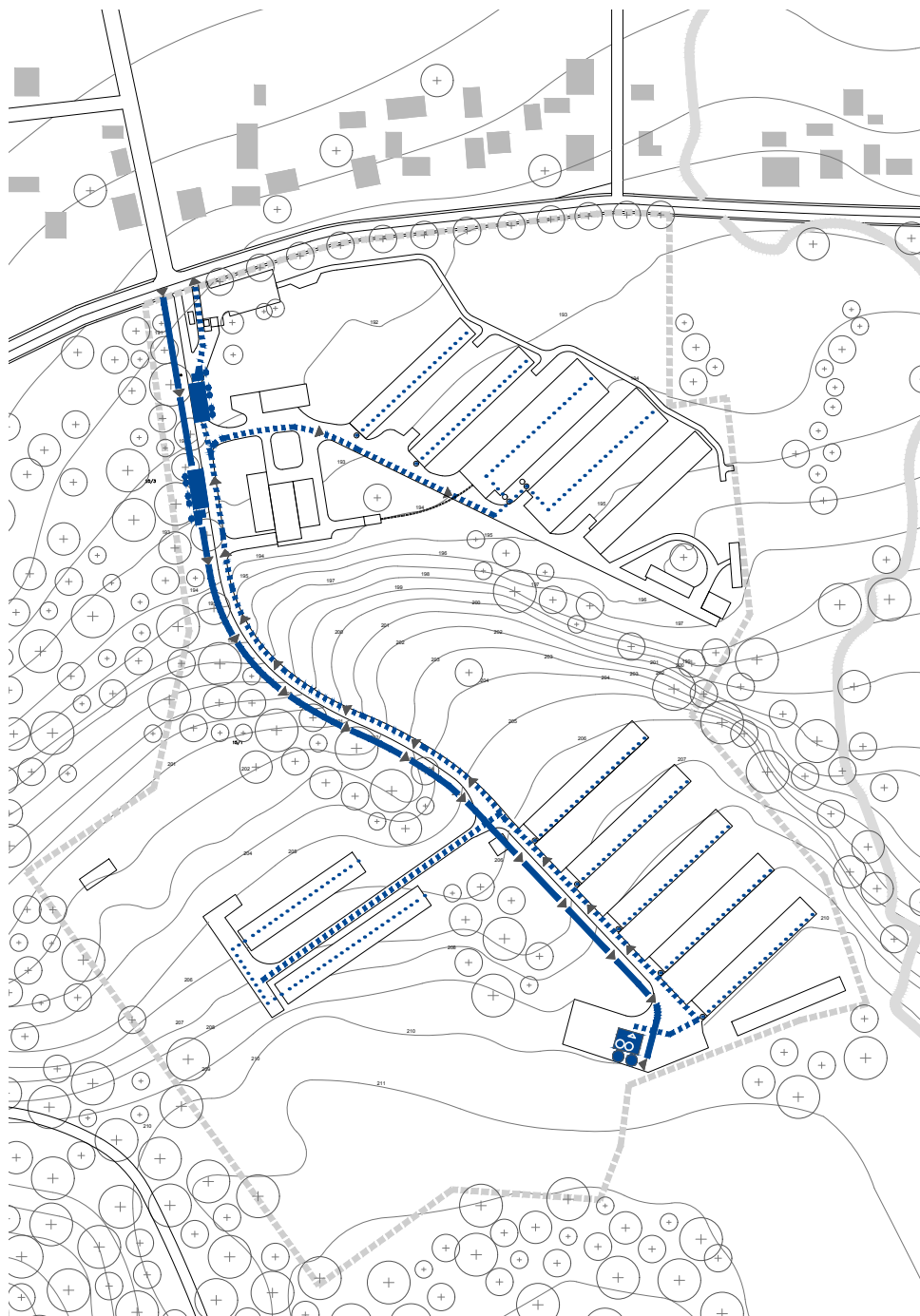
Tvrtka na odabranoj lokaciji ima 50 zaposlenih radnika. Posljednja renovacija, u skladu s EU zakonima provedena je 2013. godine kada su se značajno povećali kapaciteti novih peradarnika, peradarnici koji se nisu preuredili prema tim standardima ostaju prazni. Na dnevnoj bazi sortirana je okvirna količina od 350 000 jaja.

/ postojeći sadržaj /

U priloženim dijagramima pojasnit će se trenutna organizacija, sustav rada te kapaciteti objekata koji su trenutno u pogonu. Od ukupno 12 peradarnika, trenutno je 8 njih u pogonu (na slici sivom bojom su označeni objekti koji nisu u pogonu).

Objašnjenje prikaza sl.7: Ulaz je smješten uz zgrade A. U njima su smještene portirnica, kiosk za prodaju te vaga. Slovo B označava upravnu zgradu. S desne strane je niz renoviranih objekata za proizvodnju jaja (1-5), na kraju se nalazi radionica za popravke sa skladištima za kartonski proizvod i strojeve. U objektu C smještene su 3 zgrade: Skladište za nesortirana jaja, sortirna, skladište za sortirana jaja. U zgradama 11 i 12, koje nisu renovirane, smješten je bio i slobodan uzgoj. Zgrada D je prostor za proizvodnju smjese/ hrane. Peradarnici 7-10 nisu u pogonu.

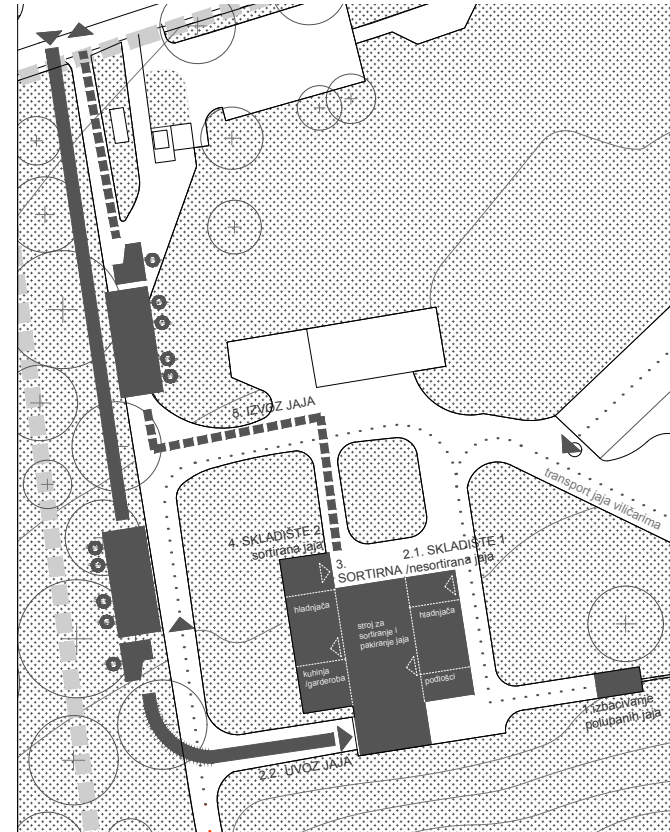
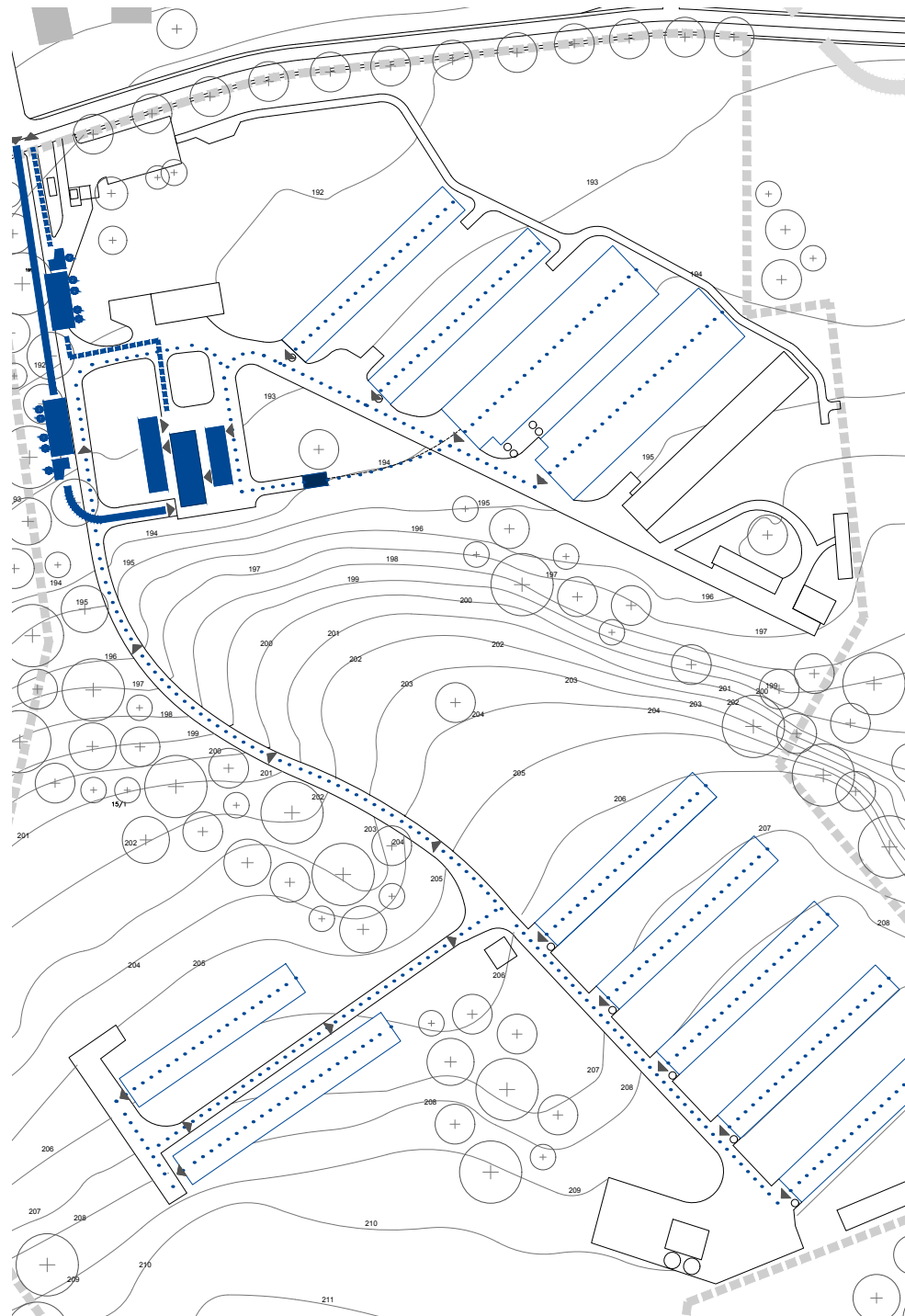

/ postojeći procesi /

U priloženim dijagramima pojasnit će se trenutna organizacija, sustav rada te kapaciteti objekata koji su trenutno u pogonu. Od ukupno 12 peradarnika, trenutno je 8 njih u pogonu (na sl.7 sivom bojom su označeni objekti koji nisu u pogonu). Na lokaciji se odvijaju dva značajna procesa:

A) proizvodnja hrane za perad

na lokaciju se dovoze sastojci za proizvodnju hrane, najznačajnije količine proizvoda su kukuruz i soja. Na ulazu se kamion važe radi provjere dovedene količine. Nakon toga kamion odlazi do zgrade na J dijelu parcele, iskrcava sadržaj u silose. Kada je hrana izmiješana, proizvod se vozilom raspodijeli između manjih silosa uz staje. Značajna količina smjese se izvozi na ostale na farme ove tvrtke.

/ postojeći procesi /

B) uzgoj jaja, sakupljanje i distribucija

Ovaj je proces od iznimne važnosti i primarni je zadatak tvrtke. Jaja u objektima koji nisu renovirani te u BIO uzgoju sakupljaju se rukama, u ostalim i renoviranim objektima sakupljanje jaja je automatizirano. Sakupljena jaja slažu se u podlošcima na palete te se viličarima odvoze na sortiranje po adekvatnosti (čistoća, lom). Nakon toga viličar odvozi jaja u skladište 1 iz kojeg se utovaraju na mašinu za sortiranje jaja po veličini i klasi. Jaja se pakiraju i spremaju u skladište 2. Iz skladišta 2 jaja se utovaraju na kamione i razvoze u skladišta prodavaonica.

A _ proizvodnja

- A1 _ postojeće
- A2 _ renovacija
- A3 _ novo

B _ prateći sadržaj

- B1 _ upravna zgrada
- B2 _ agrikulturni centar
- B3 _ stanovanje
- B4 _ šetnica

/ planirana intervencija /

Odabrana lokacija već ima izgrađen niz sadržaja i svoju aktivnu temu. Radi se o nizu peradarskih objekata za proizvodnju i isporuku jaja. Osim glavne aktivnosti, izvoz jaja, na lokaciji se proizvodi smjesa za prehranu peradi. S obzirom na poziciju odabrane lokacije i domene tvrtke, određuje se sloj novih sadržaja čija je svrha povećati kvalitetu užeg i šireg područja. Zahvaljujući nizu kulturnih sadržaja koji ju okružuju i strateškoj poziciji između dva mjesna središta, pokazuje potencijal za obogaćivanje sadržaja, kako stubičkog kraja tako i samog obuhvata tvrtke.

Dodavanjem na postojeći, novi korespondirajući layer, priželjkuje se povezivanje dva dijela Stubice te formiranje konstantnijeg odnosa sa Zagrebom. Osim toga, istražuje se drugačiji pristup s novim principima na kojima bi se mogao planirati drugačiji grad.

Kao odgovor na nezainteresiranost za bavljenje agrikulturalnim znanostima, teži se podržavanju tog područja i poticanju zainteresiranih, kako lokalnih (postojeća škola gubi učenike) tako i pridošlica. Neposredno uz lokaciju prolazi pruga s redovitim voznim redom koji se može iskoristiti za vannastavne aktivnosti. Obuhvat PERFA-e idealan je za promidžbu seoskog turizma i obrazovanja.

agrikulturni centar

Lokacija tvrtke nalazi se neposredno uz dvorac Golubovec, u zaštićenoj pošumljenoj zoni, za koji je u pokretu prenamjena u Znanstveno-obrazovni centar. Blizina dvorca s odabranim sadržajem potiče nastanak srodnog sadržaja. U sklopu renovacije postojećeg sadržaja i povećanje postojećih kapaciteta, predviđa se i izgradnja objekata s laboratorijima, staklenicima i zemljom za obradu koji je planiran u svrhu edukacije mladih u agronomskom, i tome srodnom području.

Objektom za obrazovanje mladih u agronomskom području nastoji se potaknuti interes za agronomске znanosti i zanate. Nastoji se nove naraštaje naučiti tradicionalnim zanatima. Mladima se pruža opcija da odaberu zanimanje koje je bitno za opstanak ljudi. Obrazovne ustanove privlače masu ljudi, samim time područje dobiva mogućnost za daljnji razvitak.

/ planirana intervencija /

stanovanje

Sukladno s agrikulturnom obrazovnom temom, uz sadržaj za edukaciju planiran je manji stambeni kompleks/naselje s objektima privremenog stanovanja za smještaj studenata, znanstvenika ili posjetitelja (alternativni pristup edukaciji i seoskom turizmu). Smještanjem radne snage iz Nepala i Indije na površine tvrtke, u privremeni stambeni objekt (kontejner), potaknuta je želja za reakcijom.

Osim što se nastoji pobuditi interes mladih za obradu zemlje te za rad sa životinjama, nastoji se potaknuti i širu publiku da iskusi život i rad na selu.

šetnica

Šetnica je element koji uvodi ljude "izvana" u proces koji se odvija unutar proizvodnje. Neslužbeni prostor za ležerne posjete i šetnje lokalaca. U bilo kojem trenutku omogućen je pristup prostoru farme.

zaključna misao

Analiziranjem užeg i šireg konteksta nameću se pitanja važnosti ovog sadržaja (peradarska farma, agrikulturne znanosti) za neposrednu i širu okolinu te mogućnost njegova ispreplitanja s drugim sadržajem. Odabrana lokacija smještena je u urbano neplaniranom području. Ruralna lokacija se razvijala sama po željama pojedinaca koji je nastanjuju zbog čega nastaju neadekvatni kontakti različitih sadržaja. Niz ovakvih zapažanja i neobičnih pothvata predstavlja mogućnost za preispitivanje nove vrste odnosa u kontrastnim sadržajima, mogućnost koegzistiranja seoskog i gradskog života. Renovacija i dodavanje novog sadržaja obogaćuje postojeći prostor, daje mu novu svrhu i kvalitetu.

Način na koji se odnosimo prema prirodi, životinjama i poljoprivredi ima izravni utjecaj na daljni razvitak i kvalitetu ljudskog života. Projektom se nastoji potaknuti razmišljanje o tim temama. Na razini užeg područja teži se postići centar podijeljenog područja. Cilj je oplemeniti prostor, kako sadržajno tako i u arhitektonskom, estetskom smislu.

/ izvori /

O lokaciji / povijest stubičkog kraja /

1. *Općina Gornja Stubica*: <https://www.gornjastubica.hr/>
2. *Općina Donja Stubica*: <https://www.donjastubica.hr/>
3. *Gupčev kraj*: <https://www.gupcev-kraj.hr/>
4. Živković Z. (2013.). *Hrvatsko tradicijsko graditeljstvo*. Zagreb. Ministarstvo Kulture.

Pitanje prostora / ruralno vs. gradsko /

1. *Koolhaas, R.* (24.10.2019.). *On the New Rural Sublime, Frieze*. <https://www.frieze.com/article/rem-koolhaas-new-rural-sublime>

Prostor između / čovjek i eko sustav /

1. *Synus Linge and Camilla van Deurs. On Communities.* (16.11.2021.). <https://vimeo.com/646487100>
2. *The Recovery Village.* Emotional Support Animals for Depression (23.4.2022.). <https://www.therecoveryvillage.com/mental-health/depression/esa-for-depression/>
3. *National Alliance on Mental Illness.* The Remarkable Human-Animal Bond. <https://www.nami.org/Blogs/NAMI-Blog/November-2020/The-Remarkable-Human-Animal-Bond>

DIPLOMSKI RAD
peradarska farma
prostor između

studentica: Lucija Benko
mentorica: Ana Krstulović

Lucija Benko

PROSTOR IZMEĐU
Peradarska farma / urbana redefinicija

Mentorica: doc.art. Ana Krstulović
Komentor: dr.sc. Hrvoje Bartulović
Mentor za konstrukciju: dr.sc. Ivica Boko

prostor između

sažetak:

Tema obrađena u ovom diplomskom radu odnosi se na preispitivanje odnosa i razlika urbanih i ruralnih područja. Cilj analize ta dva prostora je postići njihovo pomirenje, odnosno "međuprostor". Prostor koji nije nužno fizički postavljen između sela i grada već prostor koji sadrži svojstva i karakteristike oba ta prostora.

Ključne riječi: prostor između, agrikultura, suživot ljudi i životinja, ruralno područje, farma, proizvodnja, urbano područje

space in-between

summary:

Subject that was analyzed throughout this work is a space between urban and rural definition. Searching for a space that would be appropriate for a modern human. Space that is not literally in-between city and a village, but a space that consists of both rural and urban properties.

Key words: space in-between, agriculture, cohabitation of human and animals, rural area, farm, urban area

Sadržaj mentorskog rada

uvod

Stubičko područje.....	1
Prostorna analiza.....	2
Kapacitet postojećeg sadržaja... 3	
Situacija_postojeće.....	4
Kapacitet_novo.....	5
Situacija_novo.....	6

obrazovanje

Uvod / koncept.....	9
Situacija.....	10
Tlocrti.....	11-13
Presjeci.....	14-15
Pročelja.....	16-18

eko proizvodnja

Koncept.....	19
Situacija.....	20
Tlocrti.....	21-23
Presjeci.....	24
Pročelje.....	25

stambeno

Koncept.....	27
Situacija.....	28
Tlocrti.....	29-31
Presjeci.....	32-33
Kuće.....	34-36

peradarnici

Koncept.....	38
Situacija.....	39
Tlocrt.....	40
Presjeci.....	41
Pročelja.....	42

upravna zgrada

Koncept.....	45
Situacija.....	46
Tlocrti.....	47-50
Presjek.....	51
Pročelje.....	52

sortirnica

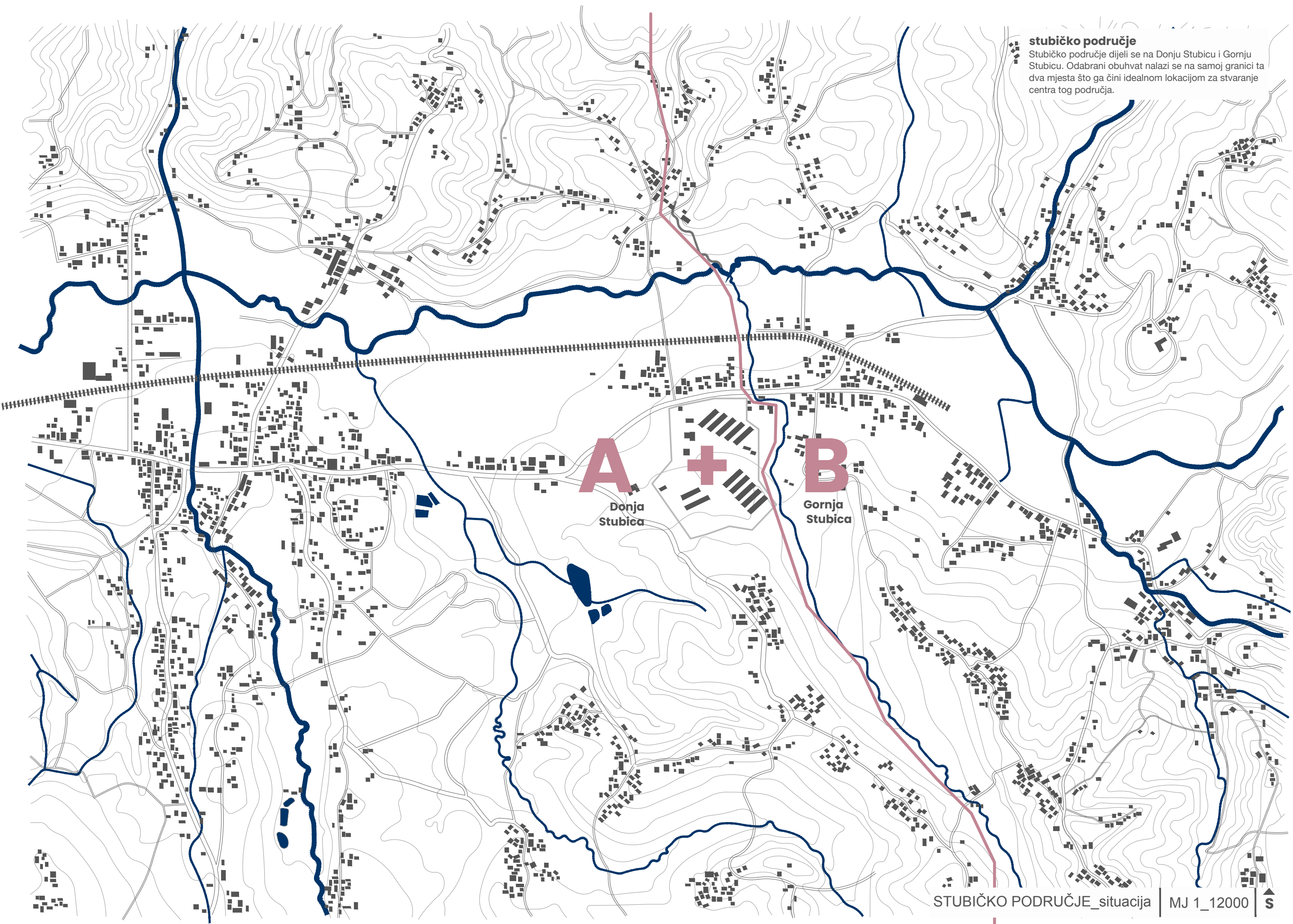
Koncept.....	53
Situacija.....	54
Tlocrt.....	55
Presjek.....	56
Pročelje.....	57

radionice + skladišta

Koncept.....	59
Situacija.....	60
Tlocrti.....	61
Presjek.....	62
Pročelje.....	63

stubičko područje

Stubičko područje dijeli se na Donju Stubicu i Gornju Stubicu. Odabrani obuhvat nalazi se na samoj granici ta dva mjesta što ga čini idealnom lokacijom za stvaranje centra tog područja.

A + B
Donja Stubica Gornja Stubica

peradarska farma

peradarnici A
Sustav peradarnika, renoviran 2013.
po standardima i prpisima EU.

upravna zgrada

sortirnica
Sortiranje, pakiranje i isporuka jaja.

radiona+skladišta
Opći popravci i skladištenje
strojeva/kartonske ambalaže i sl.

Golubovečki park
Gusto pošumljen park Golubovečkog dvorca zaštićeno je područje. Na ovom polju vodila se jedna od bitnijih bitki pokreta za kmetstva prava poznatog kao "seljačka buna". Na lokaciji se u spomen na seljačku bunu svake godine održava "reenactment" bitke koji se tretira kao turistička atrakcija.

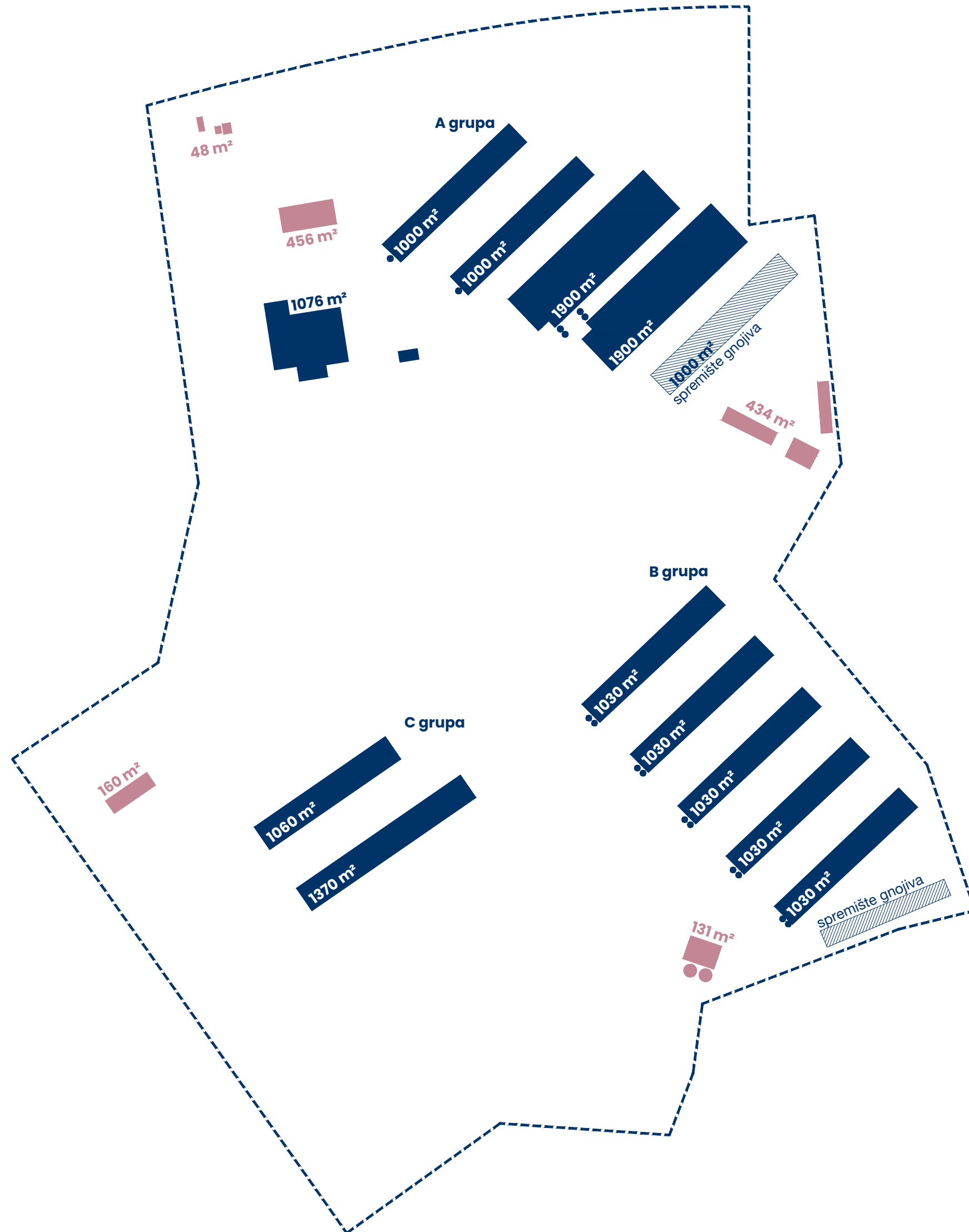
peradarnici B
Sustav peradarnika koji nije u funkciji.

valionica
Objekt nije u funkciji. Nekad se koristio kao valionica, danas se koristi kao spremište.

Dvorac Golubovec
Kasnobarokni dvorac trenutno se prenamjenjuje u muzej znanosti te se uz njega gradi znanstveni centar.

peradarnici C
Sustav peradarnika u kojima je smještena BIO proizvodnja.

mješaona
Priprema hrane za perad.

peradarnici / A grupa

A grupa peradarnika izgrađena je 2013. na mjestu nekadašnjih peradarnika koji su bili jednaki kao i oni iz grupe B. Oni su danas glavni dio pogona, njihovi kapaciteti proizvodnje su pozajmašnih količina.

ukupno 🐄 = 190 000
*ova skupina ostaje

peradarnici / B grupa

U B grupi trenutno je osposobljen samo jedan peradarnik. Ostatak je zapušten zbog nesklada s EU propisima.

jedan objekt sadrži 🐄 = 12 000
*za ovu skupinu predviđena je renovacija

peradarnici / C grupa

Ova skupina je najstarija od svih objekata na lokaciji. Objekti su prilagođeni za BIO proizvodnju, pri čemu se nesilice puštaju na ispašu.

ukupno 🐄 = 13 000
*za ovu skupinu predviđeno je rušenje

UKUPNO: 15 446 m²

UKUPNO: 2 129 m²
ukupno 🐄 = 215 000

A grupa

B grupa

C grupa

legenda

* proizvodnja

*prateći sadržaj

180

190

200

210

220

peradarska farma

portirnica, vaga
kiosk

upravna zgrada

sortirnica

peradarnik *

peradarnik *

peradarnik *

peradarnik *

stanište gnojiiva *

skladišta

radiona

Dvorac Golubovec

valionica

peradarnik

peradarnik

peradarnik

peradarnik

peradarnik

peradarnik

peradarnik

mješaona

LEGENDA

— objekti koji ostaju

▨ objekti za koje je predviđeno rušenje

*objekt izgrađen 2013.

180

siva zona
zona proizvodnje / postojeće teme i sadržaja

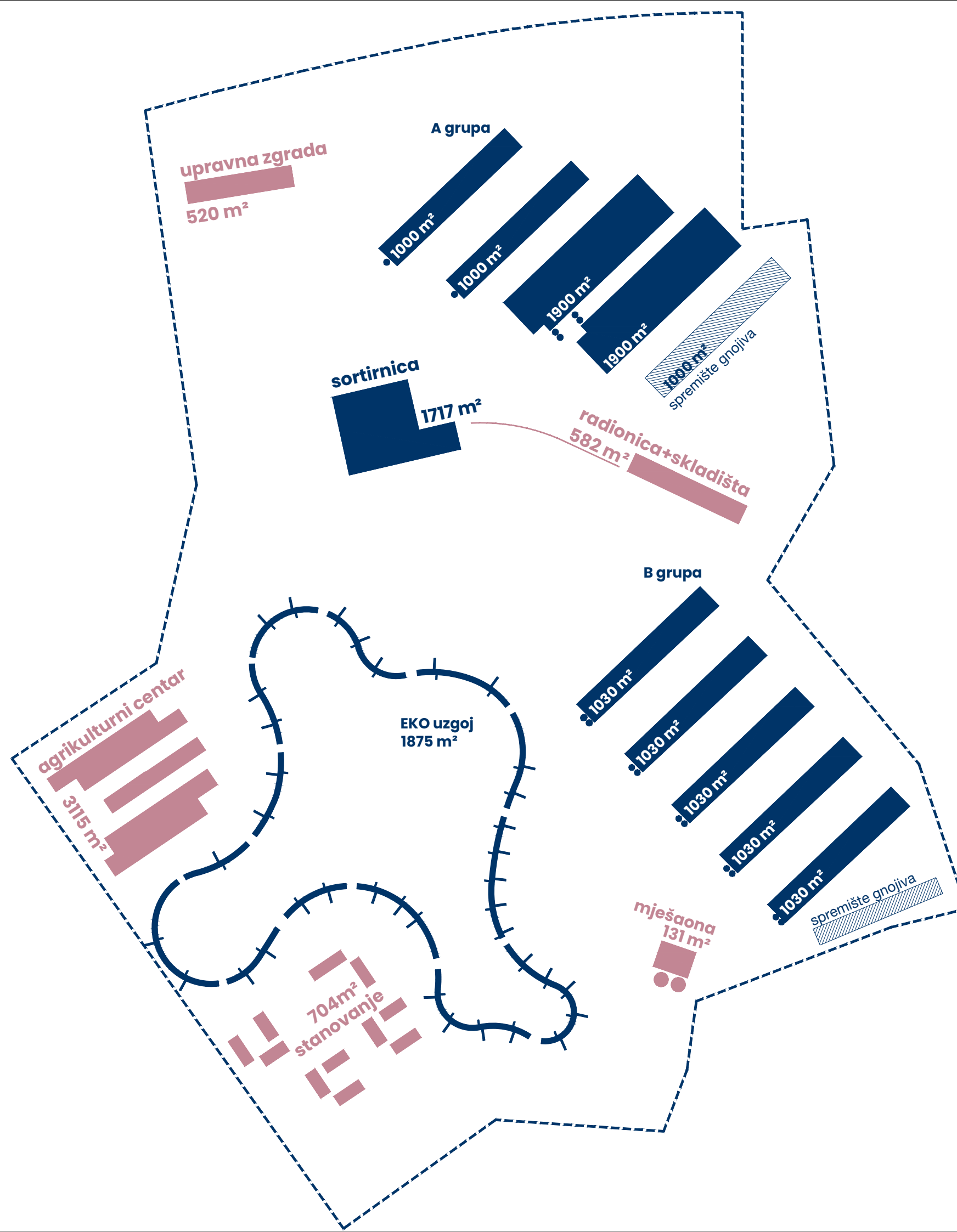
prostor između
poveznica novog i postojećeg sadržaja /
prijelazna zona koja propušta širu javnost u
sivu zonu

200

210

220

zona novog sadržaja
novi layer sadržaja koji ostvaruje
kontakt s okolinom / namijenjen široj
publici

peradarnici / A grupa

A grupa peradarnika zadržana je u primarnom stanju bez dodatnih intervencija.

ukupno 🐔 = 190 000

peradarnici / B grupa

U B grupi za sve objekte predviđena je renovacija, zadržan je njihov primarni kapacitet.

ukupno 🐔 = 60 000

EKO uzgoj

Novo planirani objekti naglašavaju humanost u uzdržavanju nesilica potiču i interakciju ljudi i životinja.

ukupno 🐔 = 1875

upravna zgrada

Nova upravna zgrada sjedinjuje funkcije nekolicine zgrada koje su primarno bile smještene na ulazu (vaga, portirnica, kiosk), ujedno poprima funkciju ulaza.

sortirnica

Novi objekt sortirnice postavljen je duž dva ukopana skladišta te je povezan internom vezom na objekt s radionicama i skladištima.

radionica+skladišta

Novi objekt sjedinjava radionice i skladišta. Kapacitet skladišta je povećan. Objekt je većim dijelom ukopan.

agrikulturni centar

Na postojeći objekt nadovezuju se novi objekti obrazovne ustanove koji uključuju staklenike, radione, laboratorije i kantinu.

stanovanje

Objekti stanovanja spadaju u novi layer sadržaja koji ostvaruju vezu s okolinom.

UKUPNO: 15 542 m²

UKUPNO: 5 052 m²

ukupno 🐔 = 251 875

legenda

* **proizvodnja**

* **prateći sadržaj**

180

peradarska farma

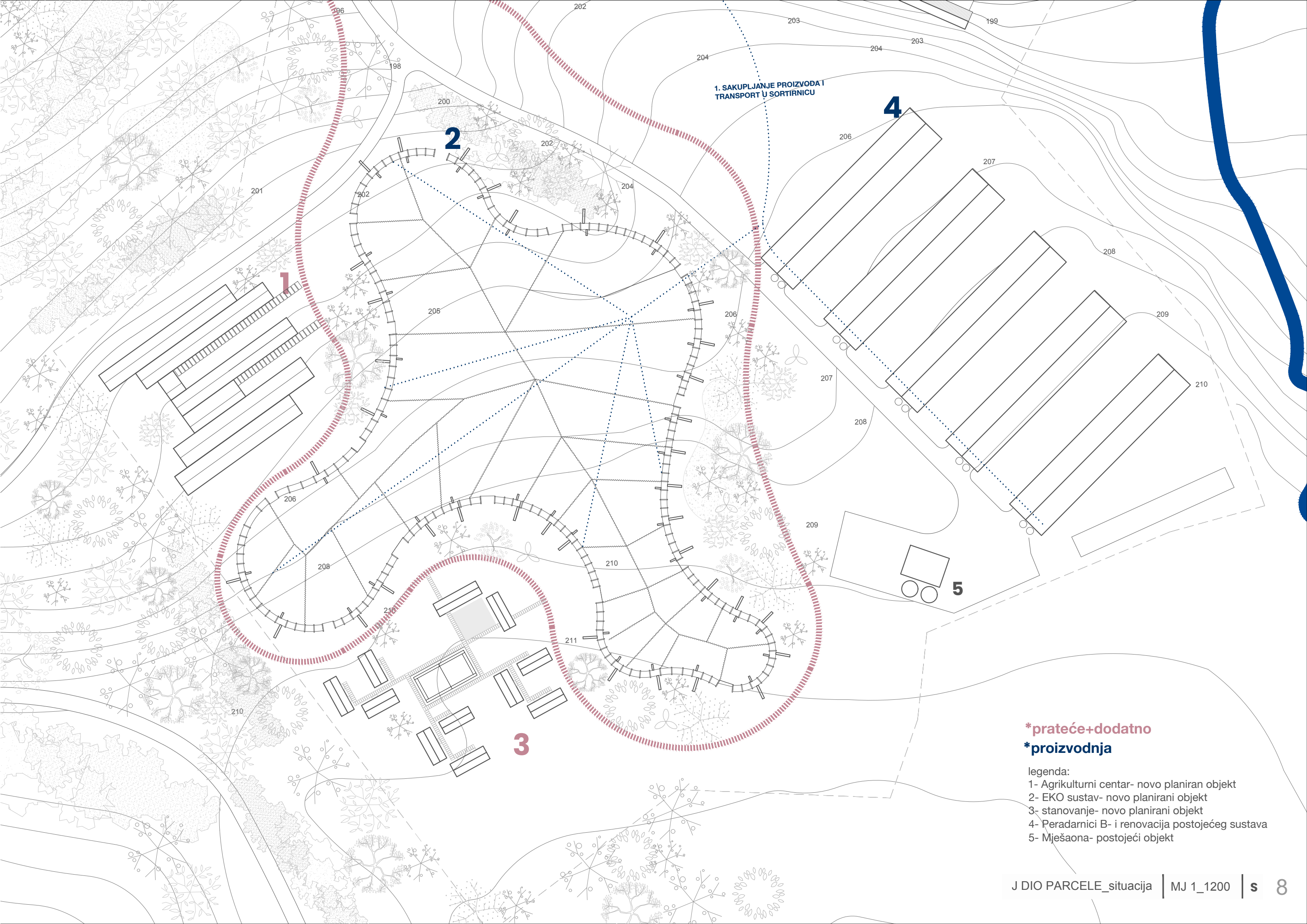
190

200

Dvorac Golubovec

210

220

1. SAKUPLJANJE PROIZVODA I
TRANSPORT U SORTIRNICU

1

2

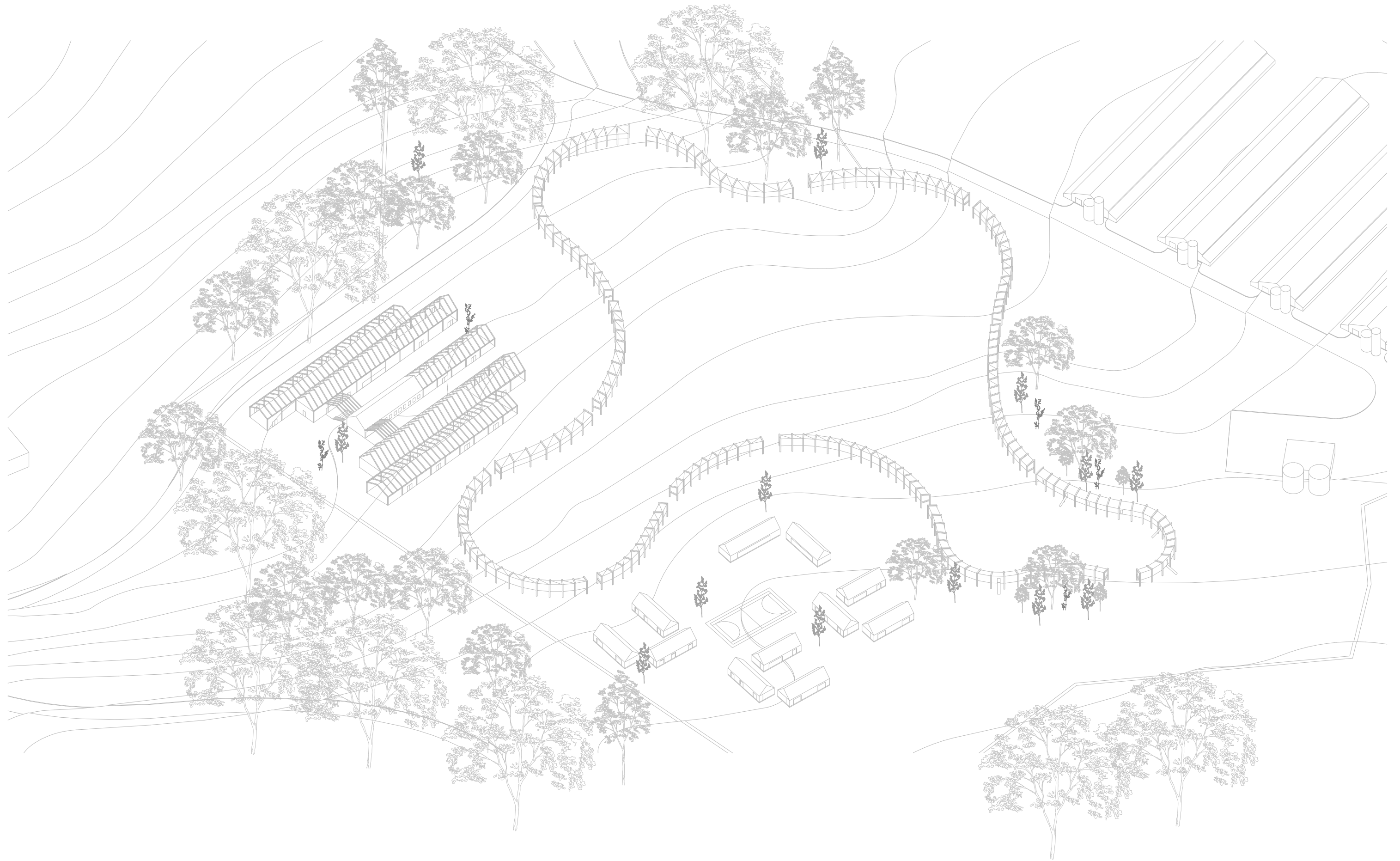
4

3

5

***prateće+dodatno**
***proizvodnja**

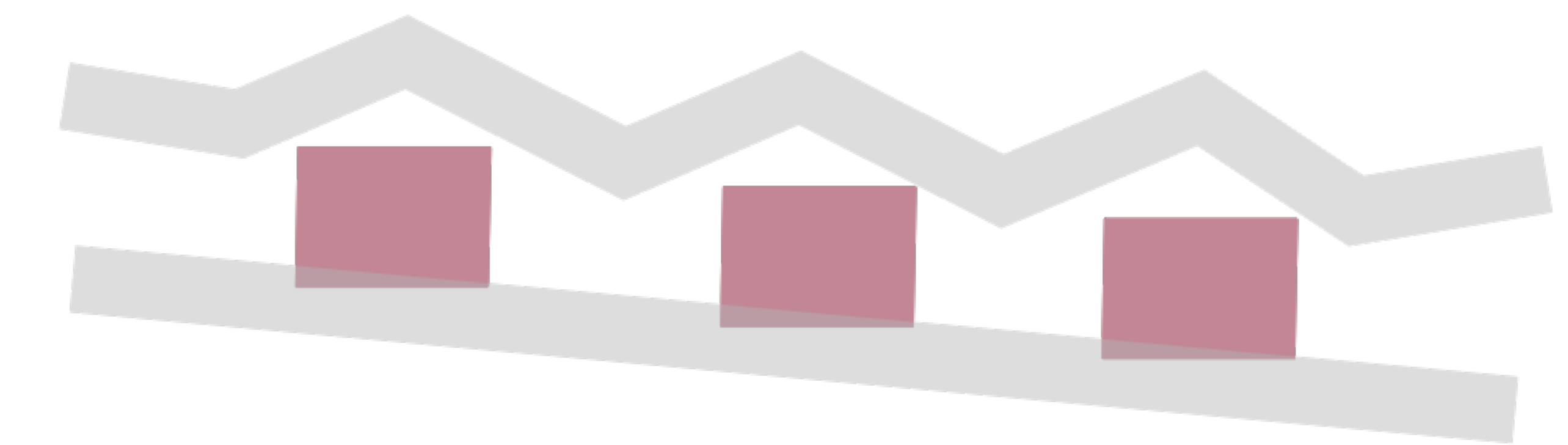
- legenda:
- 1- Agrikulturni centar- novo planiran objekt
 - 2- EKO sustav- novo planirani objekt
 - 3- stanovanje- novo planirani objekt
 - 4- Peradarnici B- i renovacija postojećeg sustava
 - 5- Mješaona- postojeći objekt

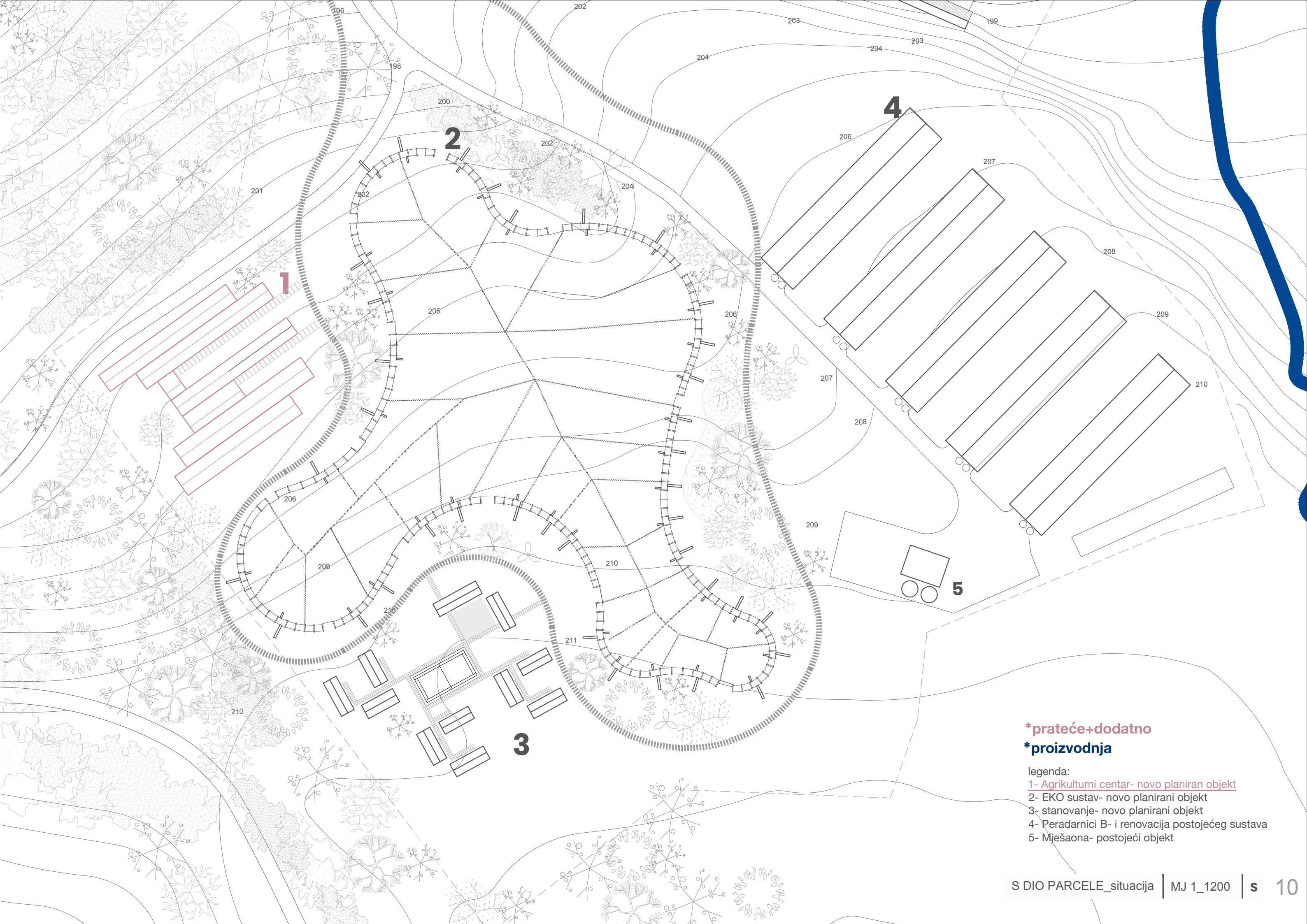

agrikulturni centar

1 Postojeći objekt primarno je bio valionica, no ne kroisti se već dugi niz godina, izuzev kao spremište otpadnih elemenata. Postojeći objekt valionice je zadržan i prenamijenjen u društveno središte agrikulturnog centra. Paralelno postojećoj zgradi postavljen su laboratoriji, učionice i staklenici.

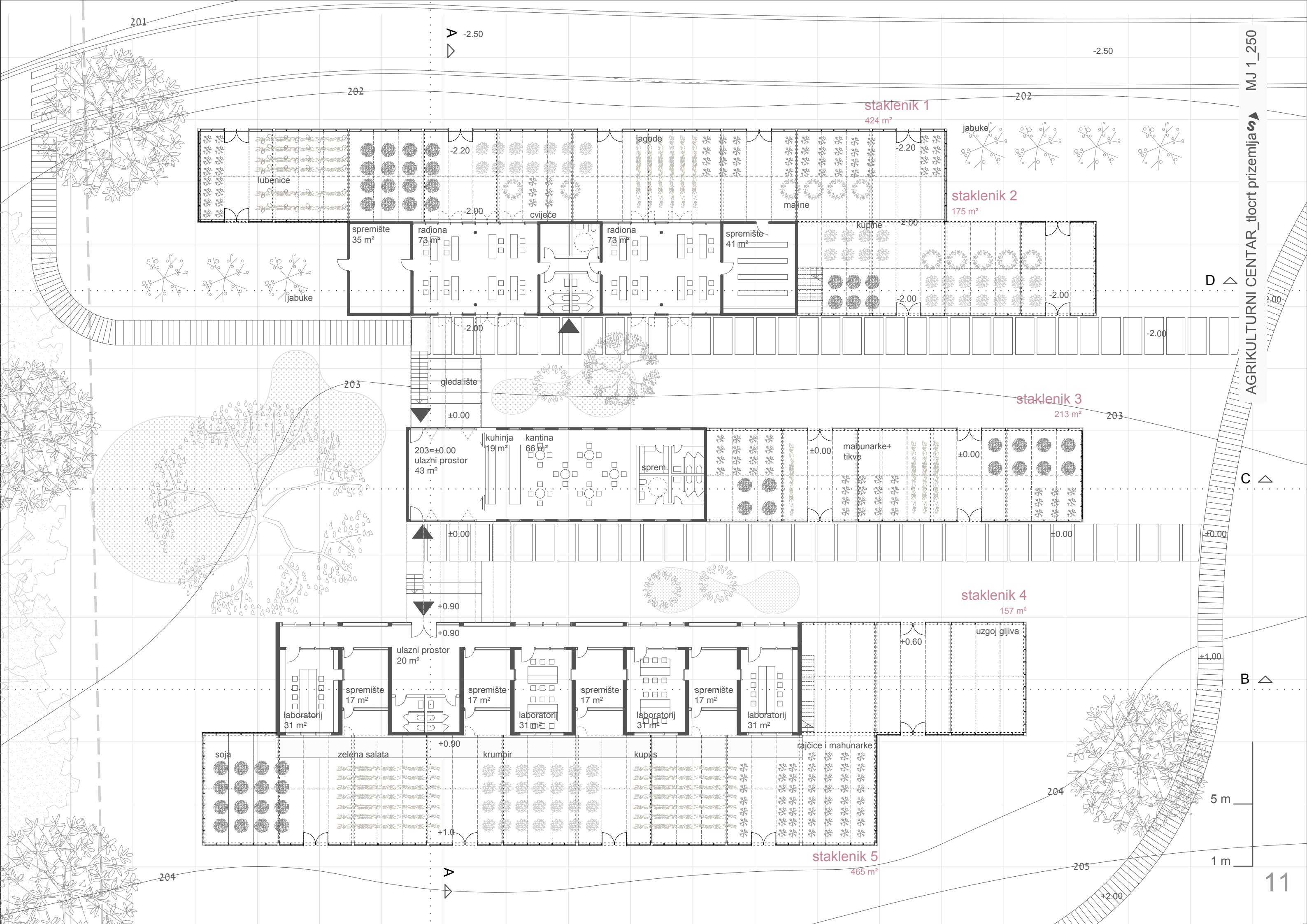
Uz postojeći objekt, u sličnom formatu, postavljaju se objekti u svrhu edukacije o agrikulturi. Niz objekata postavlja se paralelno postojećem objektu. Svi objekti međusobno su povezani staklenicima za uzgoj hrane, biljaka i sl. Pozicija agrikulturnog centra u neposrednoj je blizini dvorca Golubovec za kojeg je u pokretu prenamjena u znanstveni centar.

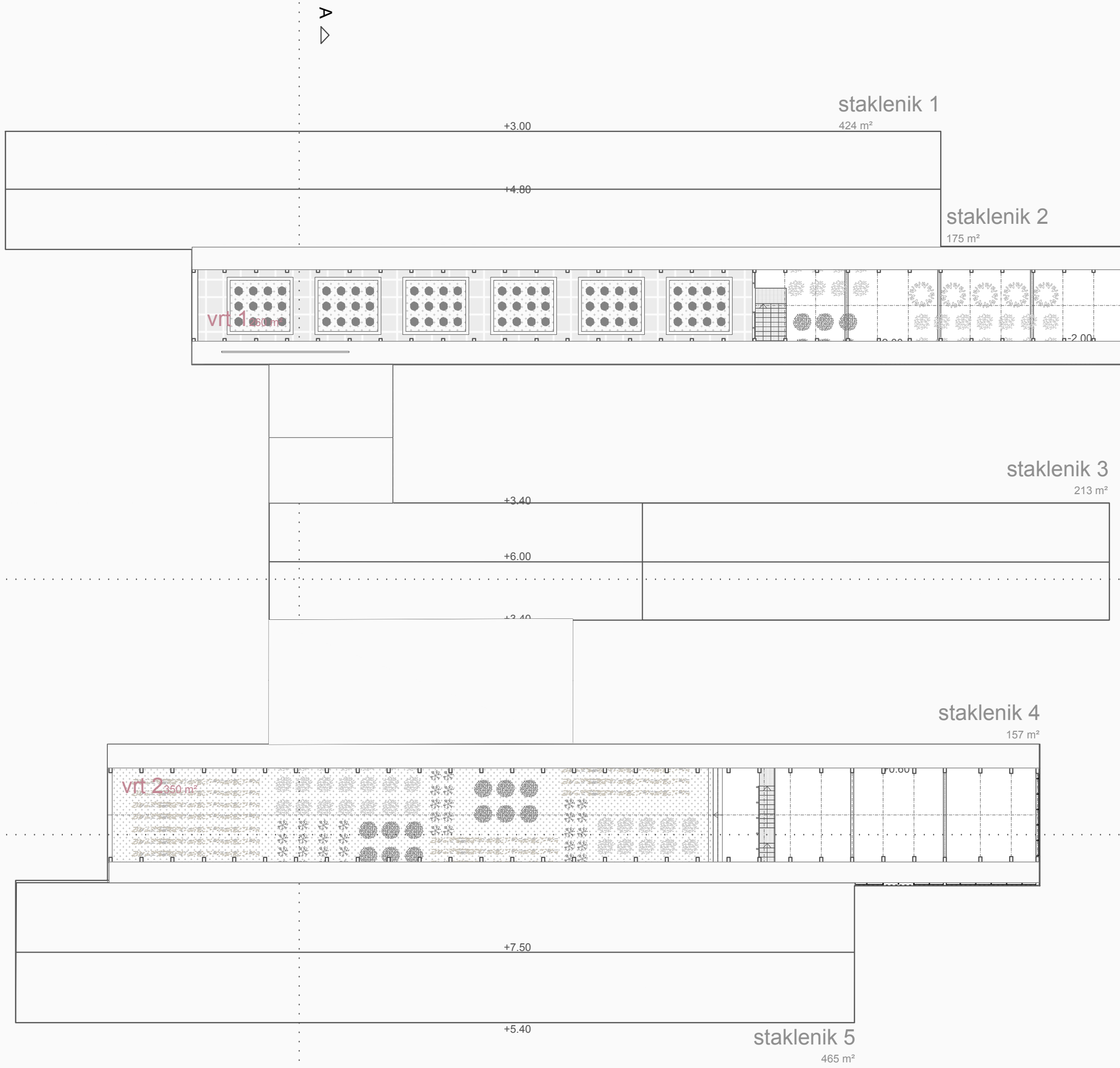

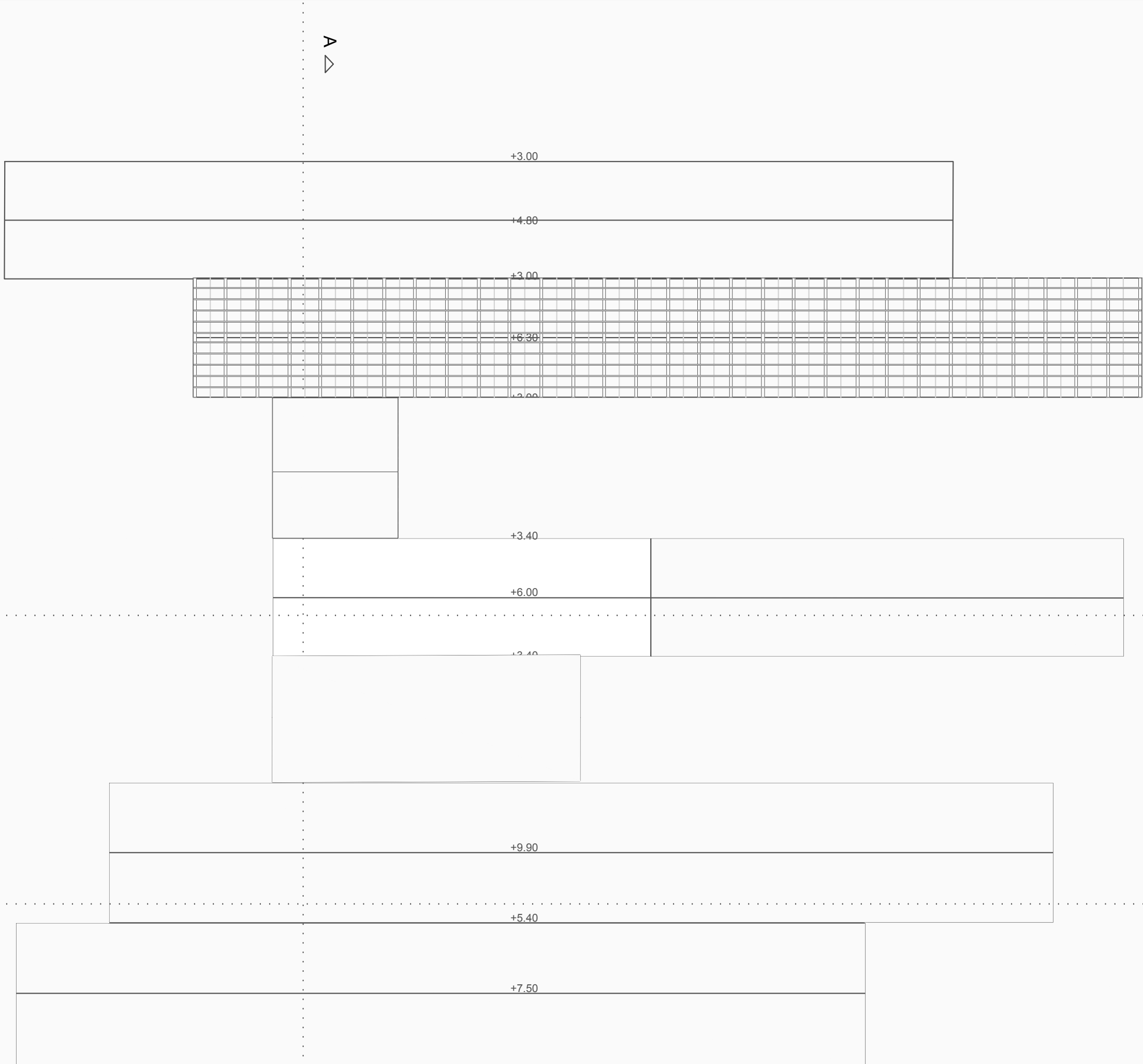

***prateće+dodatno**
***proizvodnja**

- legenda:
1- **Agrikulturni centar- novo planiran objekt**
2- **EKO sustav- novo planirani objekt**
3- **stanovanje- novo planirani objekt**
4- **Peradarnici B- i renovacija postojećeg sustava**
5- **Mješaona- postojeći objekt**

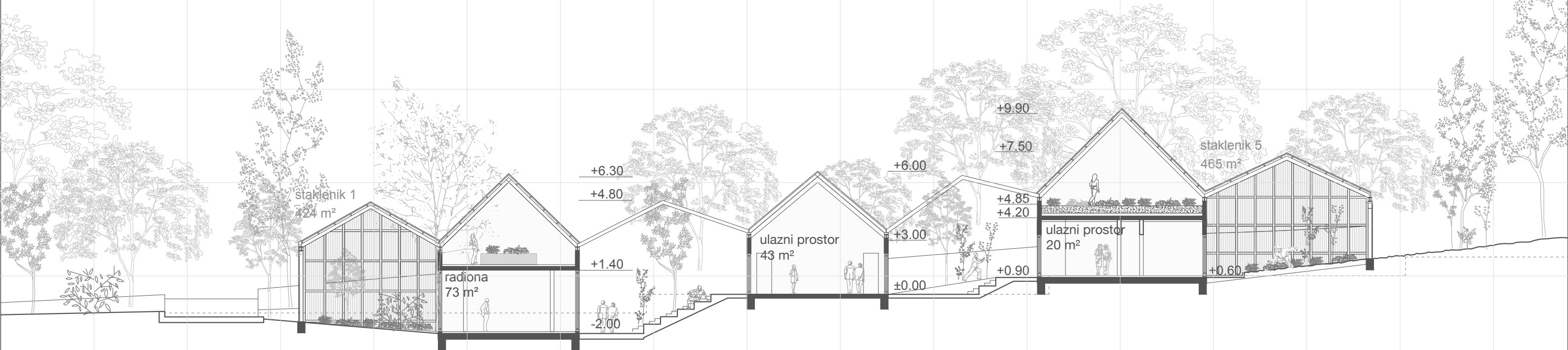

C ▲

B ▲

5 m

1 m

metalna konstrukcija+
leksan

staklenik 4

157 m²

+9.90

vrt 2 350 m²

+4.85

+4.25

+0.90

+0.90

AGRIKULTURNI CENTAR_presjek B-B

staklenik 3

213 m²

+6.00

+3.00

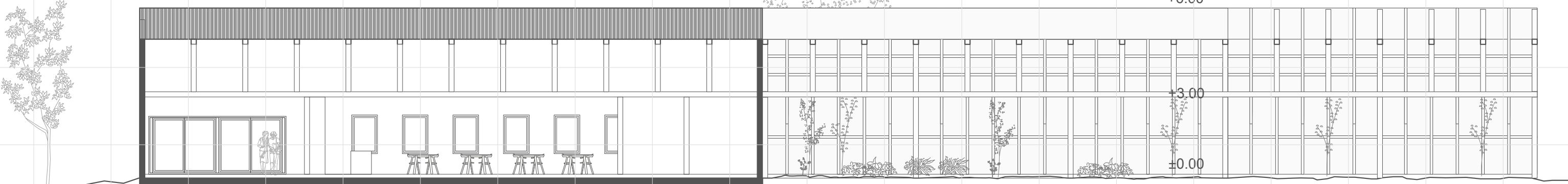
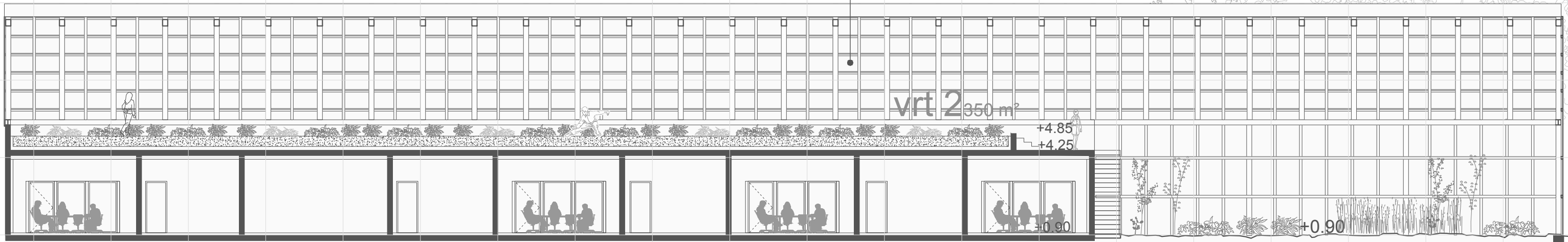
±0.00

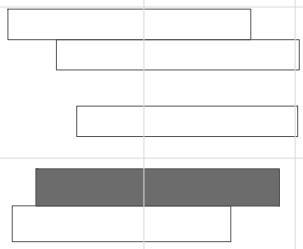
AGRIKULTURNI CENTAR_presjek C-C

3 m

1 m

15

polirani beton

metalna konstrukcija+
leksan

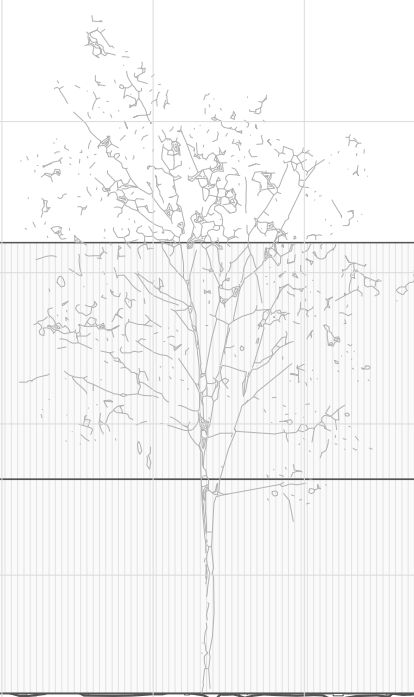
+9.90

+4.85

+0.90

MJ 1_150

AGRIKULTURNI CENTAR_JI pročelje

+9.90

+4.85

+0.90

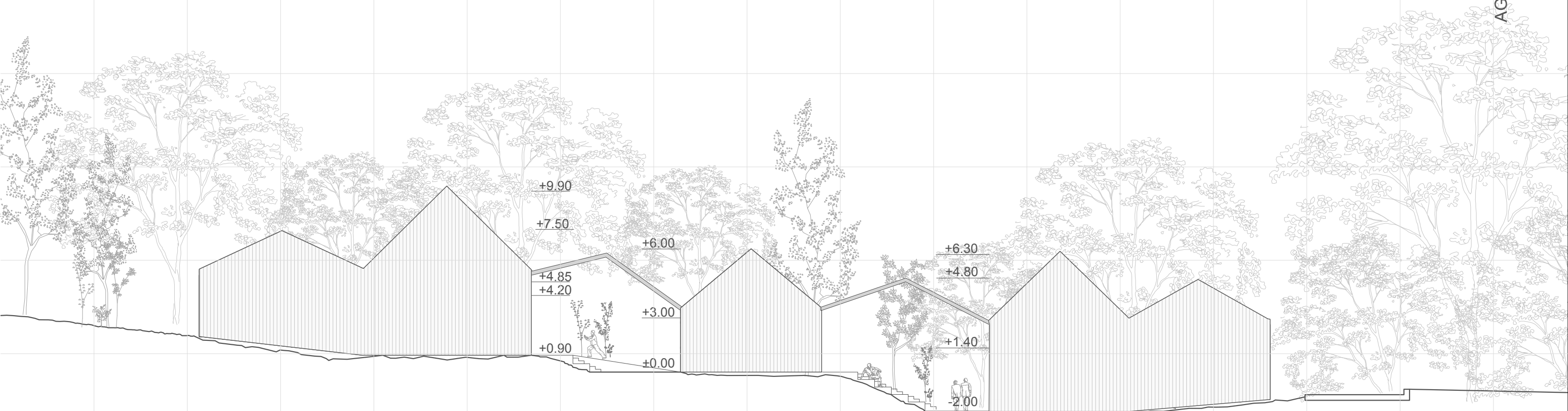
AGRIKULTURNI CENTAR_SZ pročelje

AGRIKULTURNI

3 m

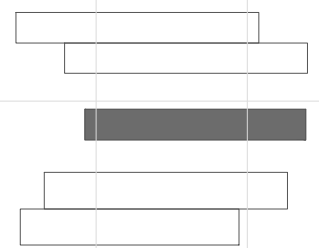
1 m

16

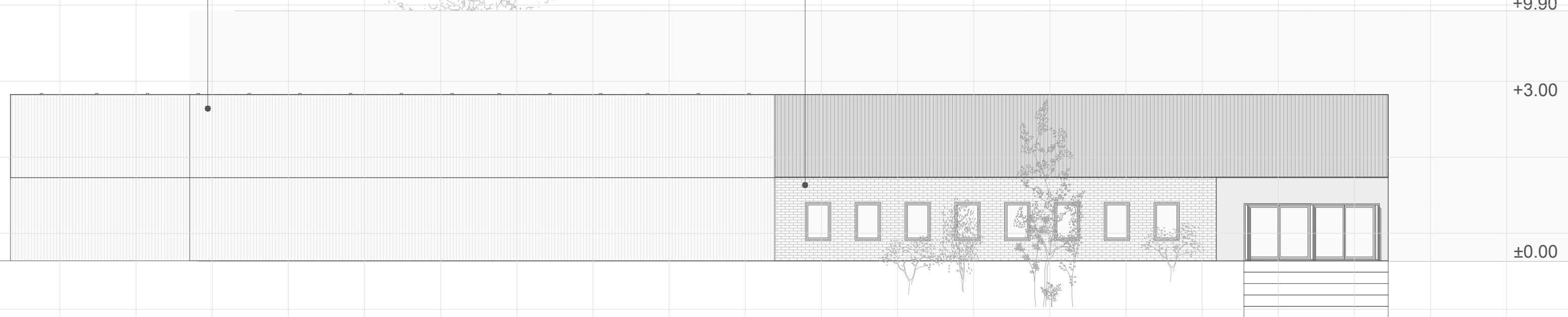
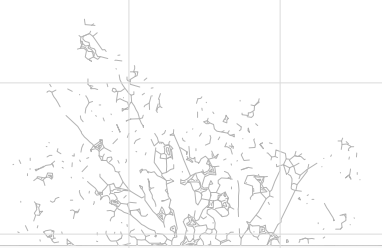
5 m

1 m

metalna konstrukcija+
leksan

postojeći objekt
blok opeka+pokrov od valovitog lima

+9.90

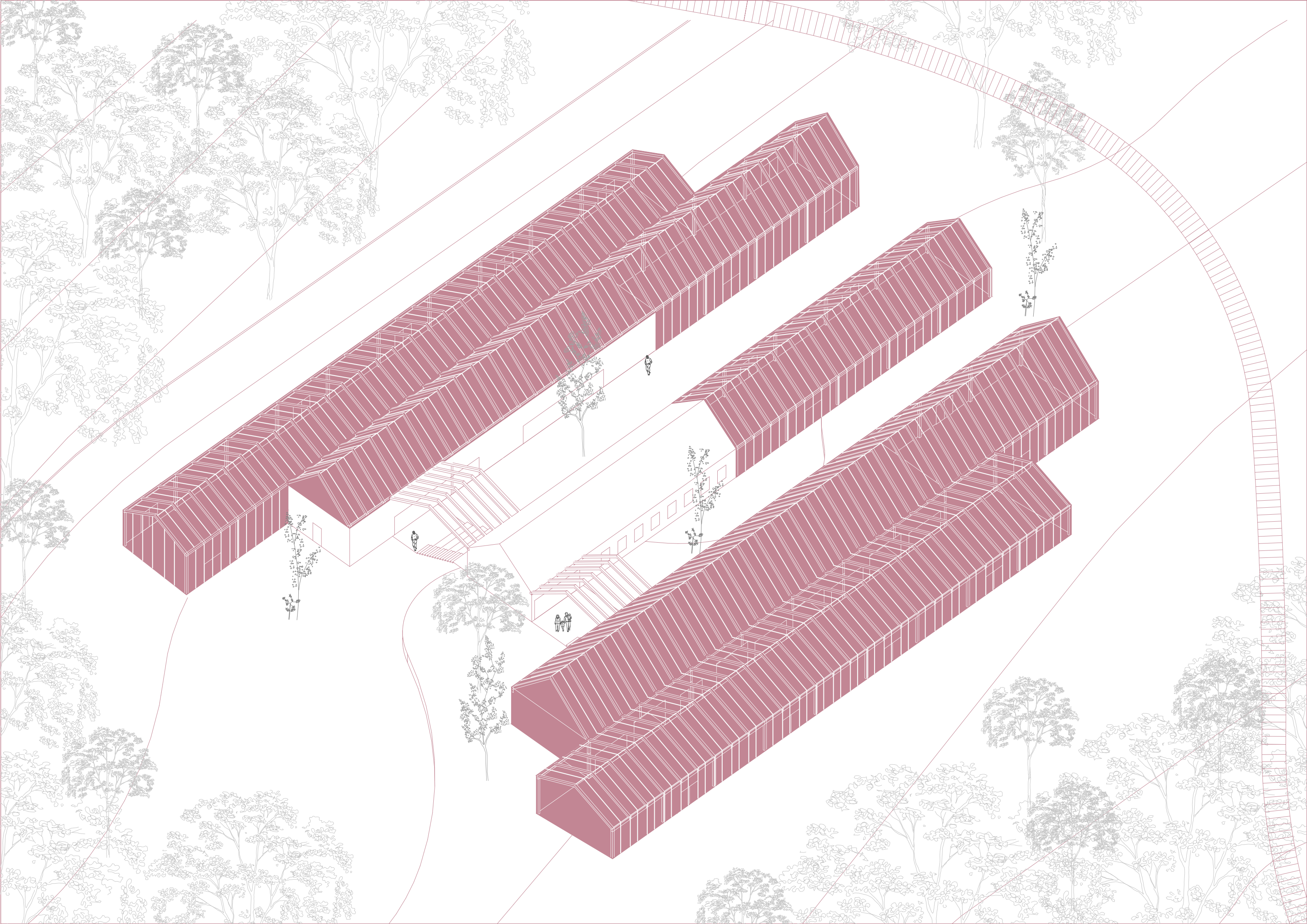
+3.00

±0.00

3 m

1 m

18

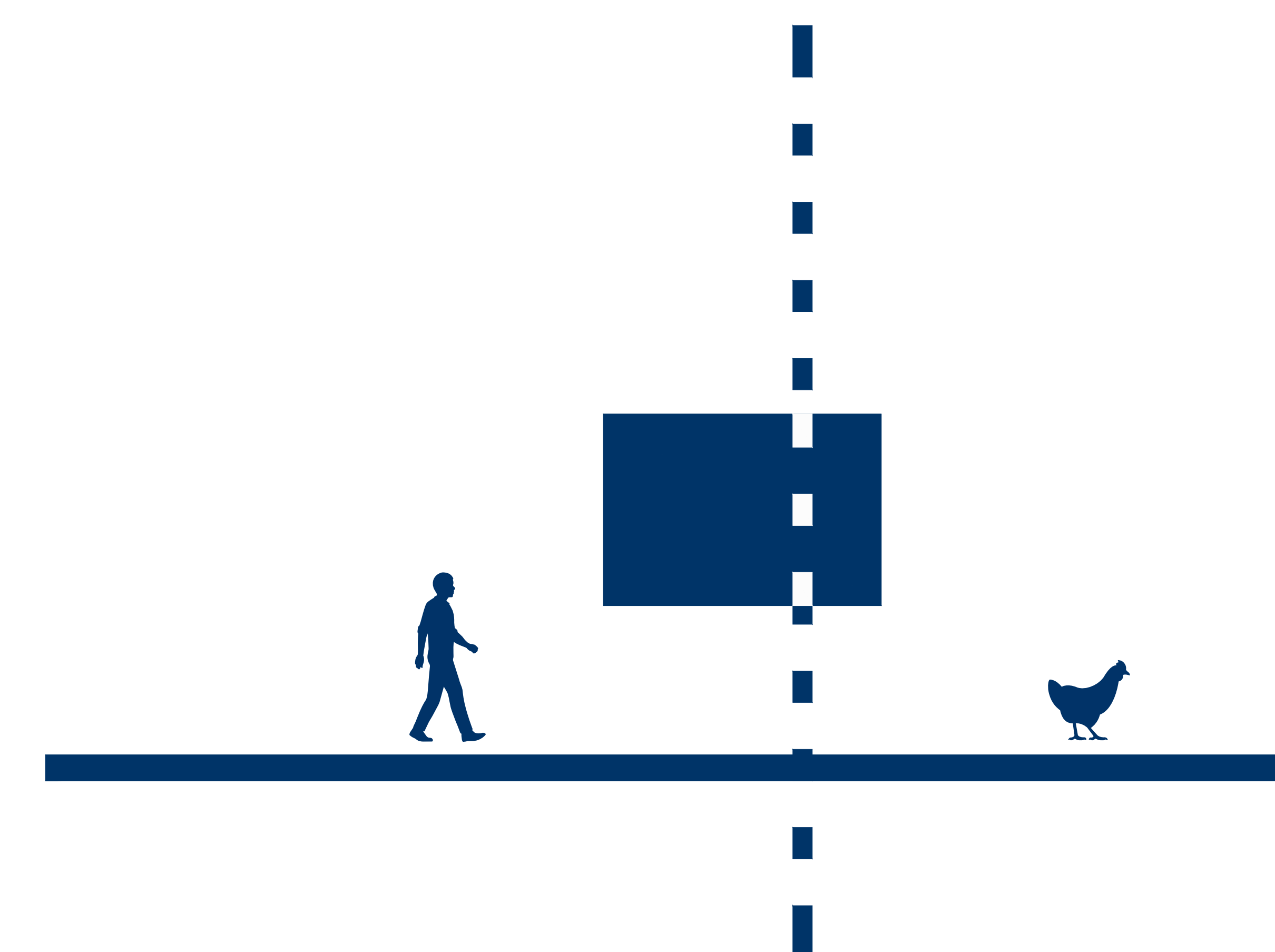

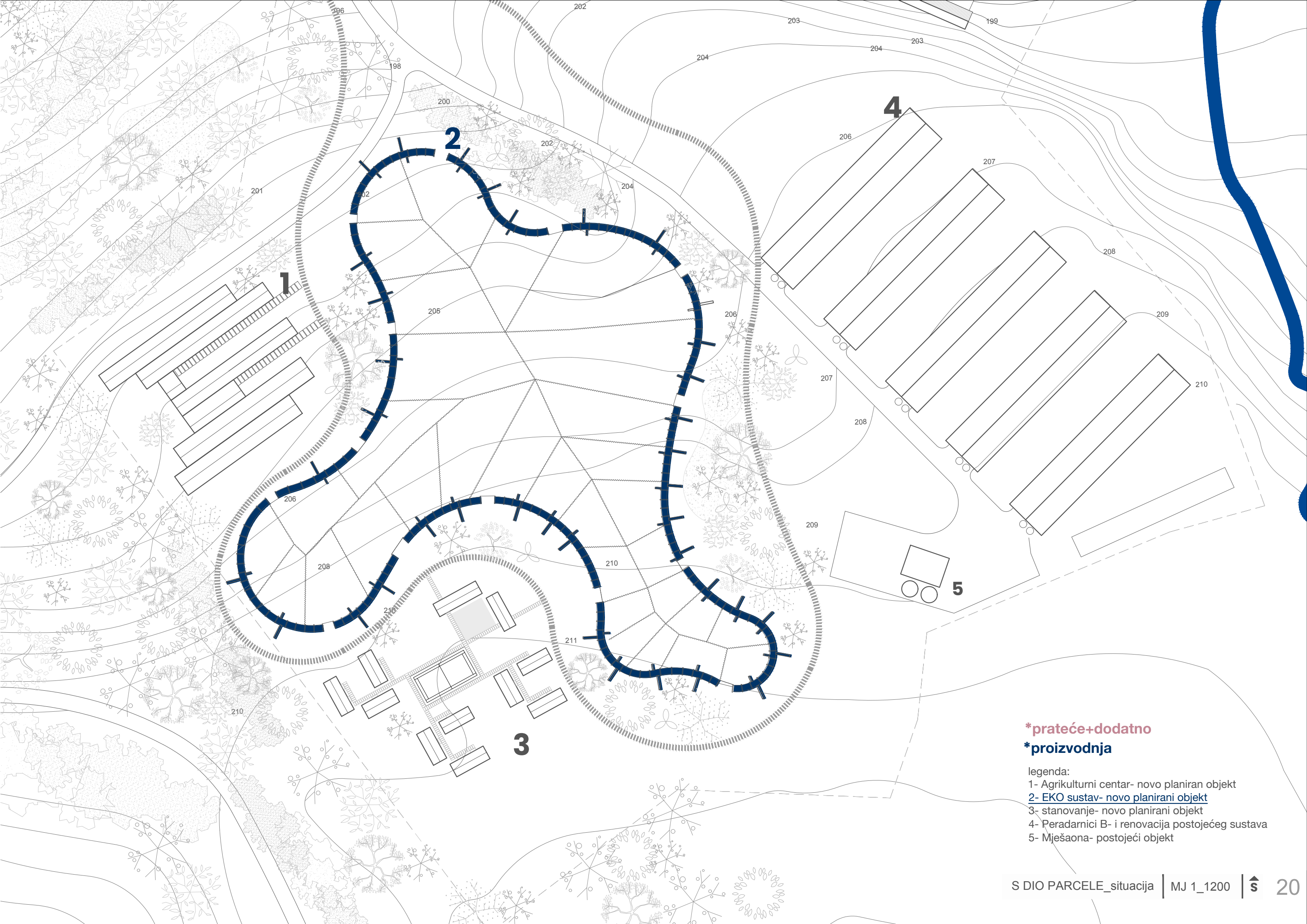
2

EKO proizvodnja

Postojeći objekti prvotno su funkcionirali kao kavezni sustav s kasnijeom prenamjenom u BIO sustav. Njihova tipologija s obzirom na različite sustave nije adekvatna. Planiran je novi objekt u skladu s novim sustavom, proizvodnjom i kontekstom.

Novi objekt EKO sustava, svojim oblikovanjem postaje poveznica između dvije zone: zona novog sadržaja i zona proizvodnje. Objekt postaje "prostor između". Iako je dio proizvodnje, također je i dio na kojem se odvija interakcija između životinjskog i ljudskog svijeta te interakcija obrazovne i stambene zone sa zonom proizvodnje.

***prateće+dodatno**
***proizvodnja**

- legenda:
1- Agrikulturni centar- novo planiran objekt
2- EKO sustav- novo planirani objekt
3- stanovanje- novo planirani objekt
4- Peradarnici B- i renovacija postojećeg sustava
5- Mješaona- postojeći objekt

MJ 1_250

EKO PRIZVODNJA_tlocrt prizemlja

pašnjaci

5 m

1 m

22

EKO PROIZVODNJA_tlocrt kata

P= 250 m²

P= 220 m²

P= 210 m²

P= 240 m²

P= 202 m²

P= 270 m²

pašnjaci

P= 250 m²

P= 250 m²

K1
160 m²

K2
190 m²

5 m

1 m

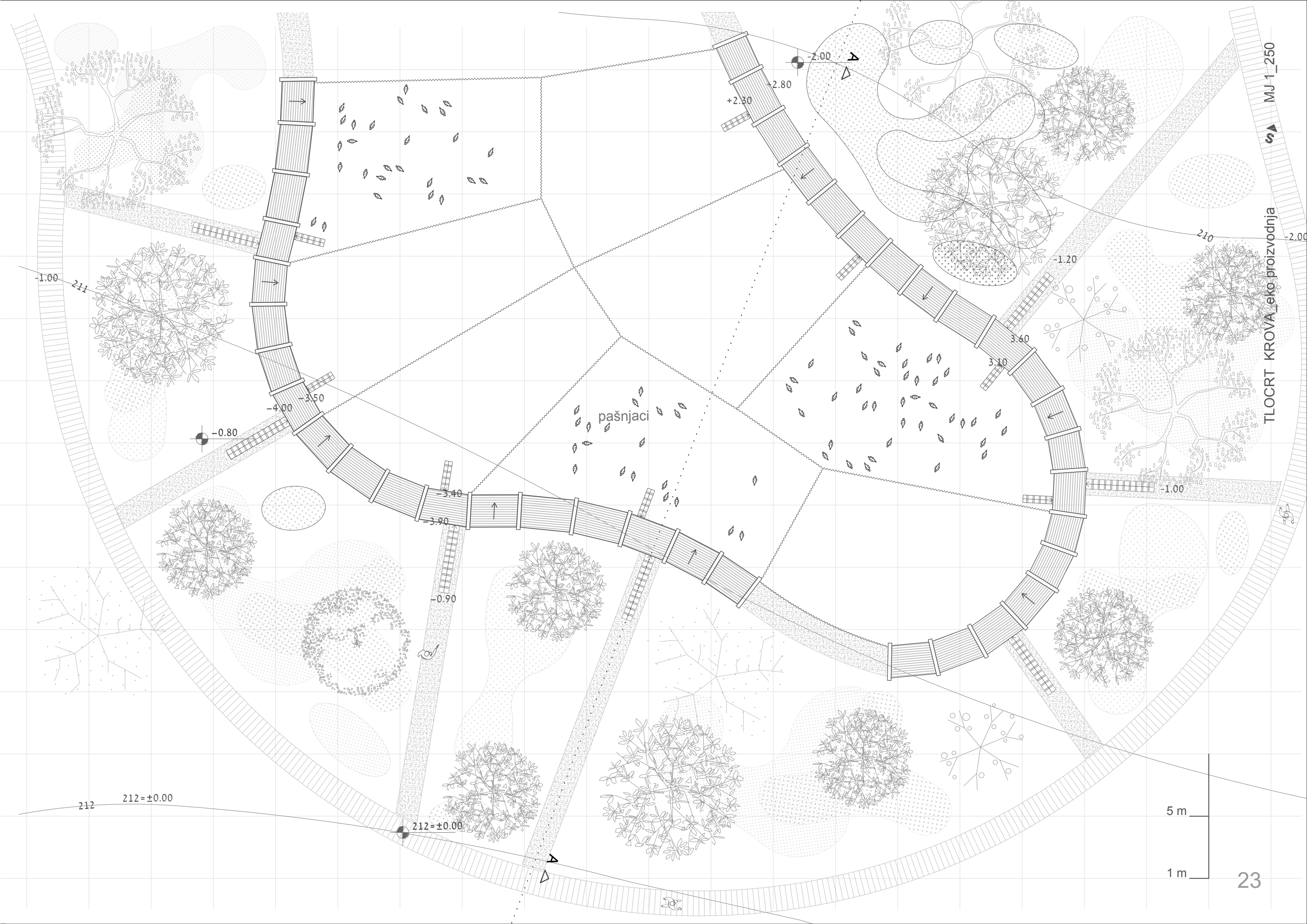
211

210

212
212=±0.00

212=±0.00

pašnjaci

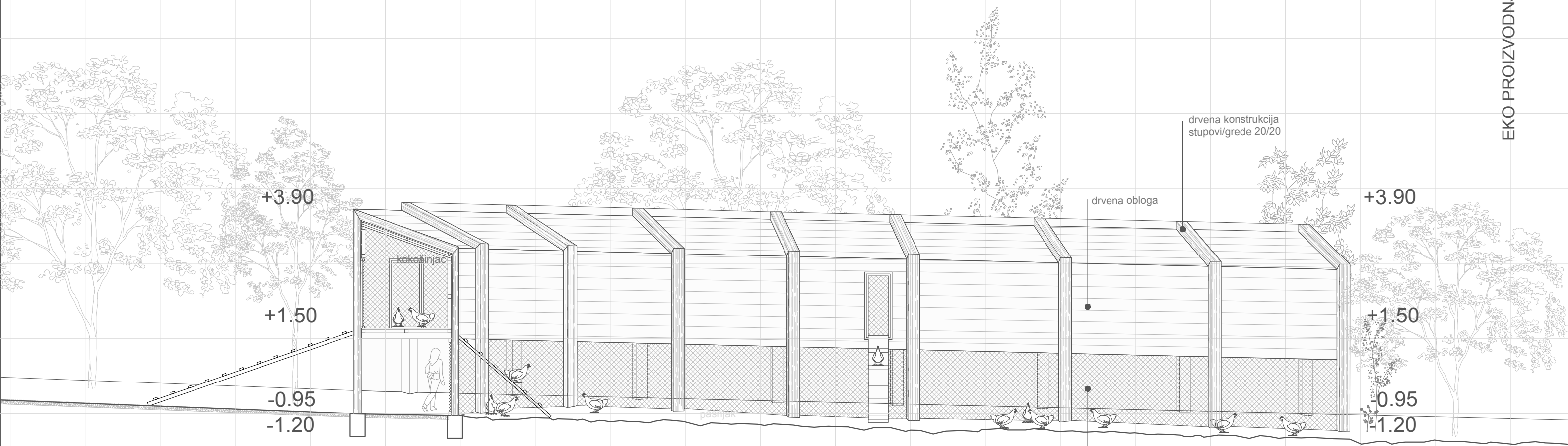
TLOCRT KROVA_eto proizvodnja

MUJ 1_250

5 m

1 m

23

+3.90

+1.50

-0.95

-1.20

kakošinjac

pasnjak

drvena obloga

drvena konstrukcija
stupovi/grede 20/20

+3.90

+1.50

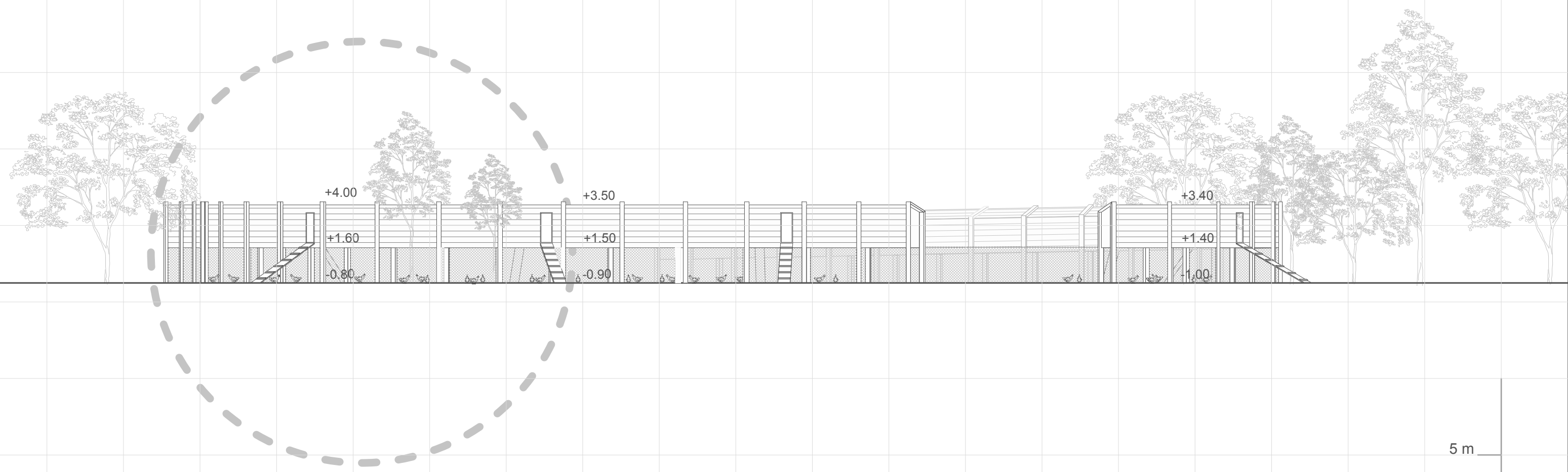
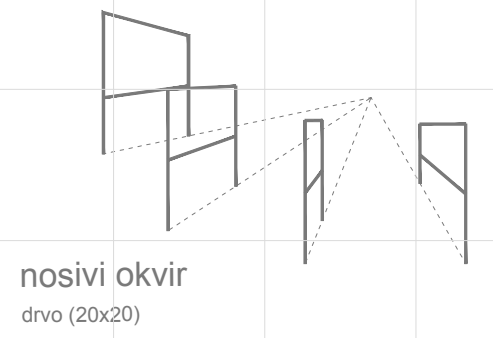
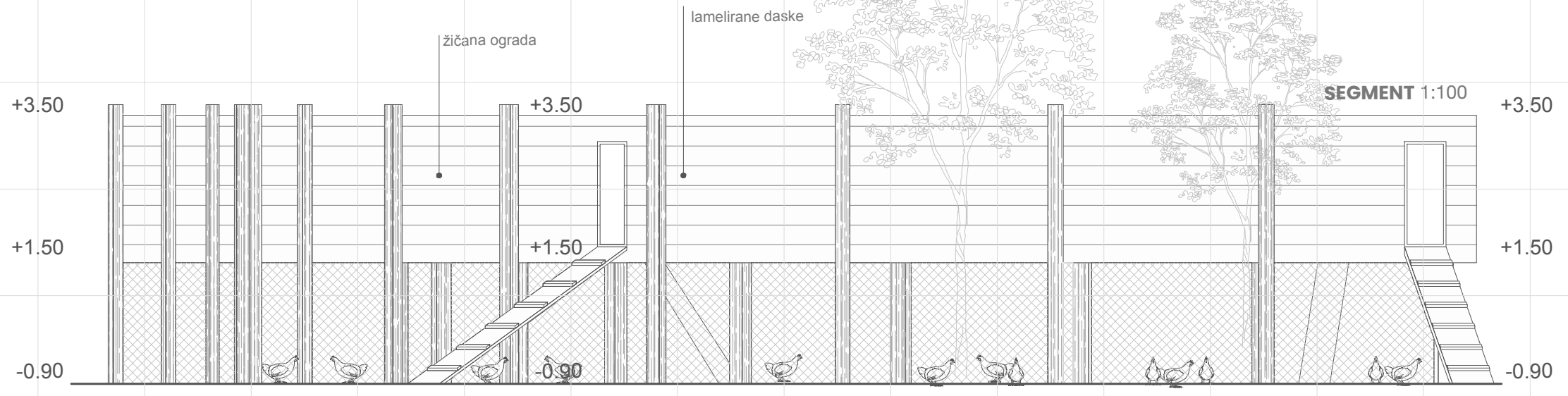
-0.95

-1.20

žičana ograda

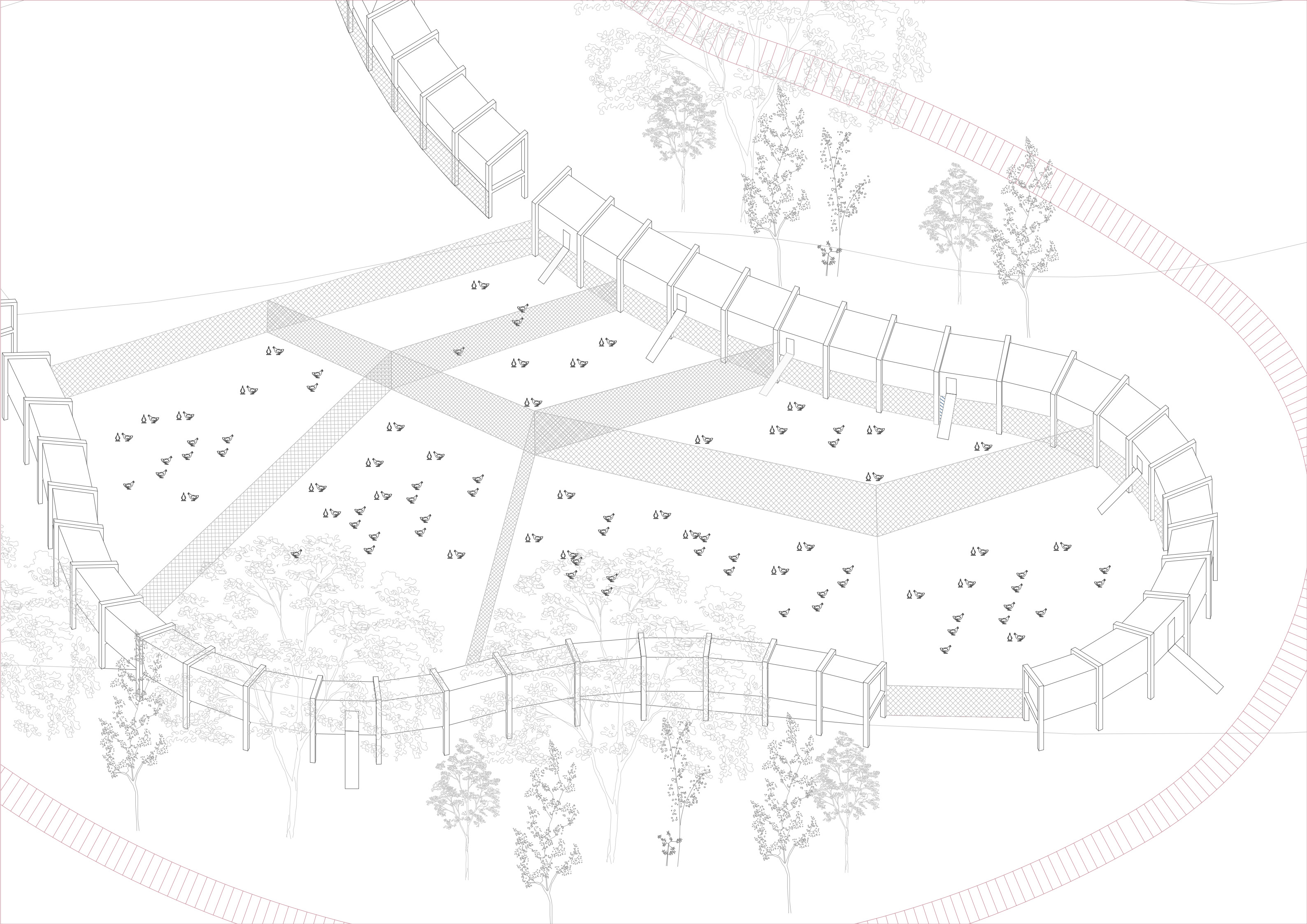
2 m

1 m

5 m

1 m

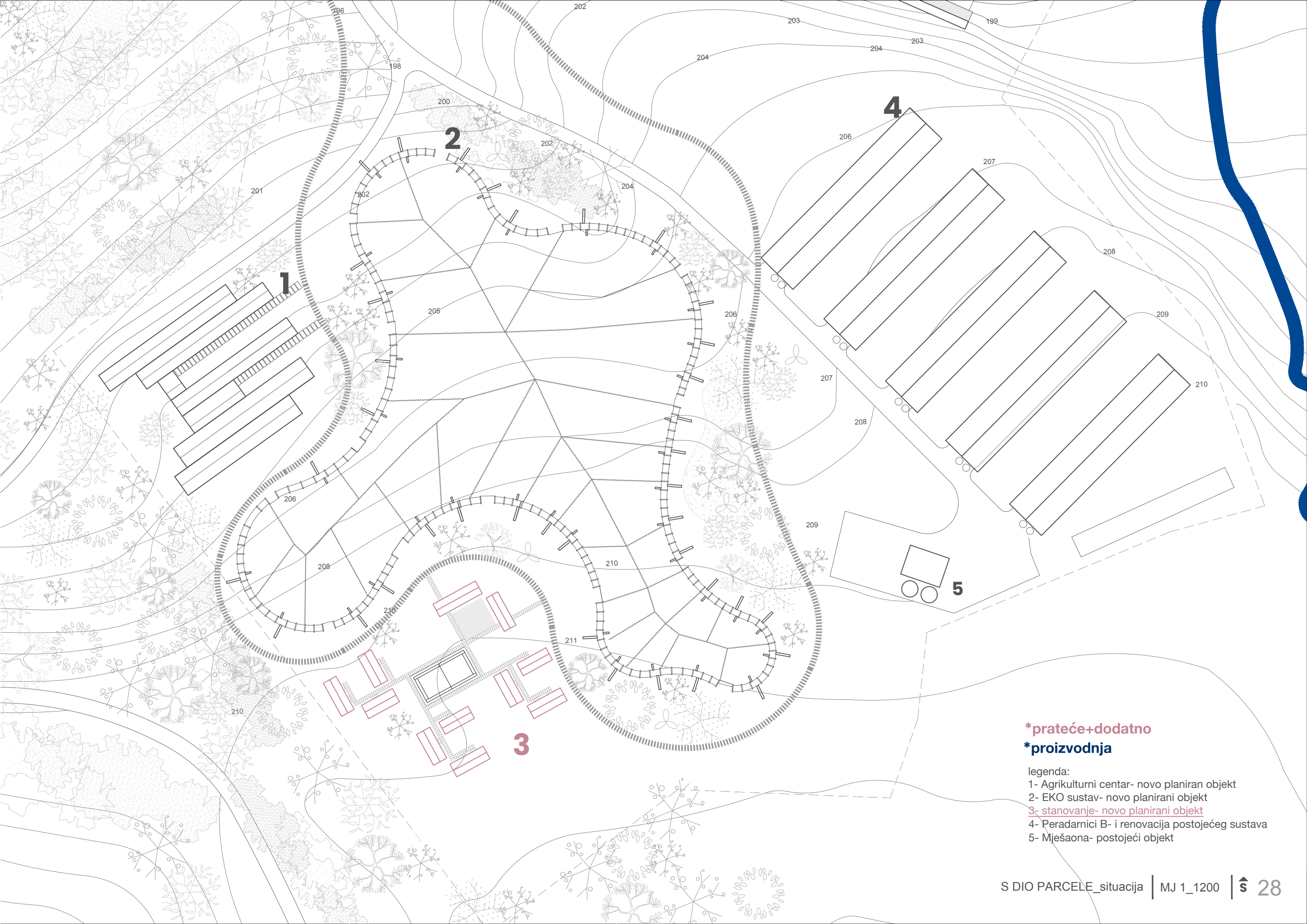

3

stambeno

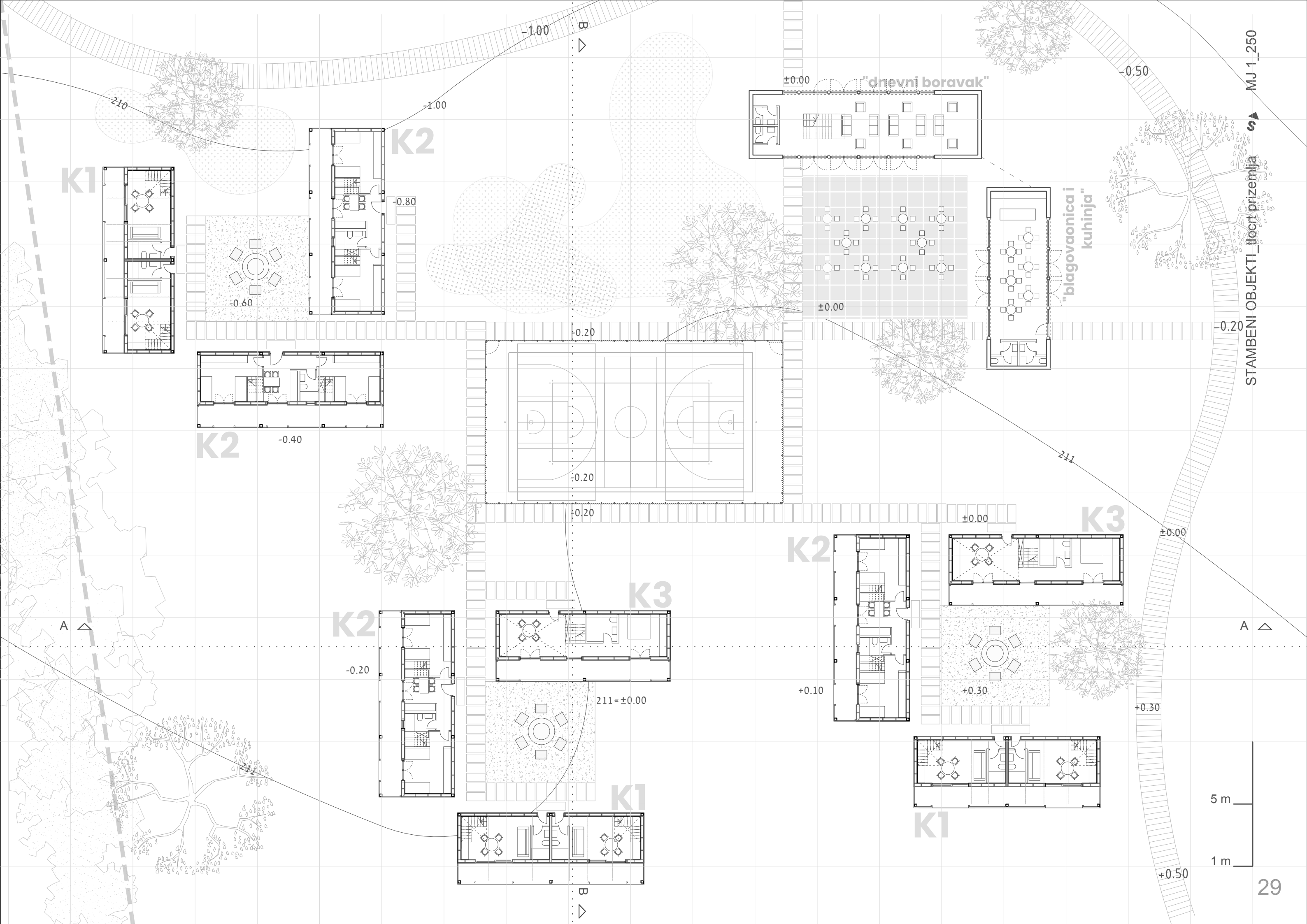
U novo dodani sadržaj, uz agrikulturni centar, dodaje se i "cluster" kućica za privremeno stanovanje. Projekt uključuje tri tipa tlocrtna organizacije: dvokrevetne sobe, jedan apartman u objektu I dva apartmana u objektu. Objektu su namjenjeni stranim radnicima, studentima, profesorima, znanstvenicima i turistima. Njihova organizacija i oblikovanje proizlazi iz tradicionalne zagorske hiže.

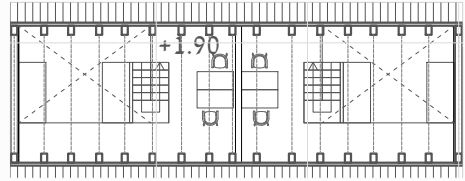
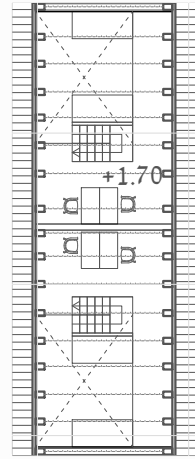
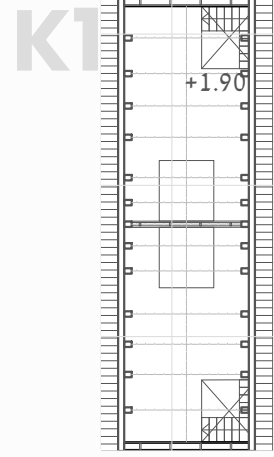

***prateće+dodatno
*proizvodnja**

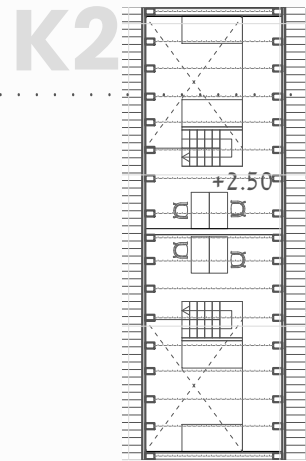
- legenda:
1- Agrikulturni centar- novo planiran objekt
2- EKO sustav- novo planirani objekt
3- stanovanje- novo planirani objekt
4- Peradarnici B- i renovacija postojećeg sustava
5- Mješaona- postojeći objekt

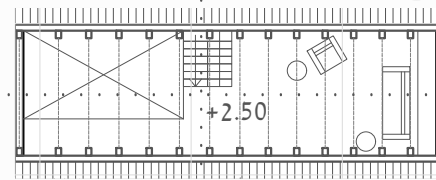
STAMBENI OBJEKTI - toci prizemlja

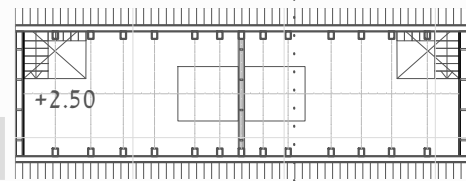
K2

K2

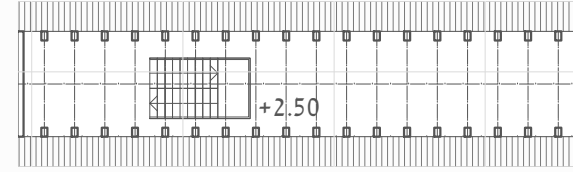

K3

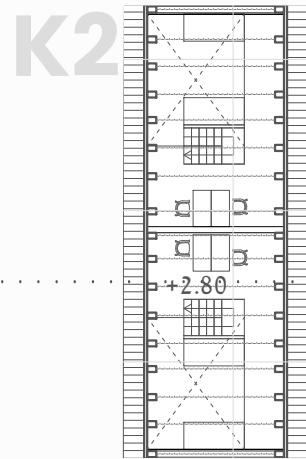
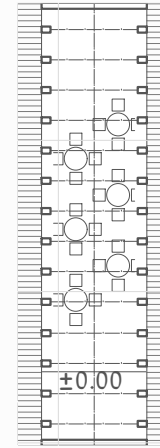

K1

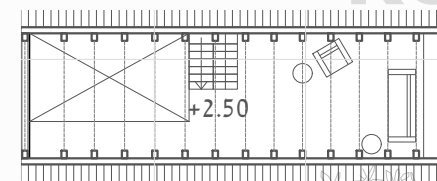
"dnevni boravak"

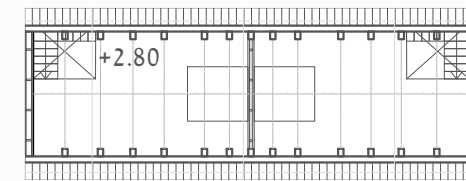
"blagovaonica i
kuhinja"

K2

K3

K1

5 m

1 m

30

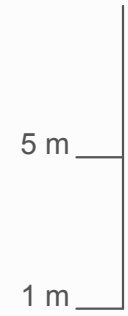
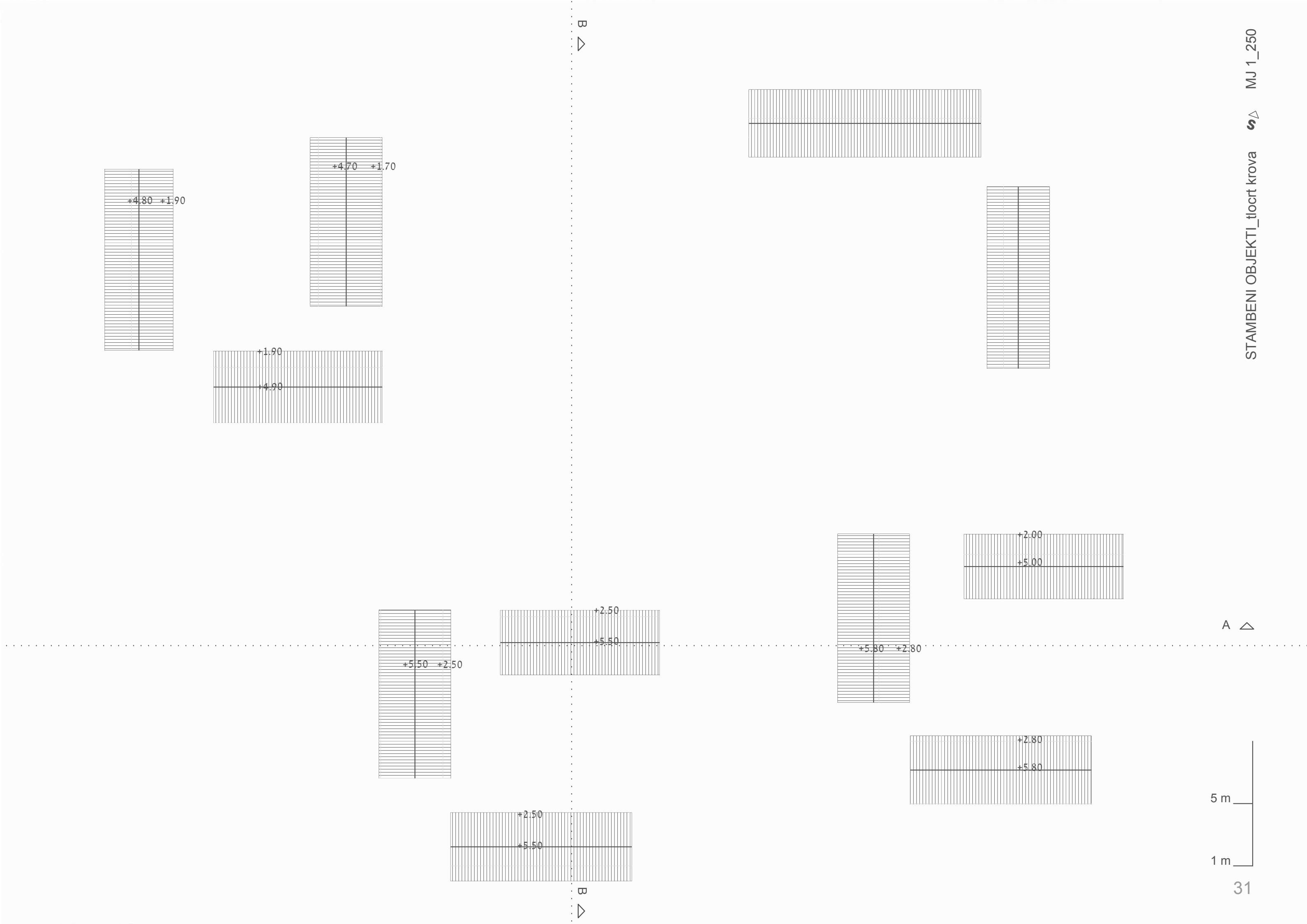
A

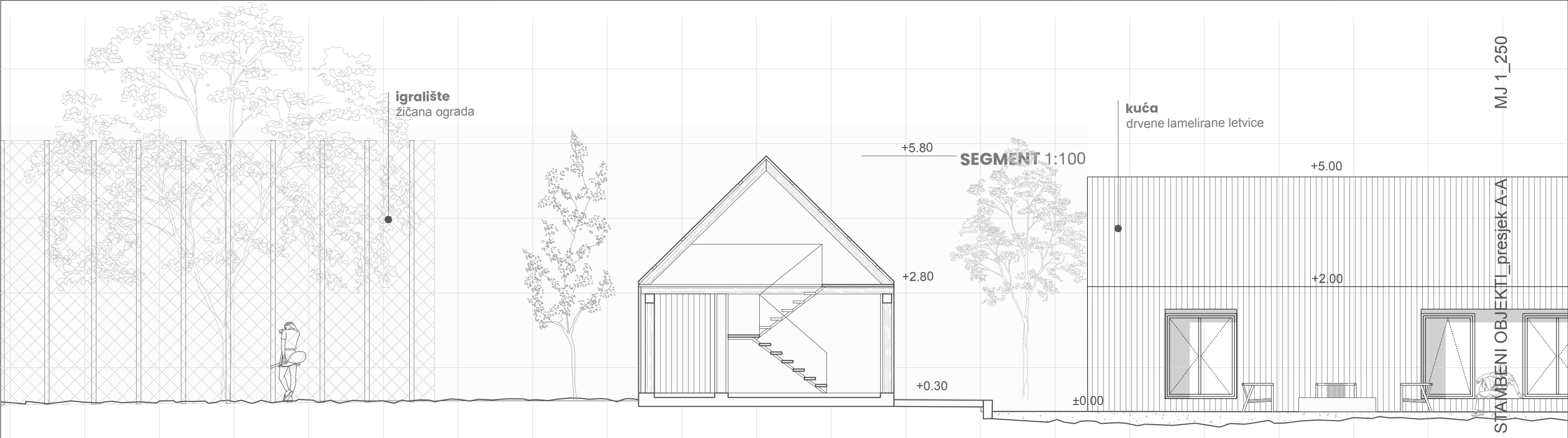
B

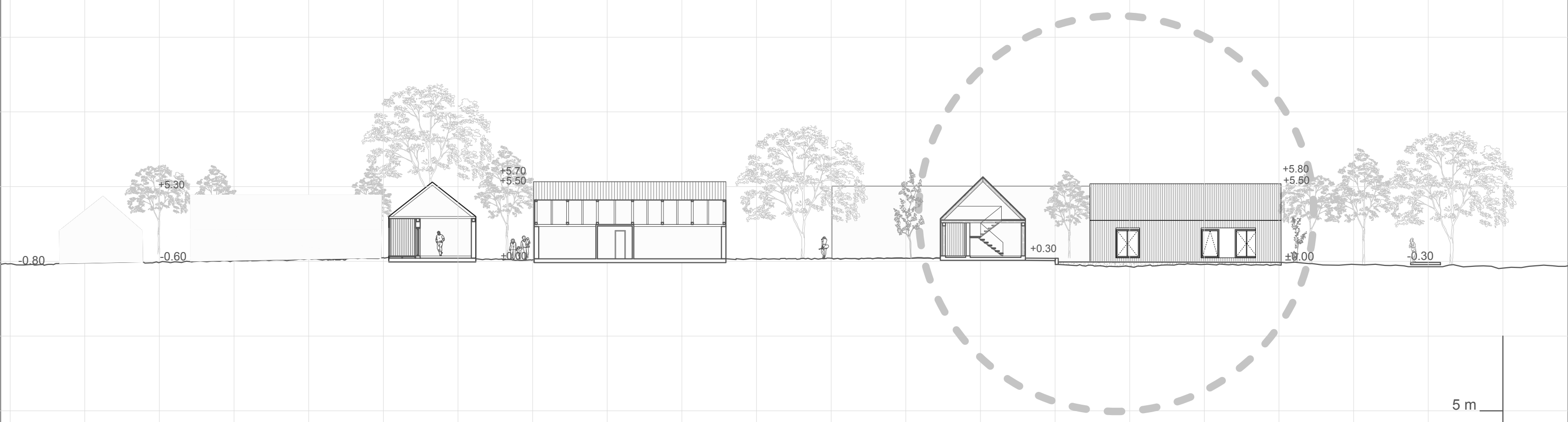
B

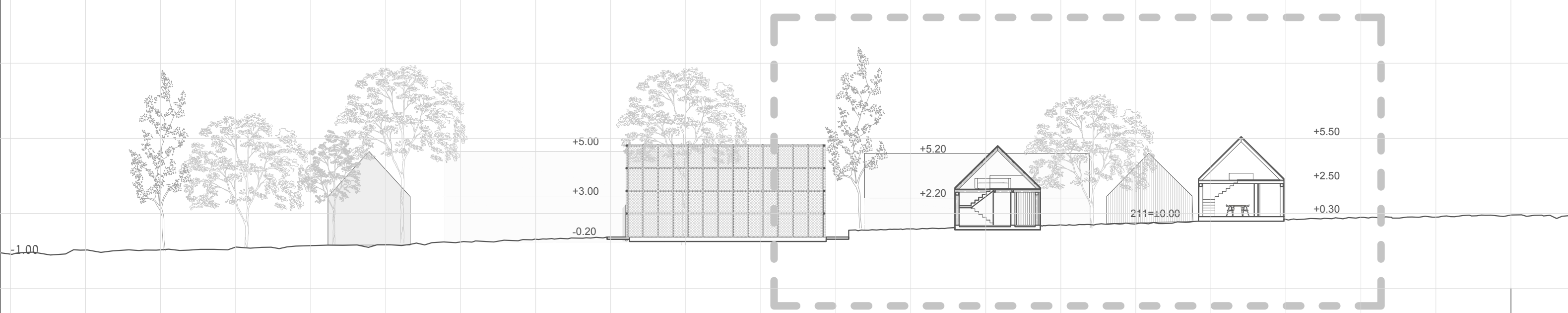
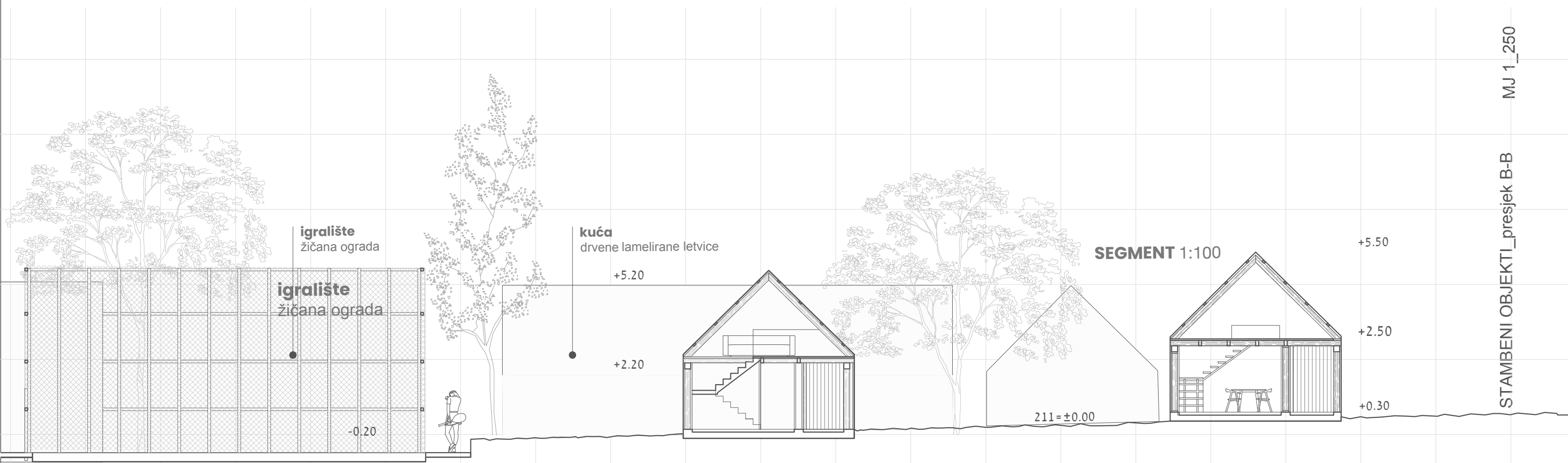

MJ 1_250

5 m

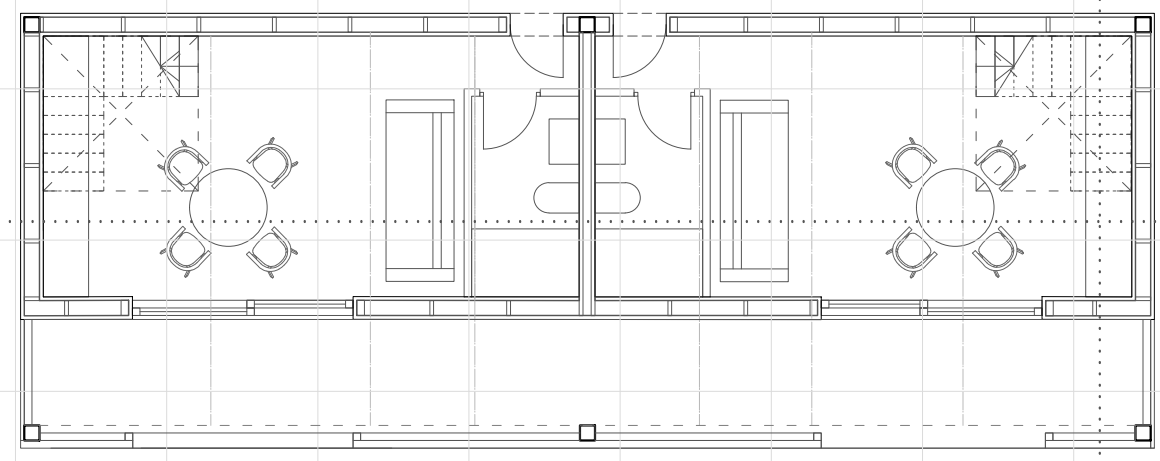
1 m

5 m

1 m

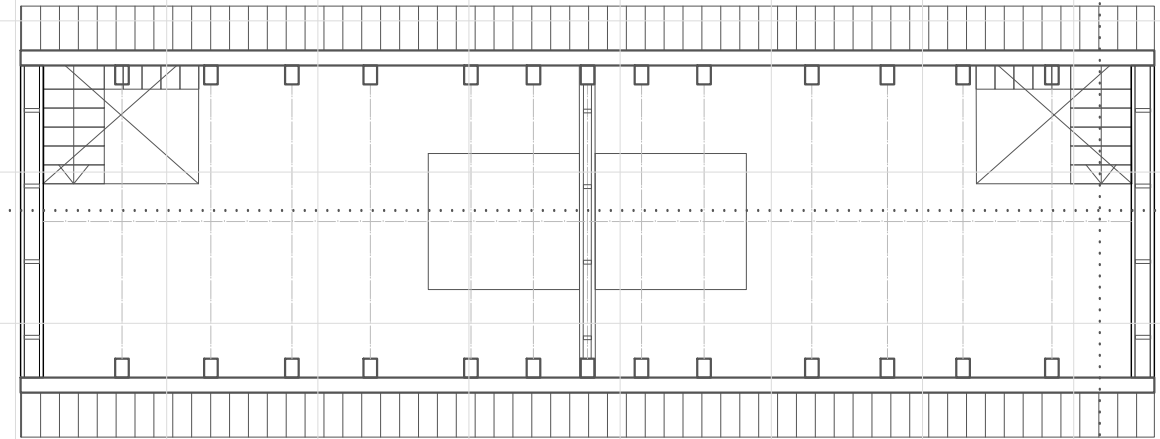
prizemlje

kuhinja/blagovaonica/DB/ kup.
P= 20 m²

kuhinja/blagovaonica/DB/ kup.
P= 20 m²

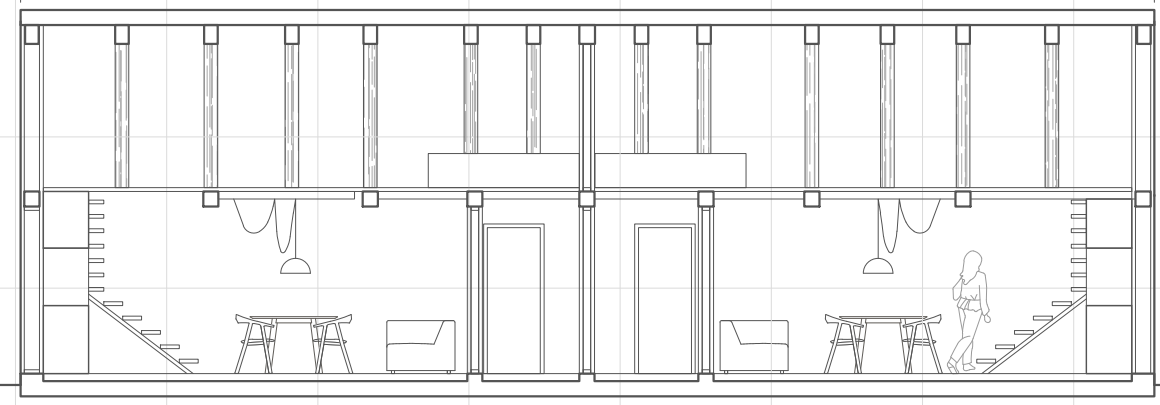
potkrovlje

spavaonica
P= 20 m²

spavaonica
P= 20 m²

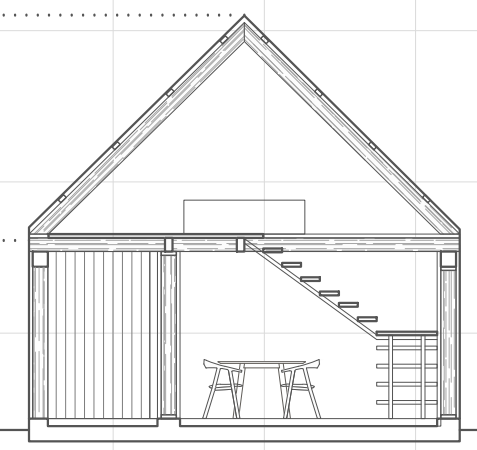
presjek

+5.50

+2.50

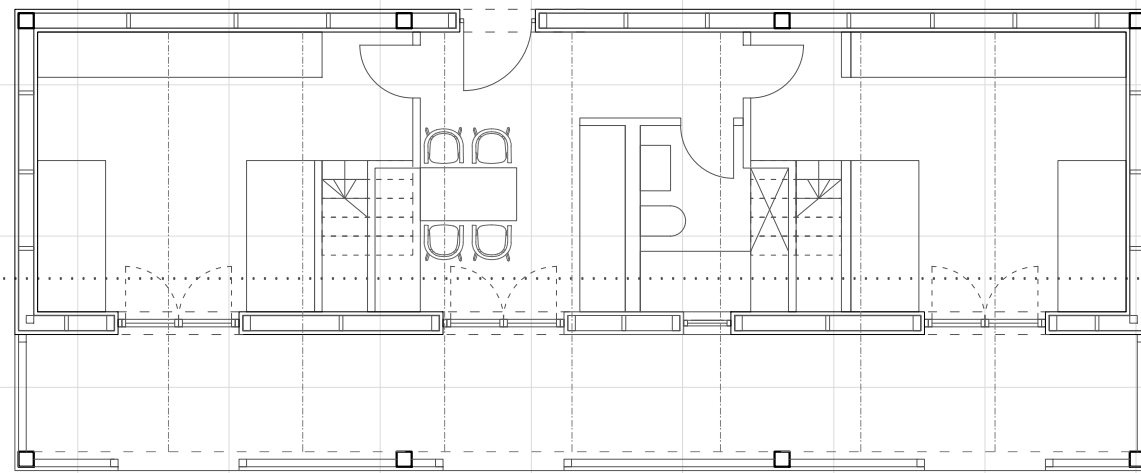
±0.00

2 m

1 m

prizemlje

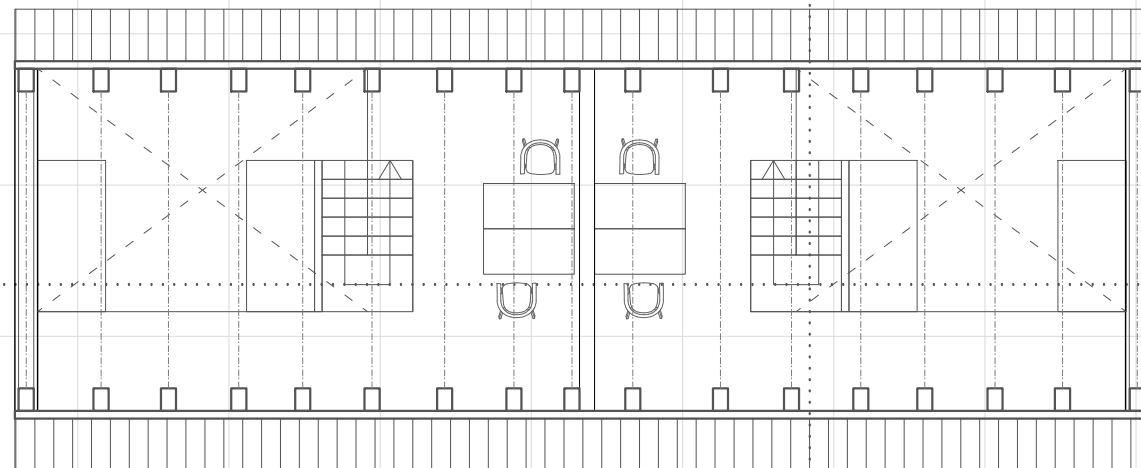
soba 1
P= 18 m²

kuhinja
P= 10 m²

kup.
P= 4 m²

soba 2
P= 18 m²

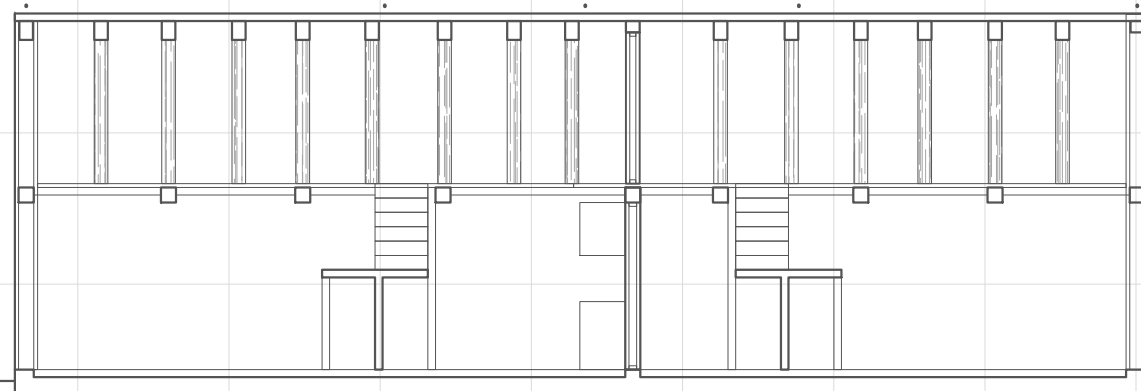
potkrovlje

radni pr.
P= 13 m²

radni pr.
P= 13 m²

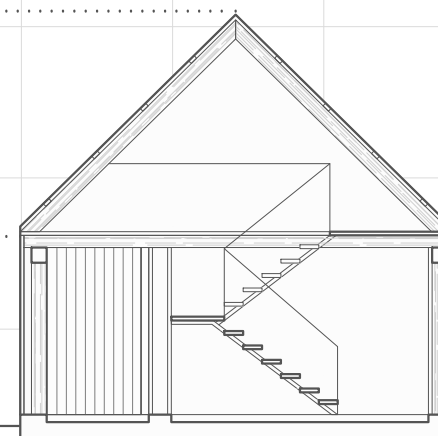
presjek

+5.50

+2.50

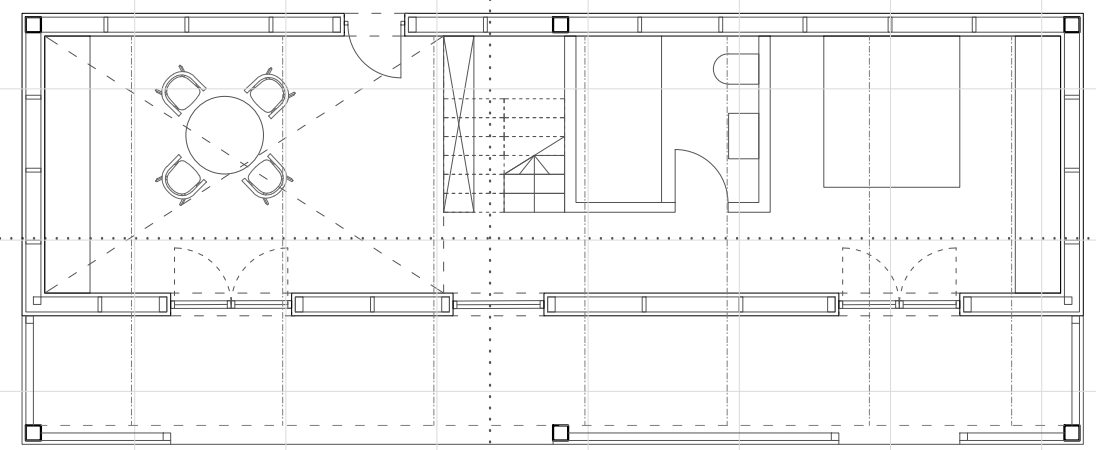
±0.00

2 m

1 m

prizemlje

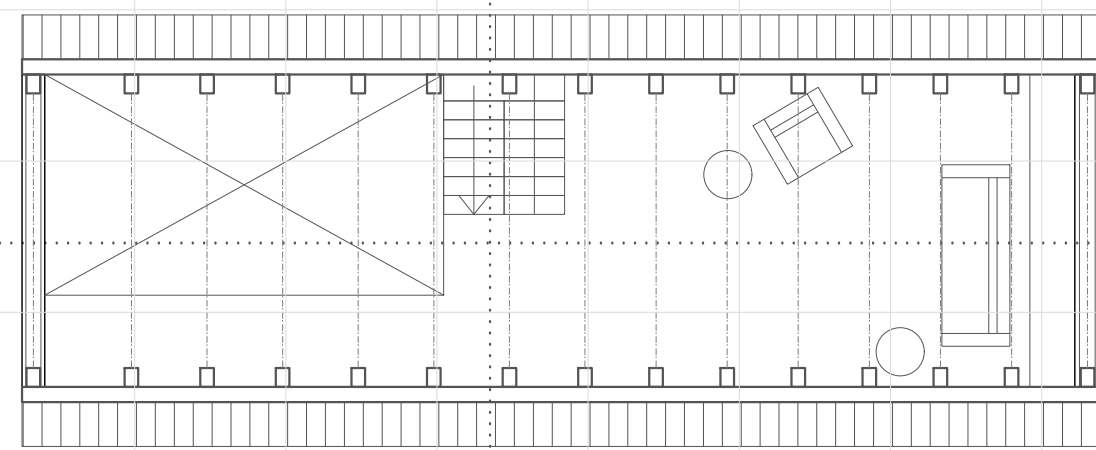

kuhinja i blagovaonica
P= 18 m²

komunikacija i kup.
P= 15 m²

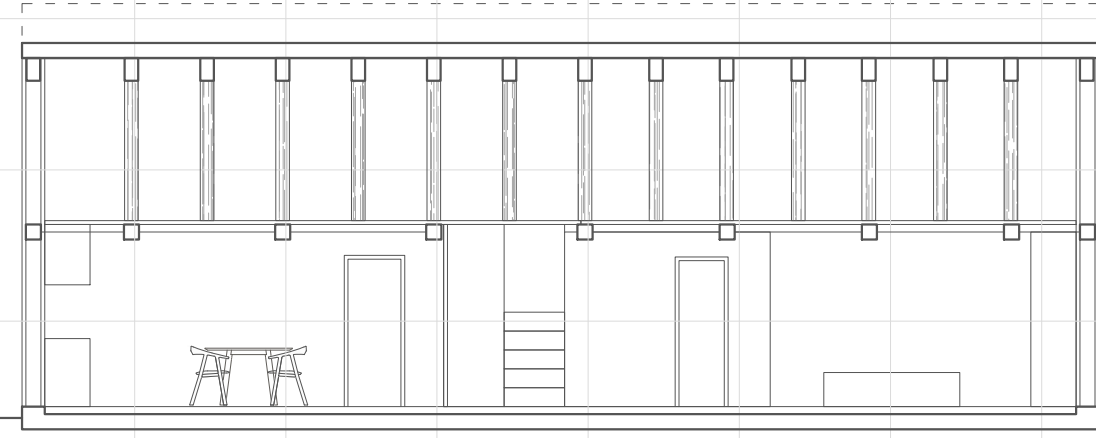
soba
P= 13 m²

potkrovlje

dnevni boravak
P= 31 m²

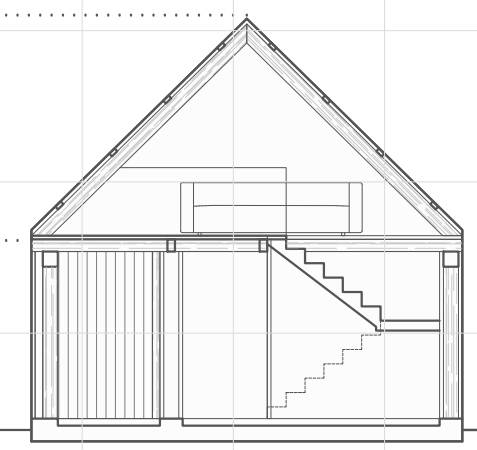
presjek

+5.50

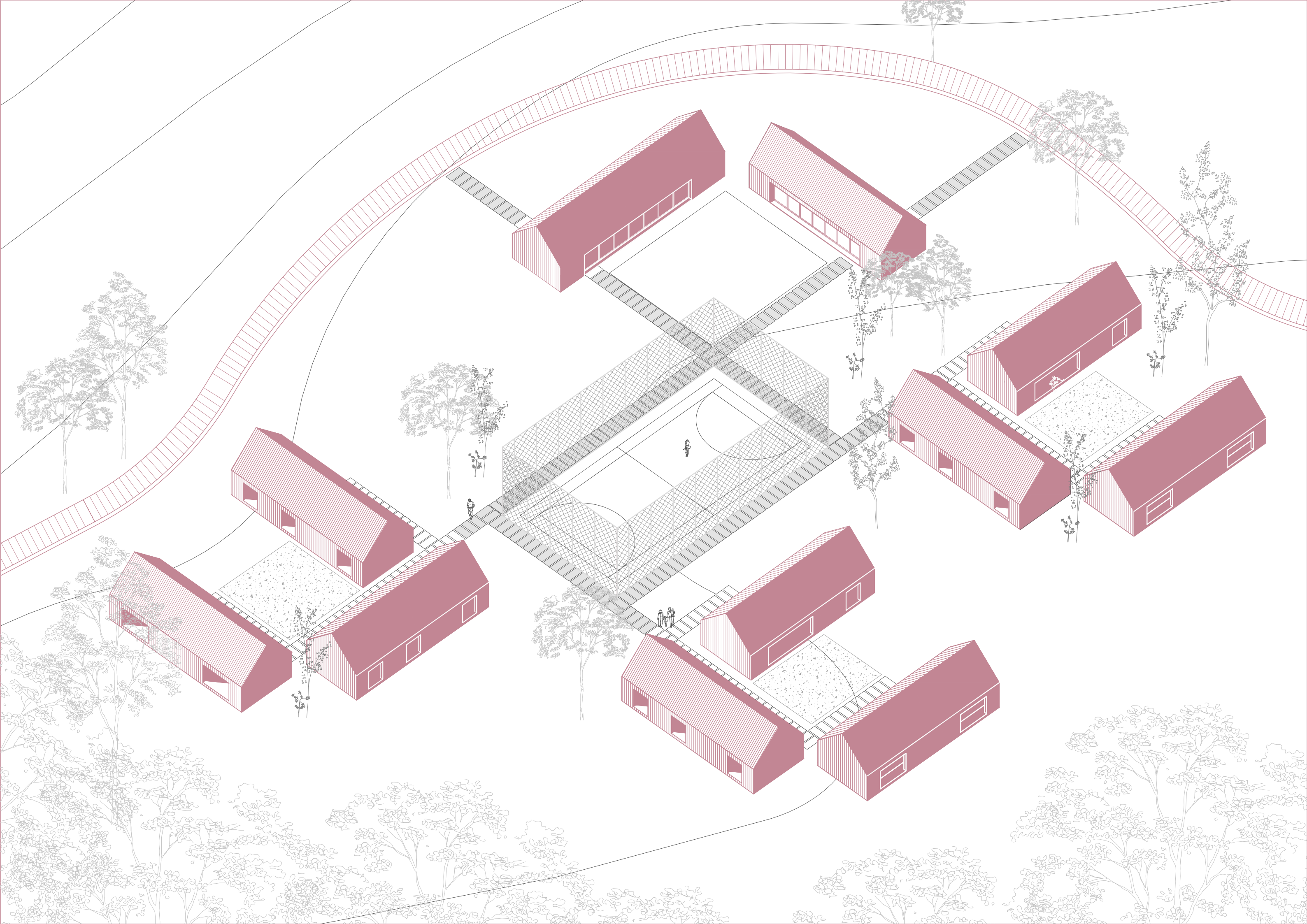
+2.50

±0.00

2 m

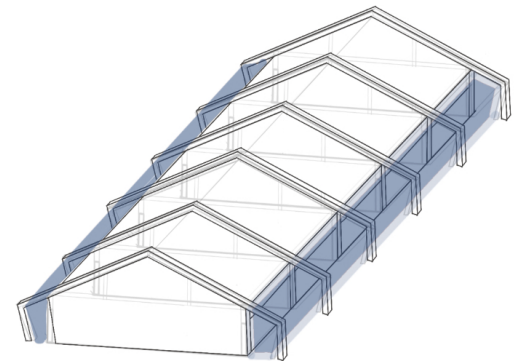
1 m

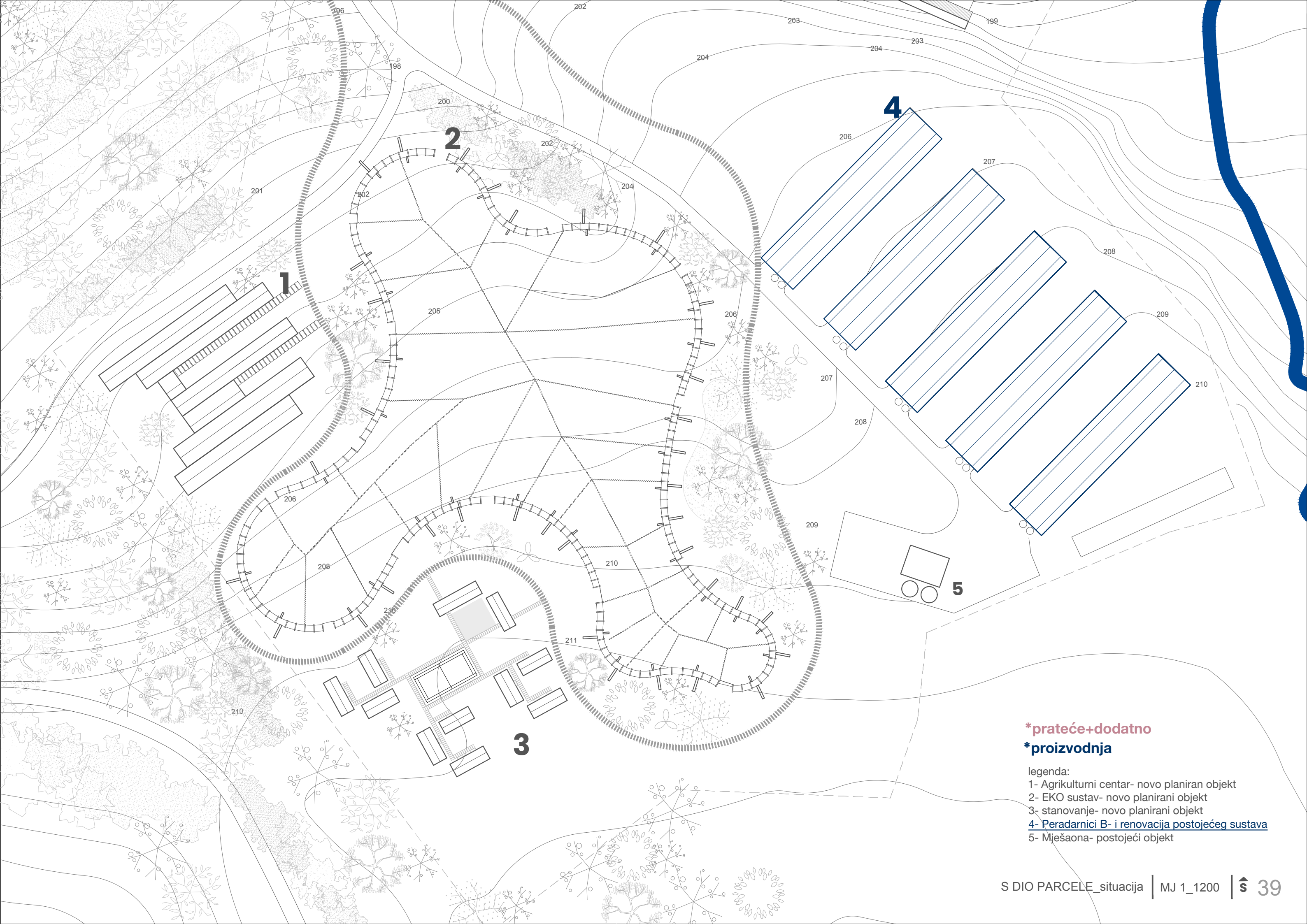

4

peradarnici podnog sustava

Postojeći objekti adekvatni su sustavu koji je za njih planiran. Osnova postojećeg objekta se zadržava, nadograđuje se bočnim proširenjem koji služi za puštanje peradi van. Osim proširenja objekt se dorađuje novim krovštem i JZ pročeljem.

***prateće+dodatno**
***proizvodnja**

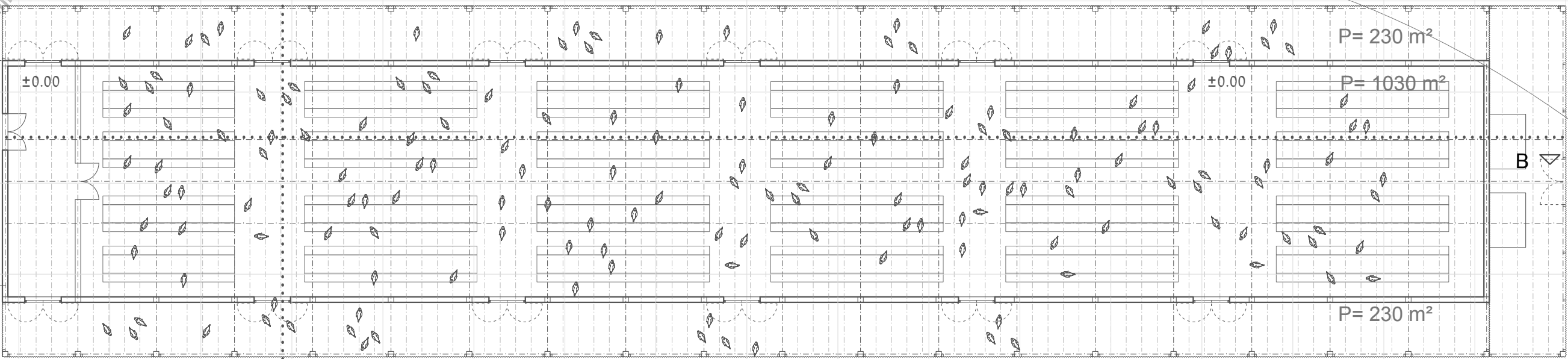
- legenda:
1- Agrikulturni centar- novo planiran objekt
2- EKO sustav- novo planirani objekt
3- stanovanje- novo planirani objekt
4- Peradarnici B- i renovacija postojećeg sustava
5- Mješaona- postojeći objekt

206=±0.00

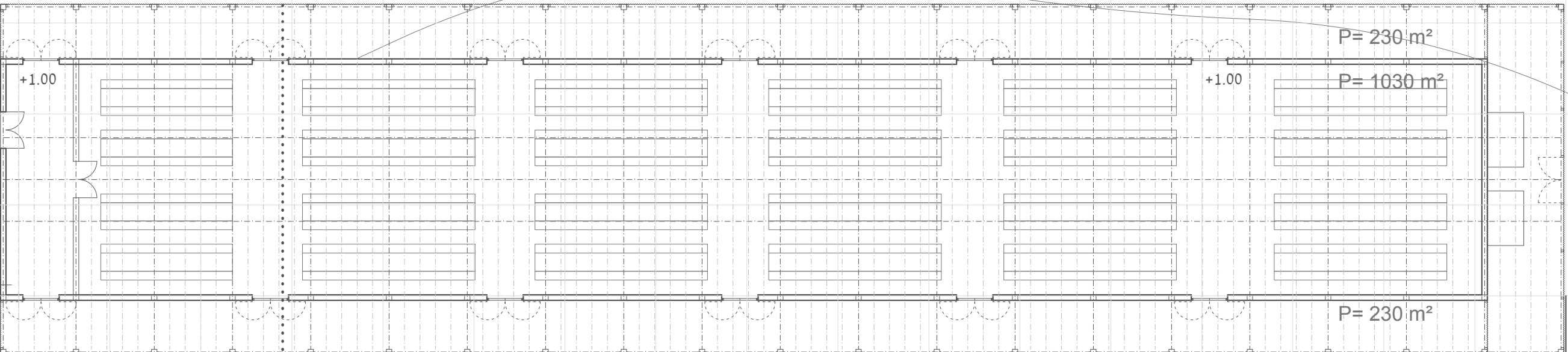
206

5 MJ 1_250

PERADARNICI_tlocrt_prizemlja

12 000 nesilica

12 000 nesilica

5 m

1 m

40

+1.00

+1.00

+1.00

P= 230 m²

P= 1030 m²

P= 230 m²

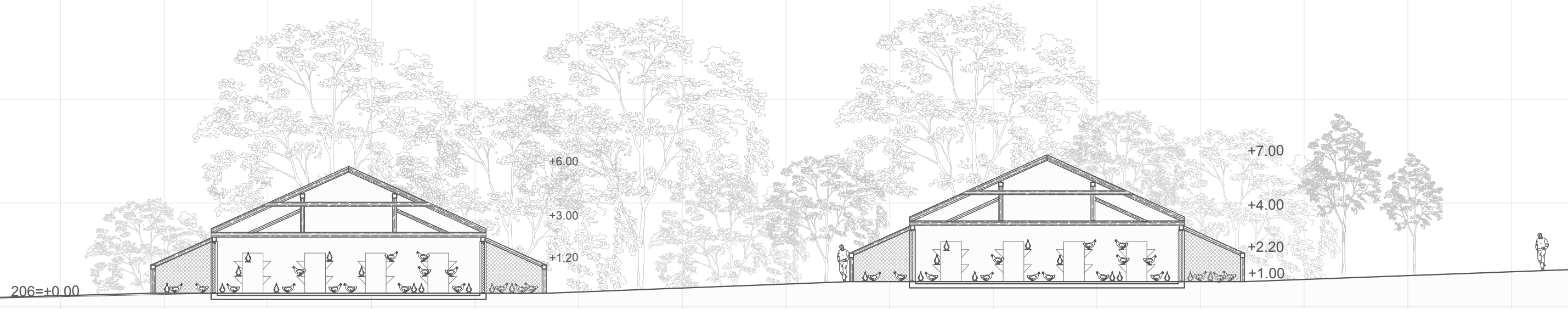
A

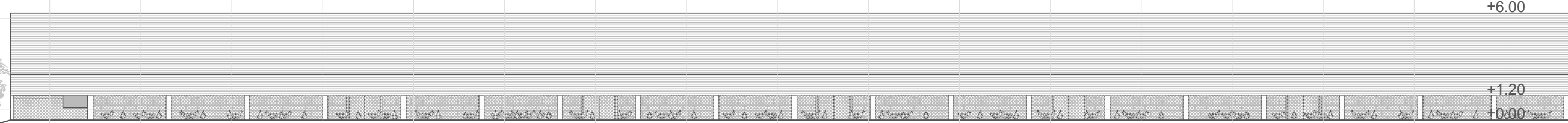
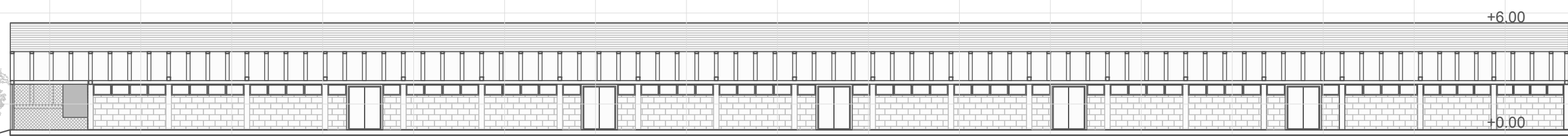
B

B

A

207

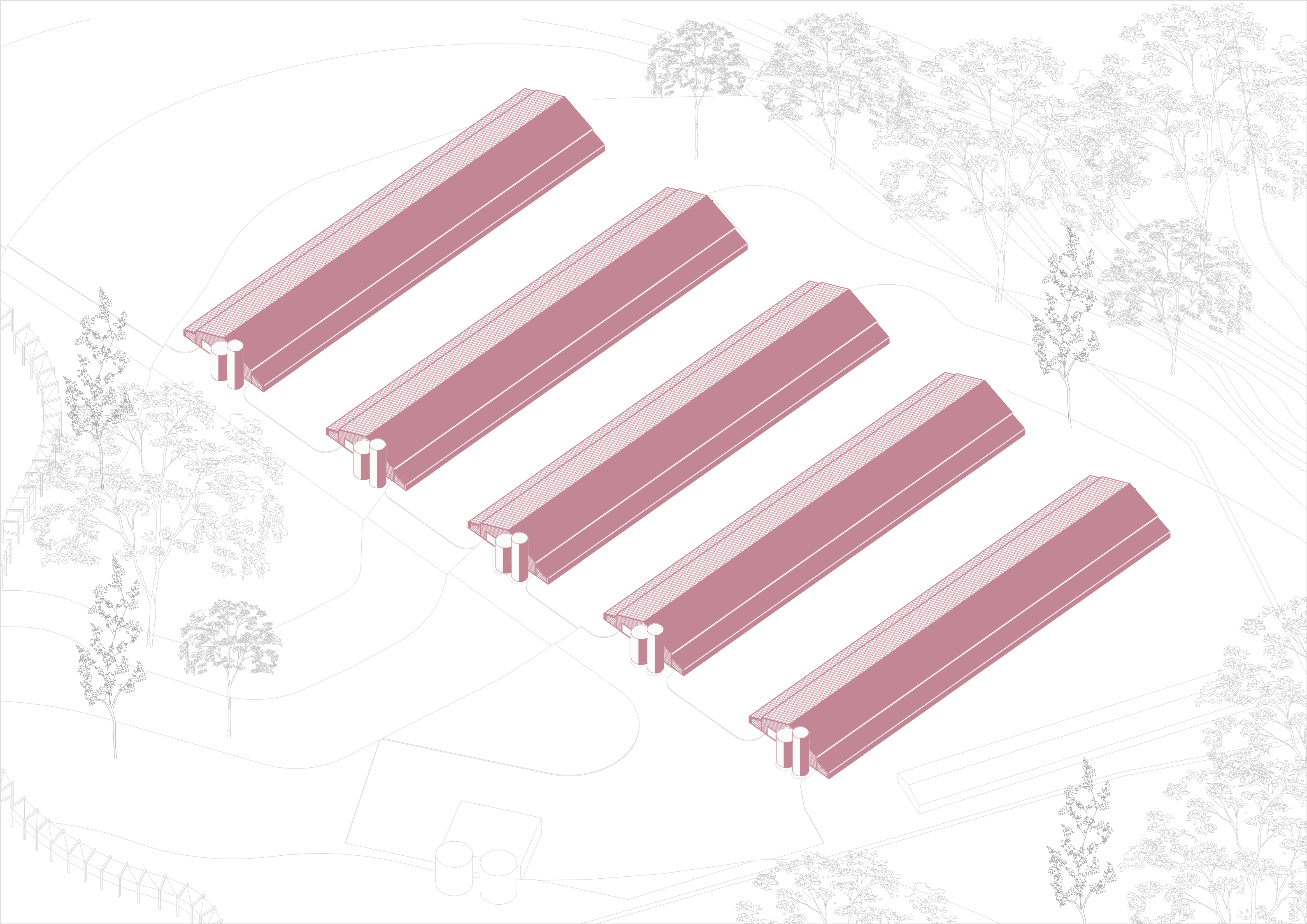
5 m

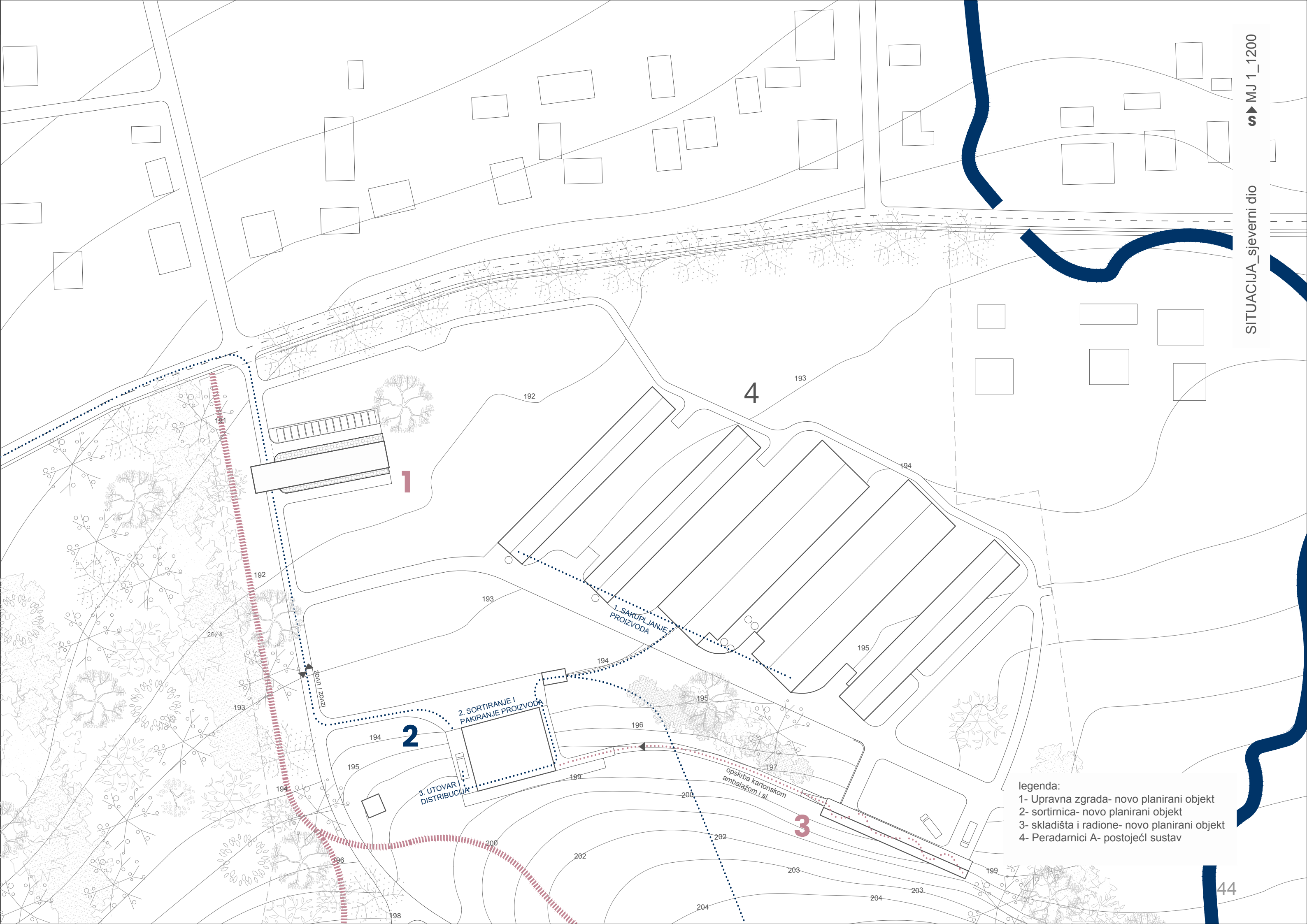
1 m

5 m

1 m

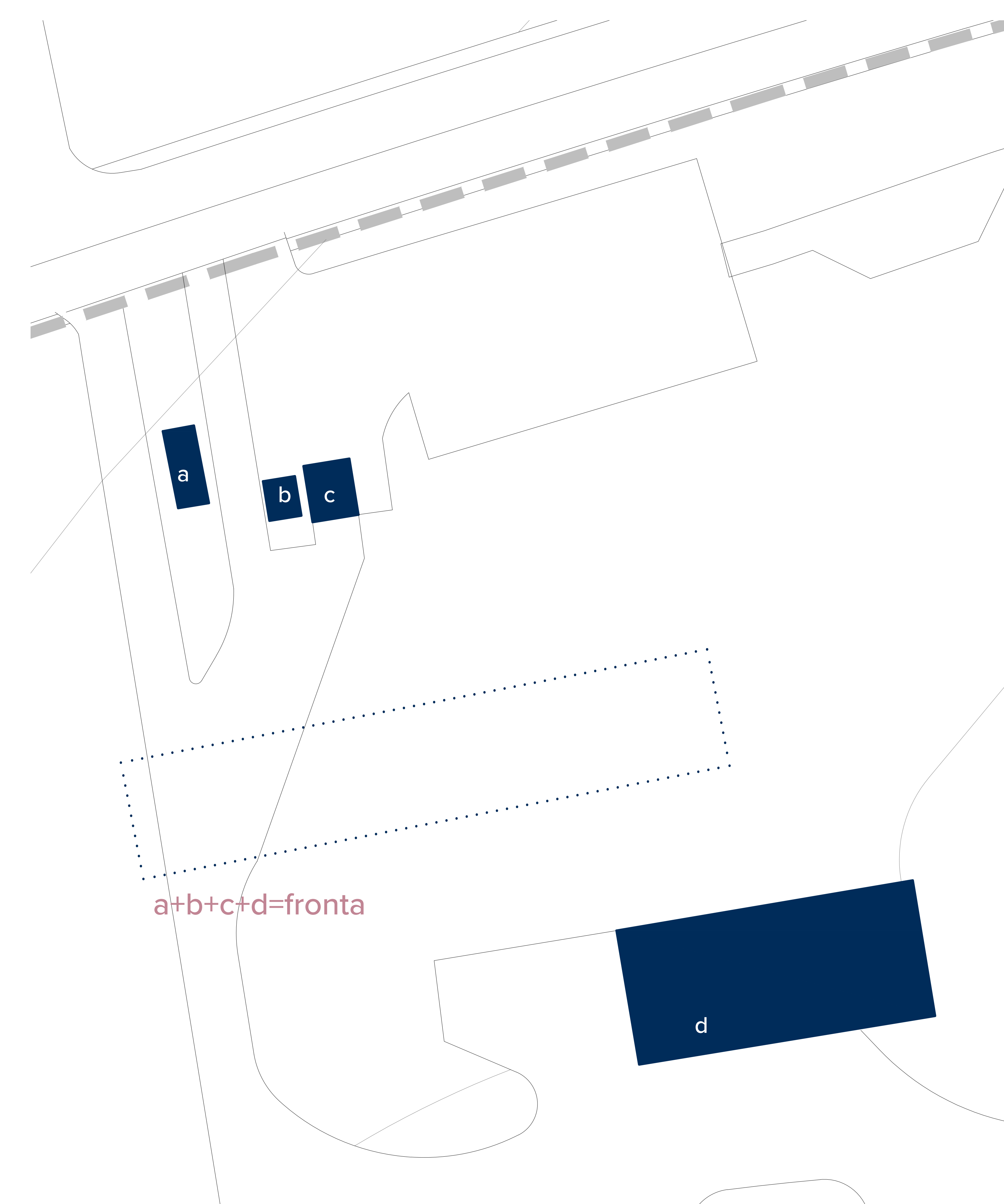
- legenda:
- 1- Upravna zgrada- novo planirani objekt
 - 2- sortirnica- novo planirani objekt
 - 3- skladišta i radione- novo planirani objekt
 - 4- Peradarnici A- postojeći sustav

1

upravna zgrada

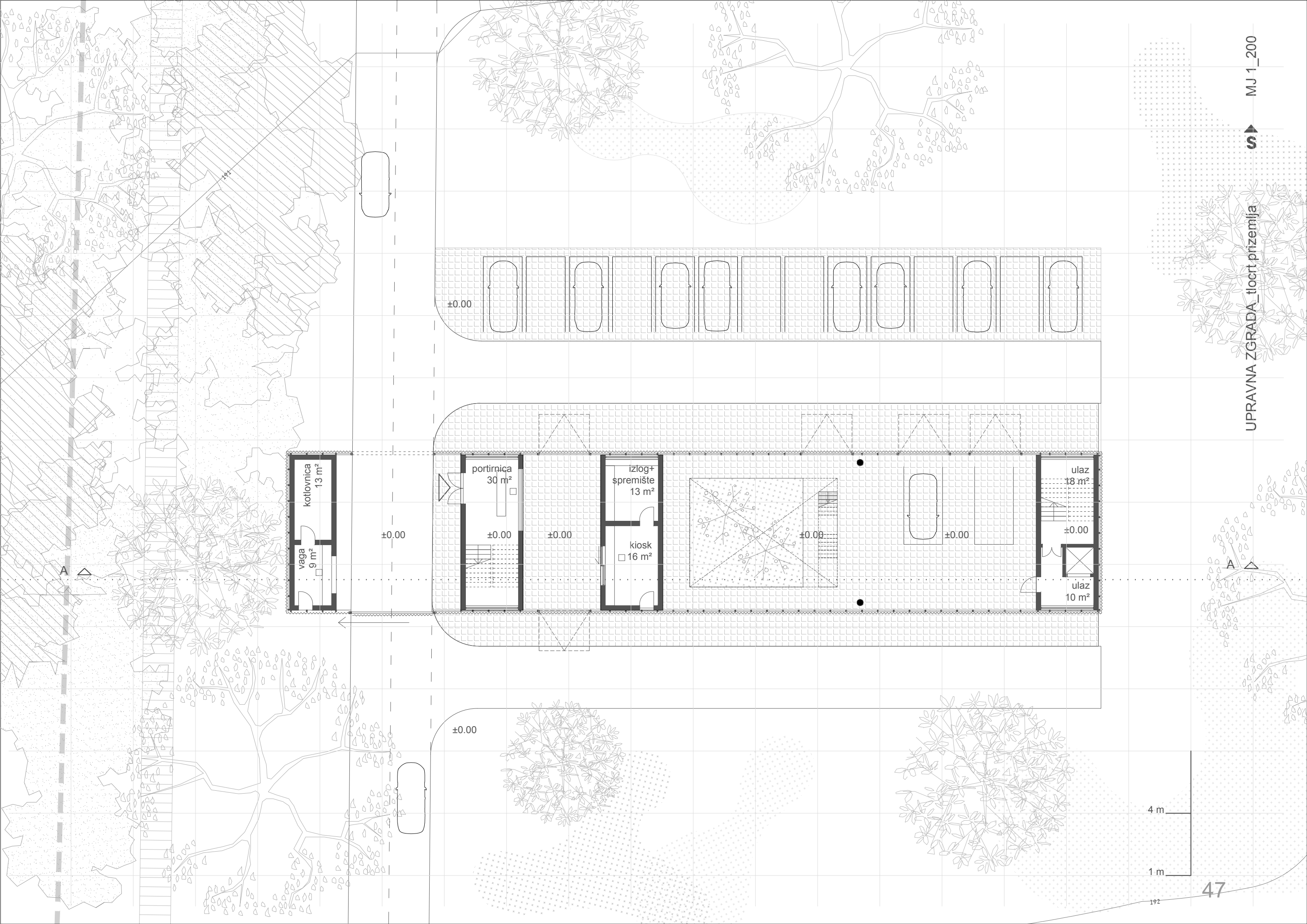
Za ostojeći objekt upravne zgrade planirano je rušenje te druga lokacija. Uz upravnu zgradu uklonjena su i 3 manja objekta čiji je sadržaj ukomponiran u novi objekt. Novo planirani projekt uprave zgrade postaje polazišna točka tvrtke te sjedinjuje 4 funkcije: upravna zgrada, portirnica, vaga i kiosk.

Planirani objekt pozicioniran je poput ulaznog "portala". Sjedinjuju se različite funkcije kojima je zajednička interakcija s ljudima koji ulaze u prostor farme.

- legenda:
- 1- Upravna zgrada- novo planirani objekt
 - 2- sortirnica- novo planirani objekt
 - 3- skladišta i radione- novo planirani objekt
 - 4- Peradarinci A- postojeći sustav

kotlovnica
13 m²

vaga
9 m²

portirnica
30 m²

izlog+
spremište
13 m²

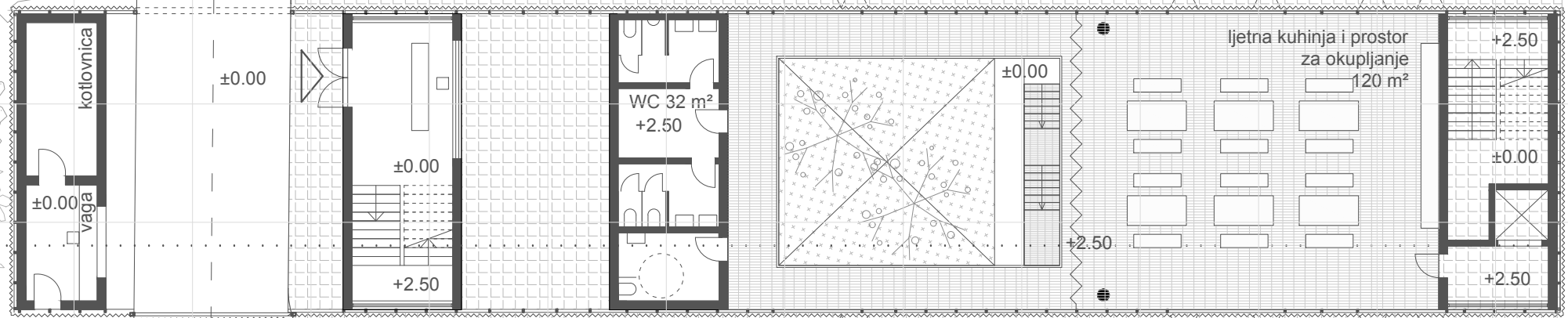
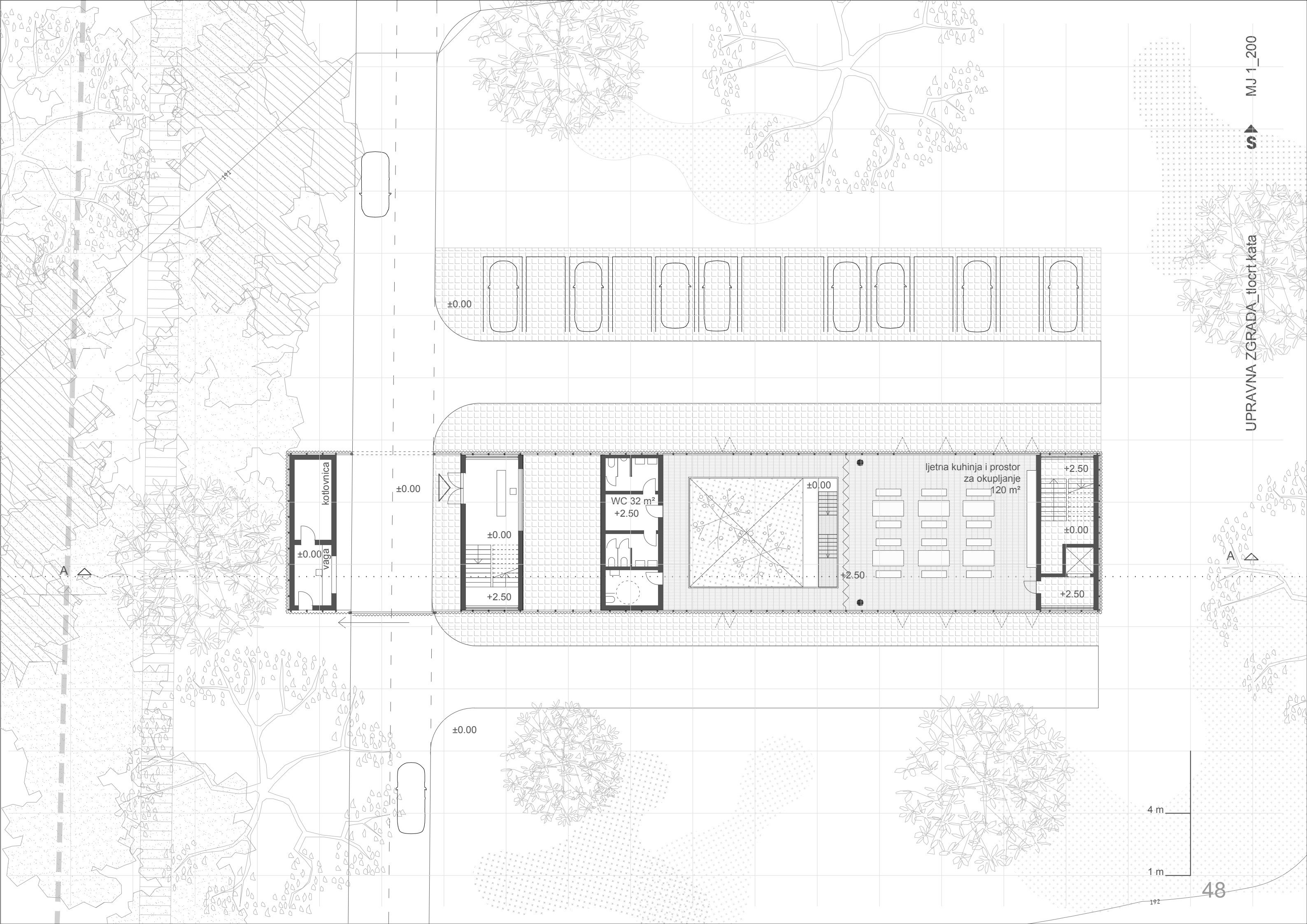
kiosk
16 m²

ulaz
18 m²

ulaz
10 m²

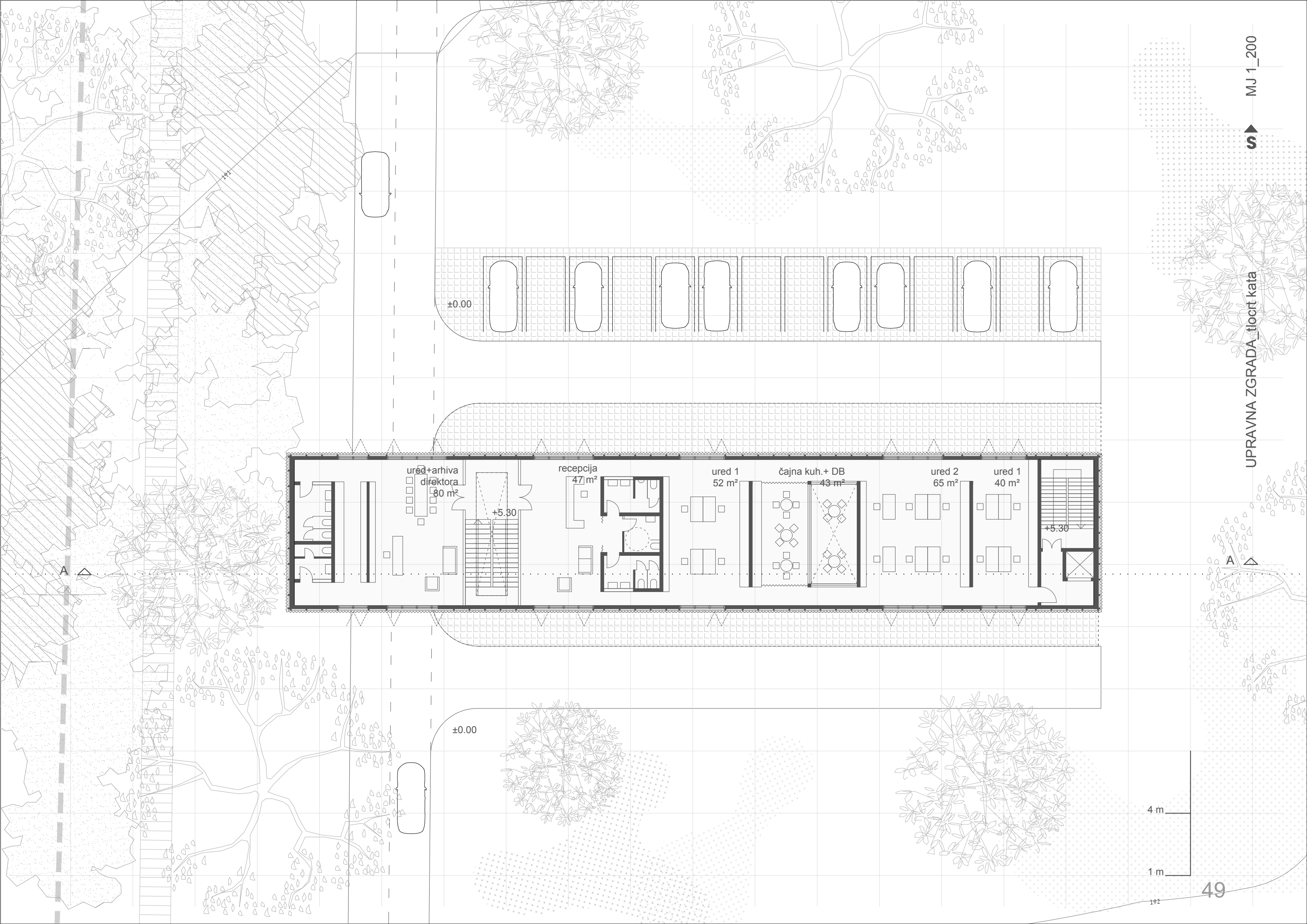
4 m

1 m

4 m

1 m

±0.00

±0.00

ured+arhiva
direktora
80 m²

repcija
47 m²

ured 1
52 m²

čajna kuh.+ DB
43 m²

ured 2
65 m²

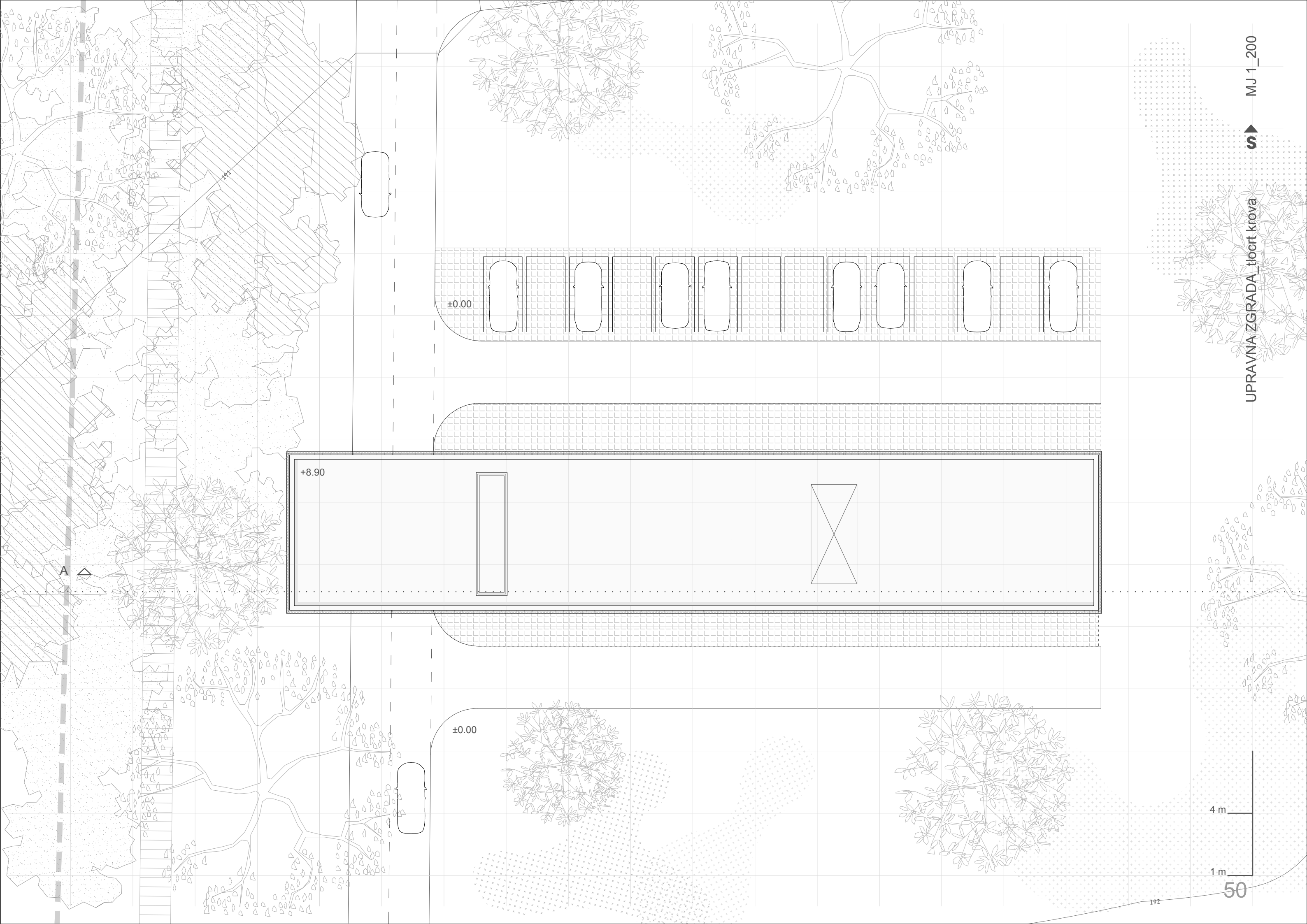
ured 1
40 m²

+5.30

+5.30

4 m

1 m

+8.90

±0.00

±0.00

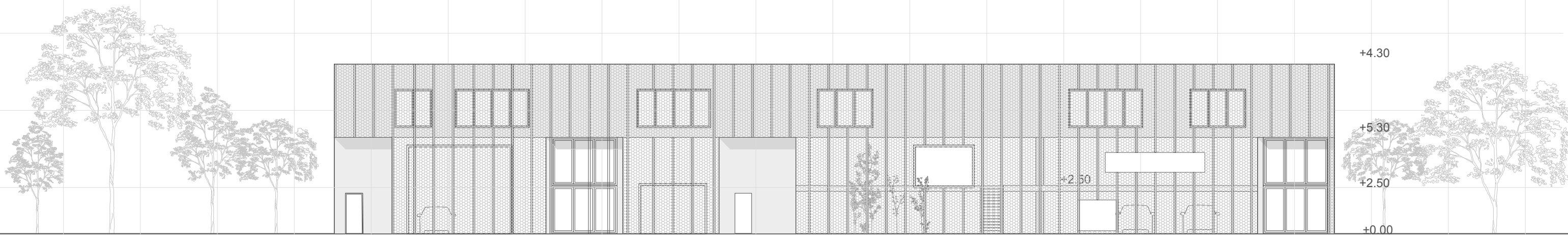
4 m

1 m

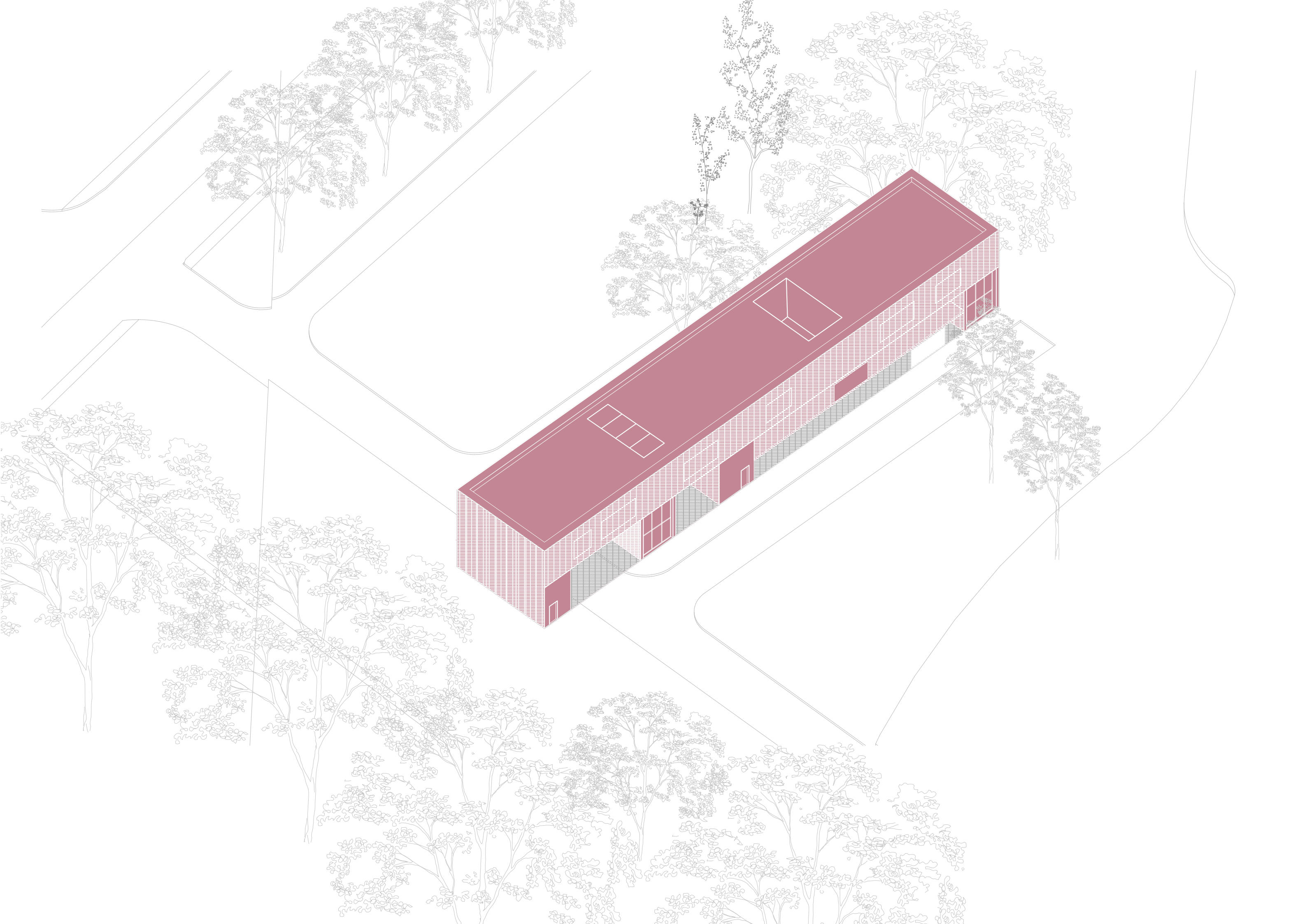
4 m

1 m

4 m

1 m

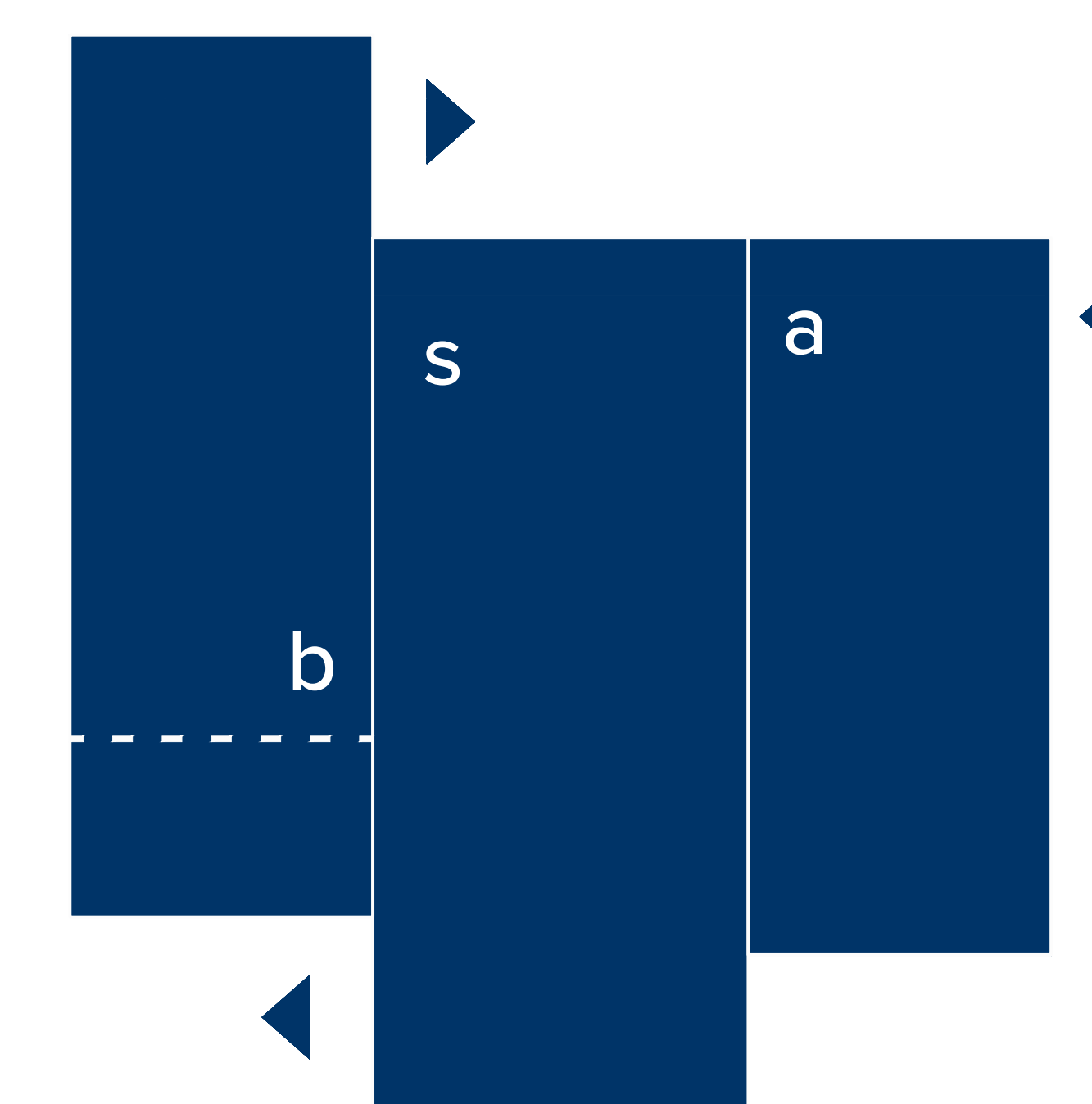

2

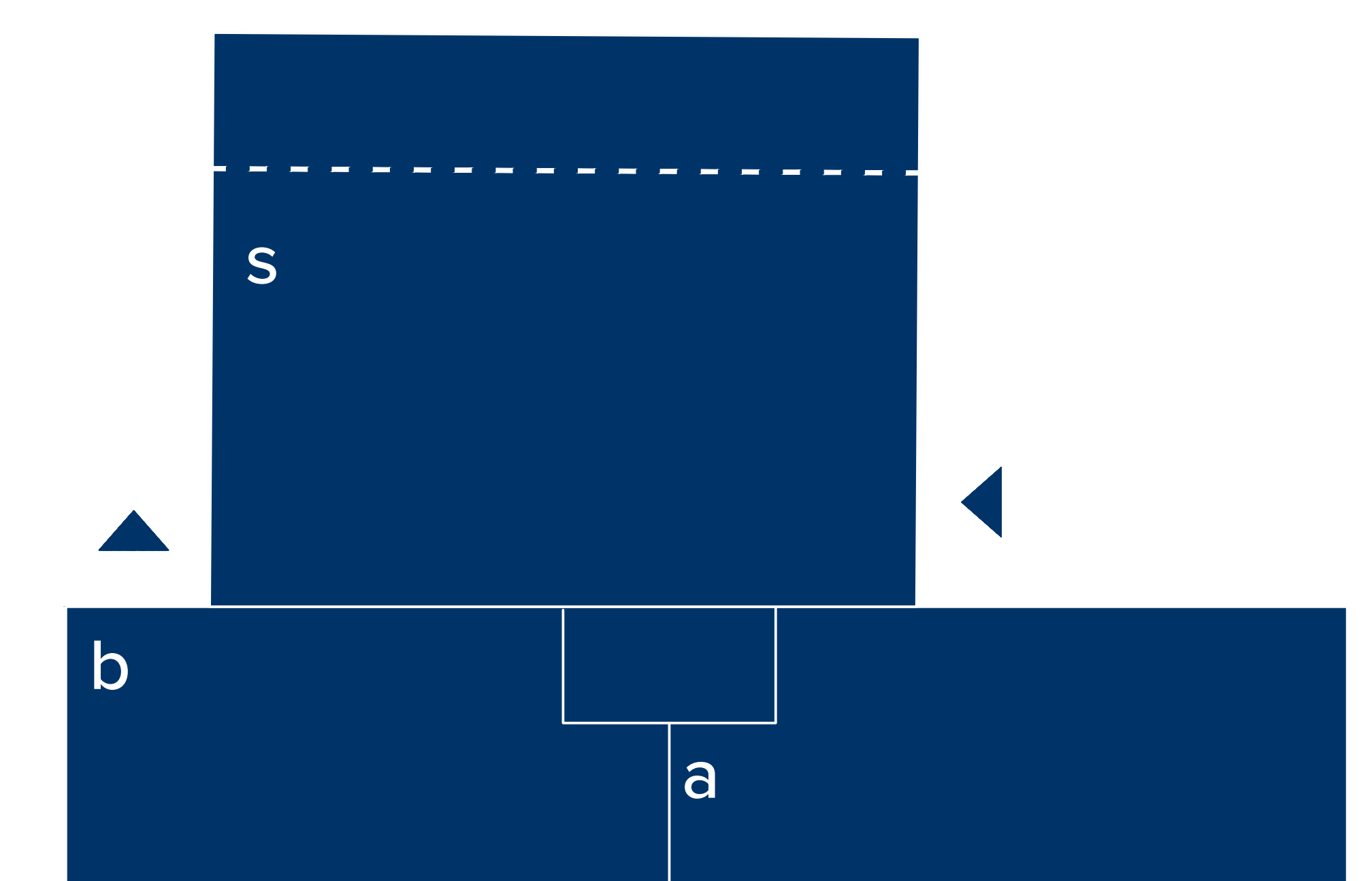
sortirnica

Postojeći objekt sortirnice u nekoliko navrata je dograđivan, ti ne planirani dodatci i proširenja rezultiraju prostorom koji nije funkcionalan. Za postojeći objekt planirano je rušenje i promjena lokacije.

Novim projektom u prvi plan se stavlja funkcionalnost prodora. Na glavni prostor sortirnice nadovezuju se skladišta ukopana u zemlju. Uzdužno uz prostor sortirnice smješteni su prostori za radnike (svlačionice, sanitarni čvorovi, blagovaonica, kuhinja i sl.).

shema postojećeg

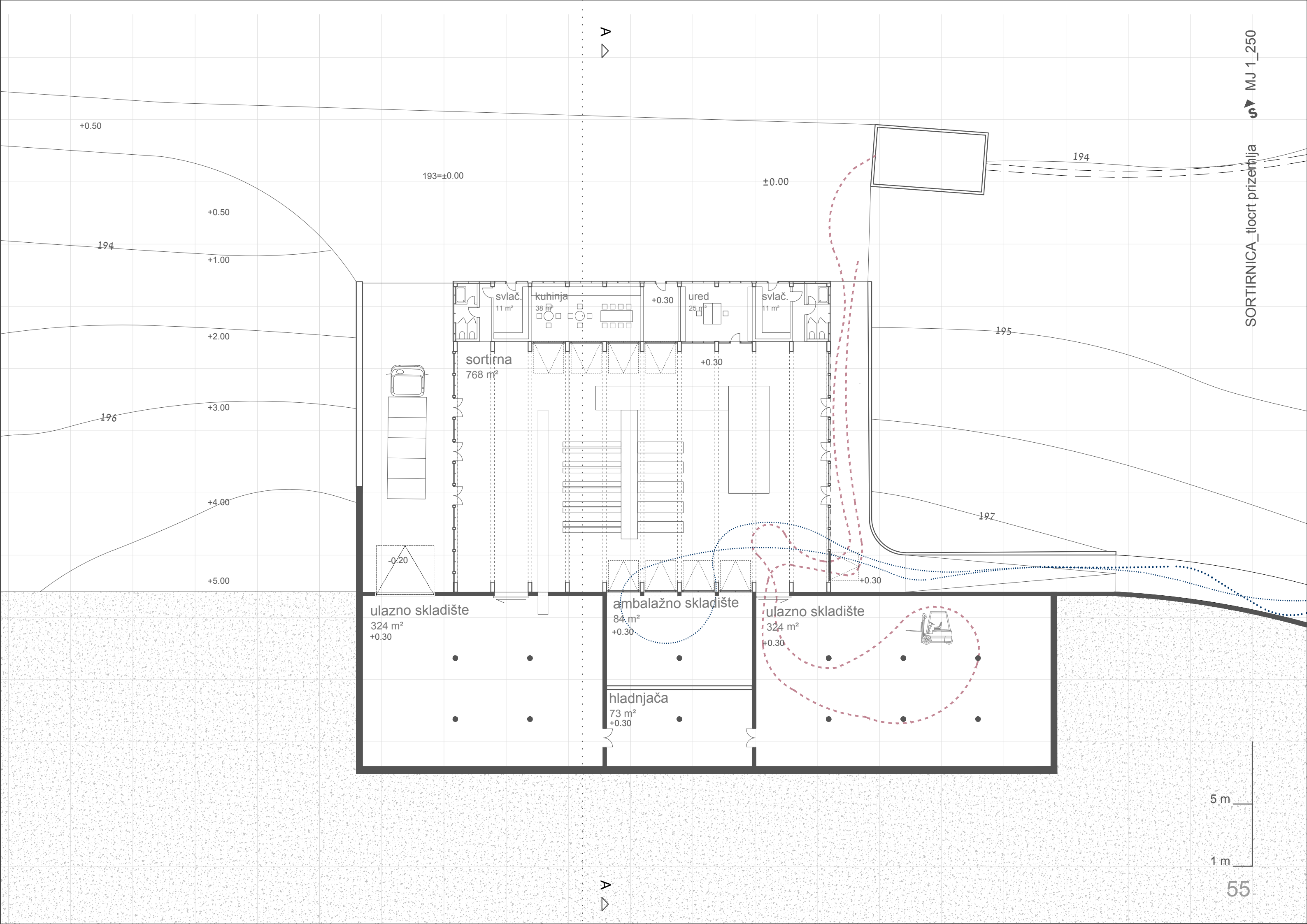

shema novog

a- ulazno skladište
s- sortirnica
b- izlazno skladište

- legenda:
1- Upravna zgrada- novo planirani objekt
2- sortirnica- novo planirani objekt
3- skladišta i radione- novo planirani objekt
4- Peradarinci A- postojeći sustav

+0.50

+0.50

194

+1.00

+2.00

196

+3.00

+4.00

+5.00

193=±0.00

±0.00

194

195

197

svlač.

11 m²

kuhinja

38 m²

ured

25 m²

svlač.

11 m²

sortirna

768 m²

+0.30

-0.20

ulazno skladište

324 m²

+0.30

ambalažno skladište

84 m²

+0.30

ulazno skladište

324 m²

+0.30

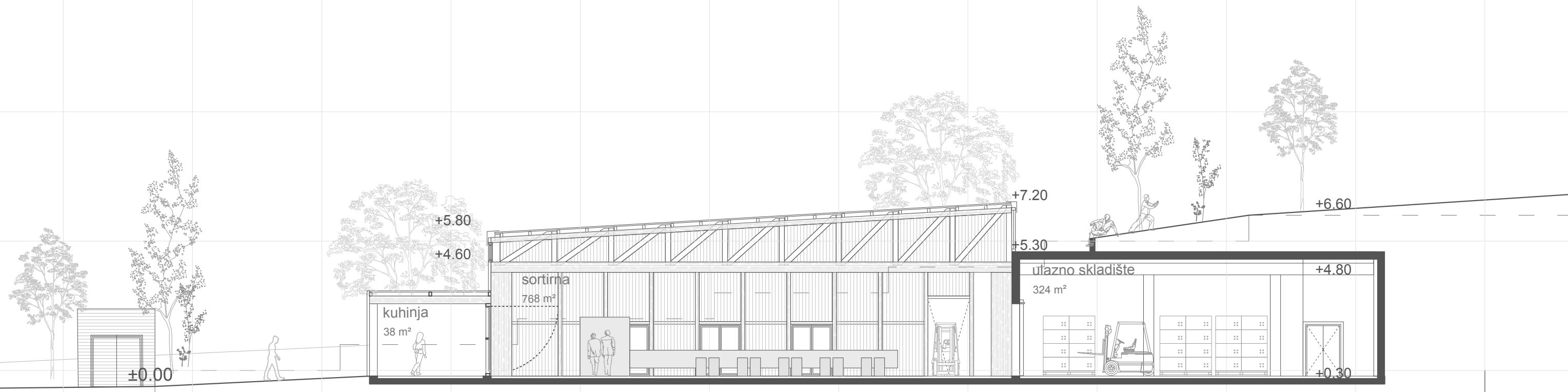
hladnjača

73 m²

+0.30

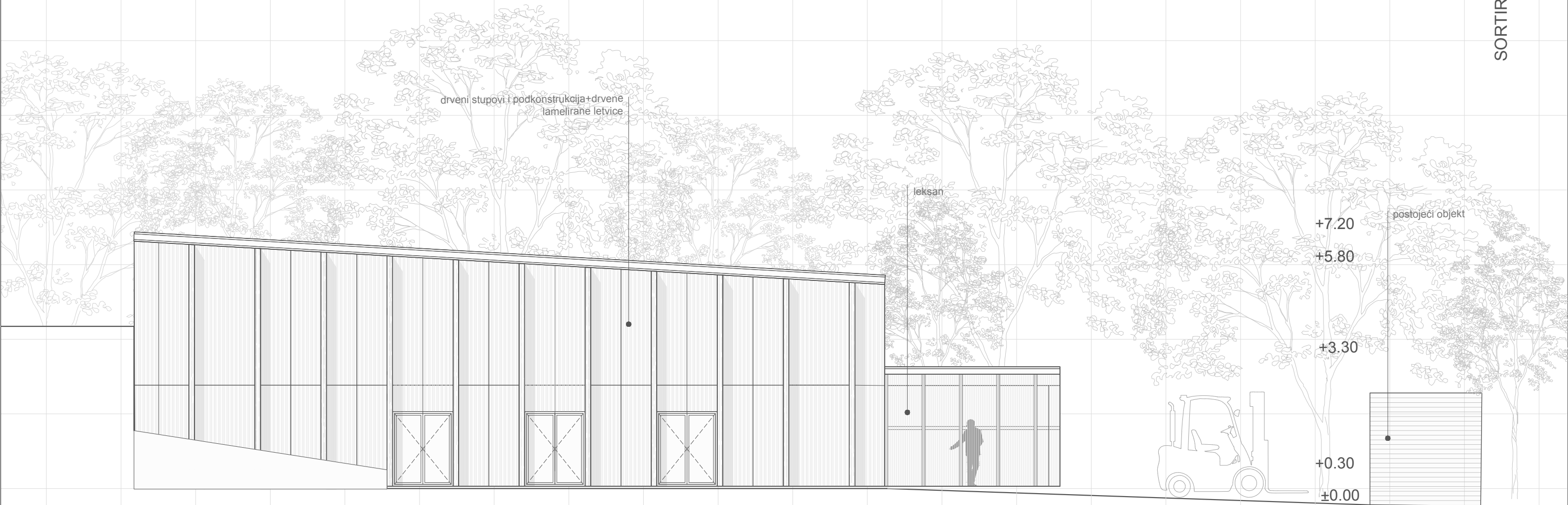
5 m

1 m

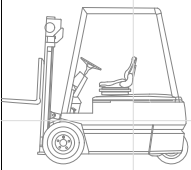
5 m

1 m

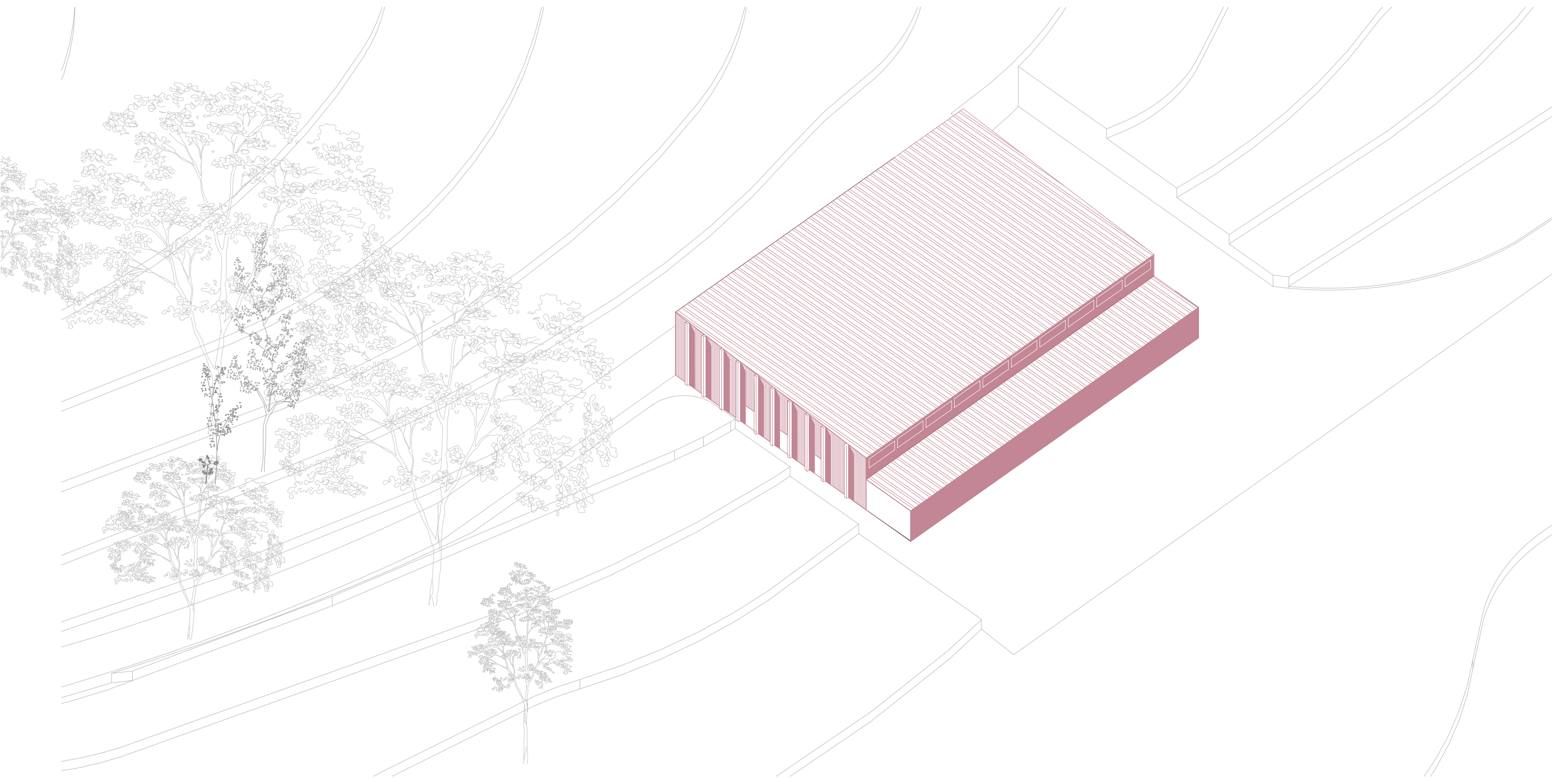
2 m

1 m

2 m

1 m

3

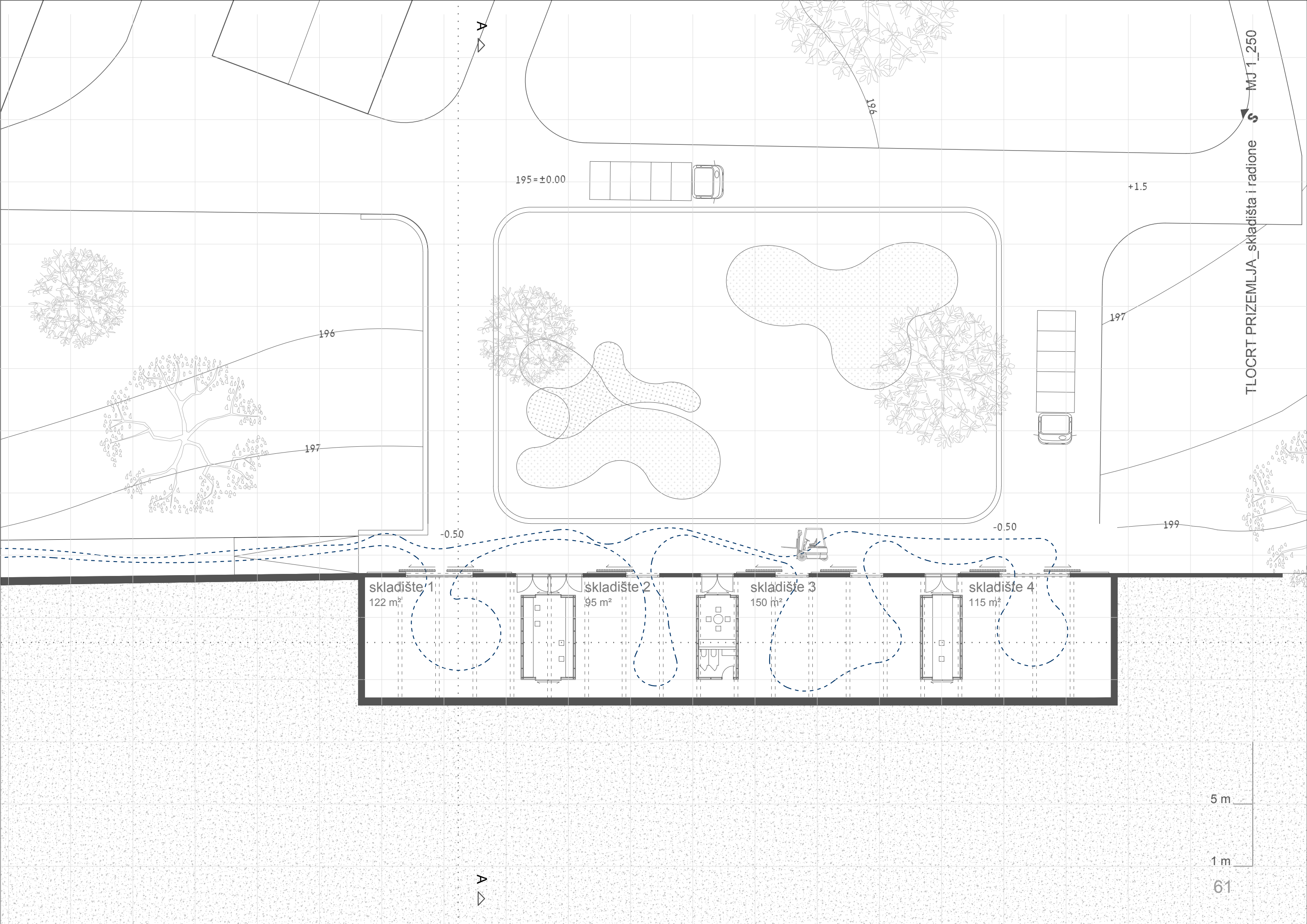
skladište + radionice

Postojeći objekti nisu bili adekvatni te postoji potreba za povećanjem kapaciteta skladišta. Novo planirani objekt sjedinjuje funkcije srušenih objekata u jedan. Skladišta su ukopana te povezana direktnom vezom na prostor sortirnice (objekt 2).

- legenda:
1- Upravna zgrada- novo planirani objekt
2- sortirnica- novo planirani objekt
3- skladišta i radione- novo planirani objekt
4- Peradarnici A- postojeći sustav

MJ 1_250

TLOCRT PRIZEMLJA_skladišta i radione

195=±0.00

+1.5

196

197

197

199

-0.50

-0.50

skladište 1
122 m²

skladište 2
95 m²

skladište 3
150 m²

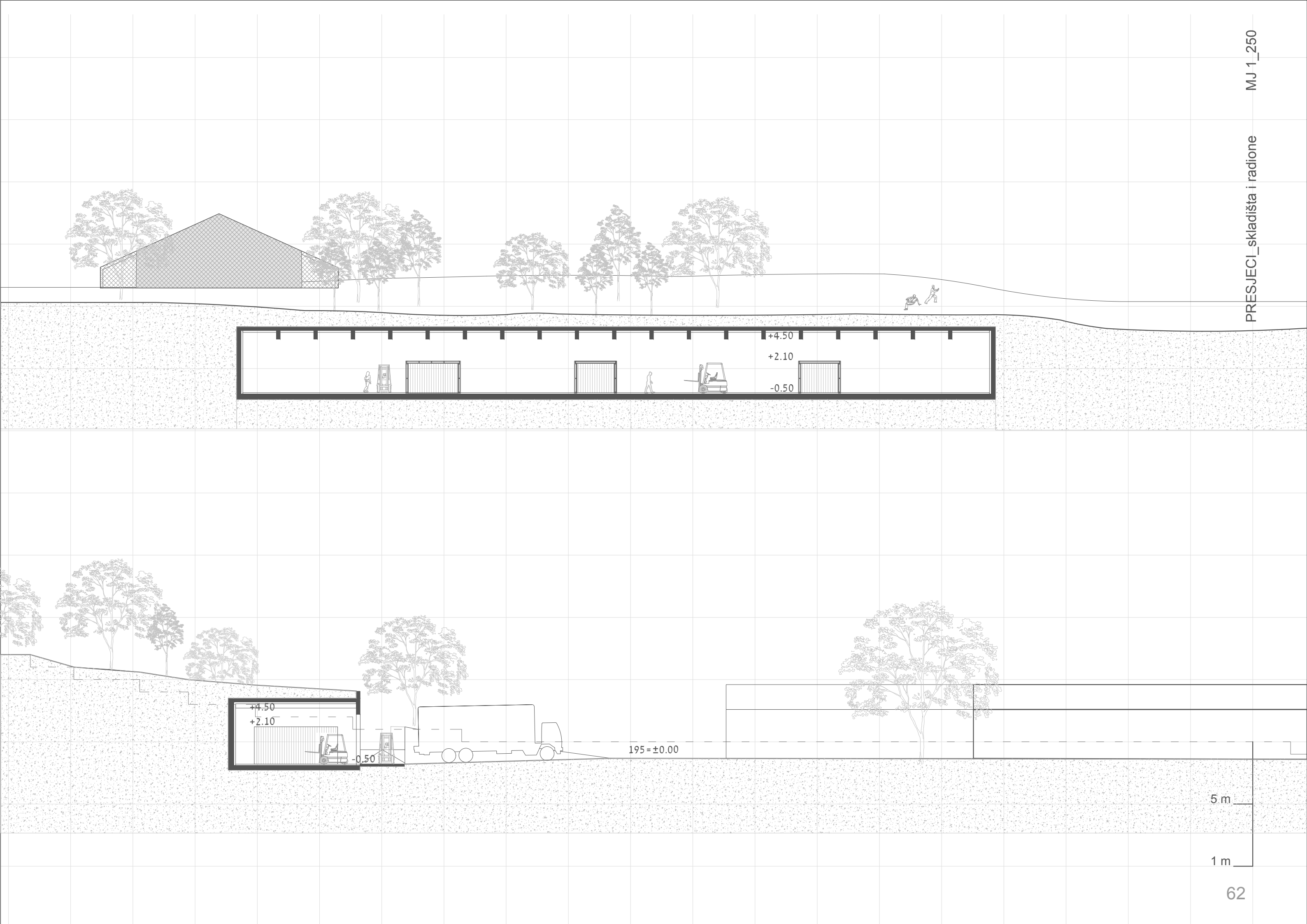
skladište 4
115 m²

5 m

1 m

61

A

5 m

1 m

5 m

1 m

63